

Годишен консолидиран доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

ХИМИМПОРТ ИНВЕСТ АД

31 декември 2011 г.

Съдържание

Страница

Годишен консолидиран доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Пояснения към консолидирания финансов отчет	7

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Пояснение	31.12.2011 '000 лв.	31.12.2010 '000 лв.	31.12.2009 '000 лв.
Активи			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	9 542 413	576 017	611 703
Инвестиционни имоти	11 95 821	56 280	62 731
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7 167 558	102 494	122 106
Репутация	12 57 381	55 551	54 493
Други нематериални активи	13 92 529	70 120	60 958
Дългосрочни финансови активи	14 1 411 272	1 245 596	1 139 751
Дългосрочни вземания от свързани лица	47 1 537	3 547	11 354
Отсрочени данъчни активи	15 6 290	5 276	4 774
Нетекущи активи	2 374 801	2 114 881	2 067 870
Текущи активи			
Материални запаси	16 51 118	41 677	38 590
Краткосрочни финансови активи	17 1 418 234	1 099 475	761 069
Краткосрочни вземания от свързани лица	47 165 404	105 533	60 361
Търговски вземания	18 167 871	175 118	165 578
Данъчни вземания	19 4 942	5 127	7 324
Други вземания	20 224 745	349 599	170 071
Пари и парични еквиваленти	21 1 028 246	706 216	473 048
Текущи активи	3 060 560	2 482 745	1 676 041
Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба	22 30 601	33 476	6 535
Общо активи	5 465 962	4 631 102	3 750 446

Изготвил:

/А. Керезов/

Изпълнителен директор:

Д. Каменов/

Дата: 25 юни 2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 29 юни 2012 г.:

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31.12.2011 '000 лв.	31.12.2010 '000 лв.	31.12.2009 '000 лв.
Собствен капитал				
Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт Инвест АД				
Акционерен капитал	23.1	130 000	130 000	130 000
Други резерви	23.2	101 022	26 810	22 865
Неразпределена печалба от минали години		511 123	504 685	429 978
Печалба за годината		62 401	84 577	84 218
		804 546	746 072	667 061
Неконтролиращо участие		515 018	476 999	419 875
Общо собствен капитал		1 319 564	1 223 071	1 086 936
Специализирани резерви	24	138 486	119 967	108 119
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Дългосрочни финансови задължения	25	834 245	941 227	695 869
Задължения към осигурени лица	26	424 466	353 798	281 582
Дългосрочни търговски задължения	27	26 493	34 382	24 317
Дългосрочни задължения към свързани лица	47	1 956	971	1 337
Задължения по финансов лизинг	10.1	21 056	27 320	33 771
Провизии за пенсиониране	28.2	2 728	2 573	2 701
Други дългосрочни задължения	30	1 210	5 188	3 172
Други провизии		387	387	383
Отсрочени данъчни пасиви	15	22 917	22 707	20 545
Нетекущи пасиви		1 335 458	1 388 553	1 063 677
Текущи пасиви				
Краткосрочни финансови задължения	25	2 423 460	1 524 460	1 267 862
Търговски задължения	27	90 429	244 271	111 807
Краткосрочни задължения към свързани лица	47	19 295	24 154	27 584
Задължения по финансов лизинг	10.1	7 729	10 834	10 325
Пенсионни и други задължения към персонала	28.2	13 625	13 306	14 244
Данъчни задължения	29	10 074	14 549	13 914
Други задължения	30	107 833	67 937	45 978
Текущи пасиви		2 672 445	1 899 511	1 491 714
Общо пасиви		4 007 903	3 288 064	2 555 391
Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба		9	-	-
Общо собствен капитал, резерви и пасиви		5 465 962	4 631 102	3 750 446

Изготвил: _____
/А. Керезов/

Изпълнителен директор: _____
И. Каменов/

Дата: 25 юни 2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 29 юни 2012 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 161 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за всеобхватния доход

	Пояснение	2011 '000 лв.	2010 '000 лв.
Приходи от нефинансова дейност	31	554 520	669 253
Разходи за нефинансова дейност	32	(497 968)	(593 247)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	33	43 526	(1 714)
(Загуба)/печалба от продажба на нетекущи активи	34	30 902	(2 284)
Нетен резултат от нефинансова дейност		130 980	72 008
Приходи от застраховане	35	323 650	289 963
Разходи по застраховане	36	(298 588)	(275 972)
Нетен резултат от застраховане		25 062	13 991
Приходи от лихви	37	209 078	193 832
Разходи за лихви	38	(152 892)	(118 247)
Нетни приходи от лихви		56 186	75 585
Положителни разлики от операции с финансови инструменти	39	288 583	300 188
Отрицателни разлики от операции с финансови инструменти	40	(245 684)	(179 087)
Нетен резултат от операции с финансови инструменти		42 899	121 101
Административни разходи	41	(192 286)	(167 357)
Печалба от придобивания	42	39	6 940
Приходи от дивиденди		2 230	1 193
Печалба от инвестиции,	7	10 899	8 995
отчитани по метода на собствения капитал			
Други финансови приходи	43	44 652	28 855
Доход за разпределяне по осигурителни партии		(11 127)	(16 770)
Печалба за периода преди данъци		109 534	144 541
Разходи за данъци	44	(4 145)	(8 323)
Нетна печалба за периода		105 389	136 218
Друг всеобхватен доход			
Дял от друг всеобхватен доход на асоциирани предприятия		-	(3 323)
Преоценка на финансови инструменти		182	4 514
Общо всеобхватен доход		105 571	137 409

Печалба, принадлежаща на:

Акционерите на Химимпорт Инвест АД

62 401 84 577

Неконтролиращо участие

42 988 51 641

Общо всеобхватен доход, принадлежащ на:

Акционерите на Химимпорт Инвест АД

62 466 85 116

Неконтролиращо участие

43 105 52 293

Доход на акция

Основен доход на акция

45 лв. 0,48 лв.

Доход на акция с намалена стойност

45 0,27 0,37

Изготвил:

/А. Керезов/

Изпълнителен директор:

/И. Каменов/

Дата: 25 юни 2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 29 юни 2012 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 1 до стр. 161 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са в '000 лв.

Всички суми са в '000 лв.	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт Инвест АД			Неконтролиращо участие	Общо капитал	
	Акционерен капитал	Други резерви	Неразпределена печалба			
Салдо към 1 януари 2011 г.	130 000	26 810	589 262	746 072	476 999	1 223 071
Бизнес комбинации	-	(12 683)	8 693	(3 990)	(5 086)	(9 076)
Транзакции със собствениците	-	(12 683)	8 693	(3 990)	(5 086)	(9 076)
Печалба за периода до 31 декември 2011 г.	-	-	62 401	62 401	42 988	105 389
Друг всеобхватен доход						
Дялово изменение в асоциирани дружества	-	-	(39)	(39)	39	-
Преценка на финансови инструменти	-	104	-	104	78	182
Общо всеобхватен доход за периода	-	104	62 362	62 466	43 105	105 571
Разпределение на печалба от предходни периоди	-	86 791	(86 791)	-	-	-
Други промени	-	-	(2)	(2)	-	(2)
Салдо към 31 декември 2011 г.	130 000	101 022	573 524	804 546	515 018	1 319 564

Изготвил:
/А. Керзов/

Изпълнителен директор:
/И. Каменов/

Дата: 25 юни 2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 29 юни 2012 г.

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 101 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)

Всички суми са в '000 лв.

	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт Инвест АД				Неконтролиращо участие	Общо капитал
	Акционерен капитал	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо		
Салдо към 1 януари 2010 г.	130 000	22 865	536 605	689 470	419 875	1 109 345
Преизчисления в счетоводната политика, пояснение 5	-	-	(22 409)	(22 409)	-	(22 409)
Преизчислено салдо към 1 януари 2010 г.	130 000	22 865	514 196	667 061	419 875	1 086 936
Бизнес комбинации	-	83	(6 188)	(6 105)	4 831	(1 274)
Транзакции със собствениците	-	83	(6 188)	(6 105)	4 831	(1 274)
Печалба за периода до 31 декември 2010 г.	-	-	84 577	84 577	51 641	136 218
Друг всеобхватен доход	-	-	(3 323)	(3 323)	-	(3 323)
Дялово изменение в асоциирани дружества	-	-	(3 323)	(3 323)	-	(3 323)
Преоценка на финансови инструменти	-	3 862	-	3 862	652	4 514
Общо всеобхватен доход за периода	-	3 862	81 254	85 116	52 293	137 409
Салдо към 31 декември 2010 г.	130 000	26 810	589 262	746 072	476 999	1 223 071

Изготвил:

/А. Керезов/

Изпълнителен директор:

/И. Камбуров/

Дата: 25 юни 2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 29 юни 2012 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 161 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за паричните потоци

Пояснение	31.12.2011 ’000 лв.	31.12.2010 ’000 лв.
Постъпления от краткосрочни заеми	195 840	191 370
Плащания по краткосрочни заеми	(192 030)	(176 328)
Продажба на текущи финансови активи	630 191	185 617
Придобиване на текущи финансови активи	(627 706)	(226 816)
Постъпления от клиенти	543 237	697 801
Плащания на доставчици	(491 629)	(590 346)
Постъпления от осигурени лица	89 187	60 499
Плащания на осигурени лица	(22 164)	(28 329)
Плащания към персонала и осигурителни институции	(108 065)	(117 762)
Постъпления от банкова дейност	43 689 240	44 066 948
Плащания за банкова дейност	(43 213 525)	(43 763 298)
Постъпления от застрахователна дейност	148 970	149 589
Плащания за застрахователна дейност	(79 756)	(77 751)
Платени данъци върху печалбата	(13 110)	(9 361)
Други плащания	(24 624)	(9 496)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	524 056	352 337
Инвестиционна дейност		
Нетни плащания за придобиване на дъщерни дружества	(9 295)	(4 912)
Продажба на имоти, машини и съоръжения	26 878	8 400
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(36 543)	(13 791)
Придобиване на нематериални активи	(1 920)	(505)
Продажба на инвестиционни имоти	18	265
Придобиване на инвестиционни имоти	(7 518)	(2 345)
Придобиване на асоциирани дружества	-	(59)
Продажба на нетекущи финансови активи	512 496	143 080
Придобиване на нетекущи финансови активи	(772 269)	(189 434)
Получени лихви	46 566	34 059
Постъпления от предоставени заеми	71 875	105 796
Плащания по предоставени заеми	(76 148)	(143 985)
Получени дивиденди	711	955
Други постъпления/(плащания)	(28 234)	13 390
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(273 383)	(49 086)
Финансова дейност		
Постъпления от получени заеми	179 079	71 135
Плащания по получени заеми	(92 261)	(97 546)
Платени лихви	(25 298)	(31 242)
Плащания по финансов лизинг	(7 634)	(11 497)
Други плащания	18 665	(476)
Нетен паричен поток от финансова дейност	72 551	(69 626)
Загуба от валутна преоценка	(1 194)	(457)
Пари и парични еквиваленти в началото на периода	706 216	473 048
Нетно увеличение на пари и парични еквиваленти	322 030	233 168
Пари и парични еквиваленти в края на периода	1 028 246	706 216

Изготвил:
/А. Керезов/

Изпълнителен директор:
/И. Каменов/

Дата: 25 юни 2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 29 юни 2012 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 161 представляват неразделна част от него.

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Химимпорт Инвест АД е регистрирано като акционерно дружество от Софийски градски съд на 29.06.1994 г.

Седалището и адресът на управление на Дружеството е ул. "Стефан Караджа" 2, София, България.

Химимпорт Инвест АД (Групата) включва дружеството-майка и всички дъщерни дружества, посочени в пояснение 6.1.

Основната дейност на Групата се състои в:

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които Групата участва;
- Банкови услуги, финанси, застраховане и пенсионно осигуряване;
- Секюритизация на недвижими имоти и вземания;
- Добив на нефт и газ;
- Изграждане на мощности в областта на нефтопреработвателната промишленост, производството на биогорива и производство на изделия от каучук;
- Производство и търговия с петролни и химически продукти;
- Производство на растителни масла, изкупуване, преработка и търговия със зърнени храни;
- Авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети и самолетни двигатели;
- Речен и морски транспорт и пристанищна инфраструктура;
- Търговско представителство и посредничество;
- Комиссионна, спедиционна и складова дейност.

Дружеството-майка се управлява чрез едностепенна система на управление, включваща Съвет на директорите.

Членове на Съвета на директорите на дружеството-майка са:

Иво Каменов
Марин Митев
Тихомир Митев
ЦКБ Груп ЕАД

Дружеството-майка се представлява от изпълнителните директори Иво Каменов и Марин Митев, заедно и поотделно.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и

публикувани от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС.

Финансовият отчет е консолидиран отчет на дружеството. Дружеството-майка е публикувало и индивидуален отчет на 31 март 2012 г.

Отделните елементи на консолидирания финансов отчет на Групата се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятията от Групата извършват дейността си ("функционална валута"). Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева (лв.), което е функционалната валута на предприятието майка. Това е функционалната валута на дружеството-майка и на дъщерните дружества, с изключение на дъщерните дружества, действащи в Холандия, Германия и Словакия, чиято функционална валута е евро, и на дъщерните дружества, действащи в Македония, чиято функционална валута е македонски денар. Валутата на представяне на Групата е български лева.

Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2010 г. и 2009 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2011 г.:

- Годишни подобрения 2010 г. в сила от 1 януари 2011 г., освен ако не е посочена друга дата, приет от ЕС на 18 февруари 2011 г.

Съществените ефекти, както в текущия период, така и в предходни или бъдещи периоди, произтичащи от прилагането за първи път на новите изисквания във връзка с представяне, признаване и оценяване, са представени по-долу:

Годишни подобрения 2010 г. в сила от 1 януари 2011 г., освен ако не е посочена друга дата, приети от ЕС на 18 февруари 2011 г.:

- Изменението на МСФО 7 пояснява изискванията за оповестяване на стандарта, като отстранява несъответствия, повтарящи се изисквания и отделни оповестявания, които могат да бъдат подвеждащи.
- Изменението на МСС 1 пояснява, че предприятията могат да представят изискваните равнения за всеки компонент от другия всеобхватен доход в отчета за промените в собствения капитал или в поясненията към консолидирания финансов отчет.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения, които са задължителни за прилагане за първи път от финансовата година, започваща на 1 януари 2011 г., не са свързани с дейността на Групата и нямат ефект върху консолидирания финансов отчет:

- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (изменен) – Ограничени освобождавания от сравнителни оповестявания съгласно МСФО 7 за предприятия, прилагащи за първи път МСФО – в сила от 1 юли 2010 г., приет от ЕС на 30 юни 2010 г.;
- МСС 24 „Оповестяване на свързани лица” (изменен) в сила от 1 януари 2011 г., приет от ЕС на 19 юли 2010 г.;
- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (изменен) в сила от 1 февруари 2010 г., приет от ЕС на 24 декември 2009 г.;
- КРМСФО 14 „Предплащане на минимално финансиране” в сила от 1 януари 2011 г., приет от ЕС на 19 юли 2010 г.;
- КРМСФО 19 „Погасяване на финансови задължения с инструменти на собствения капитал” в сила от 1 юли 2010 г., приет от ЕС на 23 юли 2010 г.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрението на този консолидиран финансов отчет някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Групата.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Групата за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информация относно нови стандарти, изменения и разяснения, които се очаква да имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, е представена по-долу:

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – отписване – в сила от 1 юли 2011 г., все още не е приет от ЕС

Изменението на МСФО 7 води до по-голяма прозрачност при отчитането на сделки с прехвърляне на финансови инструменти и улеснява разбирането на ползвателите на финансовите отчети относно излагането на рискове при прехвърляне на финансови активи и ефекта от тях върху финансовото състояние на Групата, особено в случай на секюритизиране на финансови активи.

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” до края на 2010 г. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-

подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Групата следва да оцени ефекта от измененията върху консолидирания финансов отчет. Въпреки това то не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и преди да може да се оцени техния цялостен ефект.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” въвежда нова дефиниция на контрола, базирана на определени принципи, която следва да се прилага за всички инвестиции при определянето на базата за консолидация.

МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия” е нов стандарт относно изискванията за оповестяване при всички форми на дялово участие в други предприятия, включително съвместни предприятия, асоциирани предприятия, дружества със специална цел и други неконсолидирани дружества.

МСФО 11 „Съвместни ангажименти” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 11 „Съвместни ангажименти” замества МСС 31 „Дялове в съвместни предприятия” и заменя трите категории „съвместно контролирани предприятия”, „съвместно контролирани операции” и „съвместно контролирани активи” с две категории – „съвместни операции” и „съвместни предприятия”. Изборът относно прилагането на метода на пропорционална консолидация при отчитането на съвместни предприятия вече не е допустим. Методът на собствения капитал е задължителен за прилагане при отчитането на всички съвместни предприятия.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив.

МСС 1 „Представяне на финансови отчети” – друг всеобхватен доход – в сила от 1 юли 2012 г., все още не е приет от ЕС

Измененията изискват представянето на отделните елементи на другия всеобхватен доход в две групи в зависимост от това дали те ще се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Елементи, които не се прекласифицират, напр. преоценки на имоти, машини и съоръжения, се представят отделно от елементи, които ще се прекласифицират, напр. отсрочени печалби и загуби от хеджиране на парични потоци. Дружествата, избрали да представят елементите на другия всеобхватен доход преди данъци следва да показват съответната сума на данъците за всяка една от групите по отделно. Наименованието на отчета за всеобхватния доход е променено на „отчет

за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“, но могат да се използват и други заглавия. Измененията следва да се прилагат ретроспективно.

МСС 12 „Данъци върху доходи“ – отсрочени данъци – в сила от 1 януари 2012 г., все още не е приет от ЕС

Стандартът изисква дружествата да оценяват отсрочените данъци, свързани с активи, в зависимост от начина, по който се очаква да бъде възстановена тяхната балансова стойност чрез използване или продажба. Тъй като при инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 40 „Инвестиционни имоти“, е трудно и субективно да се определи каква част от възстановяването ще се извърши чрез последващо използване или продажба, се въвежда изключение от посочения принцип - опровержимото предположение, че балансовата стойност на посочените инвестиционни имоти ще бъде възстановена единствено чрез продажба. В резултат на изменението в стандарта са включени указанията на ПКР 21 „Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизируеми активи“ и разяснението е отменено.

МСС 19 „Доходи на наети лица“ в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актоерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Измененията се прилагат ретроспективно съгласно МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (ревизиран) продължава да предписва метода на собствения капитал. Промени в обхвата на стандарта са извършени поради публикуването на МСФО 11 „Съвместни ангажименти“.

КРМСФО 20 „Разходи за отстраняване и почистване на повърхността в производствената фаза на мините“ в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

КРМСФО 20 определя счетоводното отчитане на разходите за отстраняване и почистване на повърхността в производствената фаза на дадена мина. Пояснението изисква дружества от минната индустрия, които прилагат МСФО, да отпишат капитализирани разходи за почистване на повърхността в неразпределената печалба, ако активите не могат да бъдат отнесени към разграничим компонент на рудното поле.

Публикувани са и следните нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Групата:

МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” - изменения относно свръхинфлация и фиксирани дати, в сила от 1 юли 2011 г., все още не са приети от ЕС; **МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС.**

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя консолидирания отчет за всеобхватния доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

През 2011 г. са представени два сравнителни периода, тъй като е приложена промяна на счетоводната политика по отношение на отчитането на инвестиционните имоти. Повече информация относно промяната в счетоводната политика е представена в пояснение 5. Когато е необходимо, сравнителните данни са рекласифицирани и/или преизчислени, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието-майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2011 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, при които Групата упражнява контрол върху финансовата и оперативната им политика. Предприятието майка придобива и упражнява контрол, като притежава повече от половината от общия брой права на глас. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в отчетната стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. За бизнес комбинации, осъществени след 1 януари 2010 г., са приложени изискванията на МСФО 3 ревизиран (вж. пояснение 5). Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобивания, поетите от придобивания задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалба или загуба, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

Бизнес комбинации, осъществени преди 1 януари 2010 г., са отчетени съгласно предишната версия на МСФО 3.

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите

участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Съвместни предприятия са договорни споразумения, по силата на които две или повече страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол. Те се отразяват счетоводно по метода на собствения капитал.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за доходите на ред "Резултат от инвестиции в асоциирани предприятия". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в понататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от транзакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между отчетната стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

В консолидирания финансов отчет на Групата всички активи, задължения и трансакции на отделните дружества от Групата във функционална валута, различна от български лева (валутата на представяне на Групата), се преизчисляват в български лева при консолидацията. Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

При консолидация всички активи и пасиви се преизчисляват в български лева по заключителния курс към датата на консолидирания финансов отчет. Приходите и разходите са преизчислени във валутата на представяне на Групата по средния курс за отчетния период. Валутните курсови разлики водят до увеличение или намаление на другия всеобхватен доход и се признават в резерва от преизчисления в собствения капитал. При освобождаването от нетна инвестиция в чуждестранна дейност натрупаните валутни разлики от преизчисления, признати в собствения капитал, се рекласифицират в печалбата или загубата и се признават като част от печалбата или загубата от продажбата. Репутацията и корекциите, свързани с определянето на справедливи стойности към датата на придобиване, се третираат като активи и пасиви на чуждестранното предприятие и се преизчисляват в български лева по заключителния курс.

4.8. Отчитане по сегменти

Групата оперира в следните бизнес сегменти:

- Производство, търговия и услуги
- финансов сектор
- транспортен сектор
- недвижими имоти
- строителен и инженерен сектор

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка дейност се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповтаряеми събития. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.9. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки и предоставяне на услуги от всеки един бизнес сегмент на Групата. Приходите от основните дейности на групата са представени в пояснение 31 Приходи от нефинансова дейност, пояснение 34 Печалба от нетекущи активи, пояснение 35 Приходи от застраховане, пояснение 37 Приходи от лихви, пояснение 39 Положителни разлики от операции с финансови инструменти.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване, като се отчита сумата на всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Групата. При замяна на сходни активи, които имат сходна цена, размяната не се разглежда като сделка, която генерира приходи.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена.
- Вероятно е икономическите изгоди от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу..

4.9.1. Продажба на стоки

При продажба на стоки, приходът се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.9.2. Приходи от предоставяне на услуги

Приходът, свързан със сделка по предоставяне на услуги, се признава, когато резултатът от сделката може надеждно да се оцени.

4.9.3. Приходи от банкова дейност

4.9.3.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават на пропорционална времева база, с използване на метода на ефективния лихвен процент, като се амортизира разликата

между сумата при първоначалното признаване на съответния актив или задължение и сумата при настъпил падеж.

За кредити, предоставени от Банката и задължения към депозанти, където лихвата се изчислява ежедневно като се прилага договорения лихвен процент към неиздължената сума на кредита, ефективният лихвен процент се приема за приблизително равен на договорения, поради естеството на договорните отношения.

Натрупаните лихви в резултат на притежаване на ценни книжа за търгуване или за продажба се отчитат като приходи от лихви. Приходите от лихви включват сумата на амортизацията на дисконта, премията или друга разлика между началната отчетна сума на дълговите ценни книжа и сумата им на падежа.

При придобиване на лихвоносна инвестиция, натрупаната към момента на придобиването лихва се отчита като вземане.

4.9.3.2. Приходи от такси и комисиони

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за разплащателни операции в лева и чуждестранна валута, такси за отпускане и управление на кредити, за откриване на акредитиви и издаване на гаранции. Таксите и комисионите се начисляват, когато са заработени или дължими.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута се признават в отчета за всеобхватния доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период чрез корекция на ефективния лихвен доход.

4.9.4. Приходи от застрахователна дейност

Признаването като приход на премията по общо застраховане е на база сумата, дължима от застрахованото (застраховашото) лице за целия период на покритие, която застрахователят има право да получи по силата на сключени през отчетния период застрахователни договори, и в случаите, когато периодът на покритие обхваща изцяло или отчасти следващ отчетен период.

Презастрахователните премии от активно презастраховане се признават като приход на база дължимите през отчетния период премии от цеденти по силата на презастрахователни договори.

В случаите на съзастраховане само частта на застрахователя от общата сума на премията се признава като приход.

В отстъпените премии на презастрахователи по общо застраховане се включват дължимите премии на презастрахователи по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори по пряко застраховане и активно презастраховане. Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на баланса, се отразяват като задължение.

Сумите, които подлежат на възстановяване от презастрахователи във връзка с изплатените през същия период претенции от застрахователя, се отчитат като дял на презастрахователите и в случаите, когато уреждането на взаимоотношенията с презастрахователите е в следващ отчетен период.

В отстъпените премии към презастрахователи се включват дължимите през отчетния период премии на презастрахователите по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори, както и презастраховане на рискове, относими към премийни периоди с начало през отчетния период.

Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на баланса, се отразяват като задължение.

4.9.5. Приходи от авиационна дейност

Приходите от продажба на самолетни билети се признават при реално извършване на превоза на пътници.

Когато продажбата на самолетни билети включва поощрения за лоялни клиенти, полученото възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на договора за продажба на база на тяхната справедлива стойност. Приход от този вид продажби се признава, когато клиентът замени получените поощрения с услуги, предоставени от Групата.

4.9.6. Приходи от пенсионноосигурителна дейност

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение. Приход се признава при изпълнението на услугата или при прехвърлянето на риска върху клиента. Пенсионните дружества на Групата признават като приходи таксите от Доброволния пенсионен фонд (ДПФ), Универсалния пенсионен фонд (УПФ) и Професионалния пенсионен фонд (ППФ).

4.9.7. Приходи от здравноосигурителна дейност

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване. Приход се признава при изпълнението на услугата или при прехвърлянето на риска на клиента. Здравноосигурителното дружество признава като приход премията по здравноосигурителни договори на база сумата дължима от здравноосигуреното лице или осигуряващия за целия период на покритие, която осигурителят има право да получи по силата на сключени през отчетния период здравноосигурителни договори и в случаите, когато периодът на покритие обхваща изцяло или отчасти следващ отчетен период. Сключените здравноосигурителни договори, в зависимост от възможността да останат в сила за продължителен период, се делят на дългосрочни и краткосрочни. Краткосрочните договори осигуряват здравноосигурителна защита за фиксиран период и предоставят възможност да се коригират условията по договора в края на всеки договорен период като например сумата на здравноосигурителната премия или обхвата на покритието. Срещу признатите като приход здравноосигурителни премии съгласно ЗОТП се формират здравноосигурителни резерви, които в достатъчна степен да поемат съответните рискове по здравноосигурителните пакети.

Когато по силата на здравноосигурителен договор премията са дължими на вноски, всяка предстояща сума за получаване към датата на отчета за финансовото състояние и призната като приход се отразява като вземане.

4.9.8. Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават по справедлива стойност, когато е налице приемлива гаранция, че Групата ще изпълни условията, свързани с тях и помощта ще бъде получена.

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават през периодите, необходими за тяхната съпоставка със свързаните разходи, които те са предназначени да компенсират, при използване на систематична база.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с амортизируеми активи, се признават като приходи за срока на полезния живот на амортизируемия актив чрез намалени амортизационни отчисления.

4.9.9. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди, различни от приходите от инвестиции в асоциирани предприятия, се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за лихви”.

4.12. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 4.4 за информацията относно първоначалното определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.16 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.13. Нематериални активи

Нематериалните активи включват търговски марки, лицензи и патенти, програмни продукти, връзки с клиенти, продукти от развойна дейност, активи по проучване и

оценка на минерални ресурси и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за доходите за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• софтуер	2-5 години
• търговски марки	6-7 години
• права върху собственост	5-7 години
• лицензи	7 години
• сертификати	5 години
• права върху индустриална собственост	27 - 30 години
• други	7 - 10 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход като Амортизация на нефинансови активи, част от ред Разходи за нефинансова дейност и Административни разходи.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

4.14. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на

съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини	3-5 години
• Съоръжения	от 4 до 25 години
• Транспортни средства	от 4 до 10 години
• Летателни апарати	20 години
• Двигатели	от 10 до 12 години
• Кораби	30 години
• Стопански инвентар	7 години
• Други	7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба/(загуба) от продажба на нетекущи активи”.

4.15. Отчитане на лизинговите договори

Като лизингополучател

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Като лизингодател

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния отчетен период.

Активите, отдадени при условията на финансови лизингови договори, се отразяват в отчета за финансово състояние на Групата като вземане, равно на нетната инвестиция в лизинговия договор. Доходът от продажба на активите се включва в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния период. Признаването на финансовия приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

4.16. Тестове за обезценка активи

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на

Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.17. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в консолидирания отчет за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти”.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовия отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход съответно на ред „Приходи от нефинансова дейност” и ред „Разходи за нефинансова дейност”, и се признават, както е описано в пояснение 4.9 и пояснение 11.

4.18. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Проучването и оценката на минералните ресурси за Групата, се отнася до проучване и оценка на суров нефт и природен газ. След придобиване на право за проучване и оценка всички разходи, свързани с този процес, се капитализират първоначално по разходоопределящи звена – конкретен „Блок”.

Групата признава като активи по проучване и оценка всички пряко свързани разходи, доколкото те са свързани със специфични дейности по проучване и оценка, които може да се отнесат директно към точно определена площ за проучване „Блок”, за

която Групата е получила права от съответните държавни институции. Такива разходи включват най-малко следните видове:

- Придобиване на права за проучвания
- Топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания
- Проучвателни сондажи
- Вземане на проби за анализ
- Дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси.

Всички разходи, направени преди получаването на права за проучване и оценка се отнасят в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси могат да бъдат класифицирани като:

- Разрешения за търсене и проучване, издадени от МОСВ и МИЕ, съгласно Закона за подземните богатства и свързаните с тях такси;
- Всички разходи за топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания, проучвателни сондажи, изкопни работи, вземане на проби за анализ и други дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси, както и други разходи за проучване и оценка, които са направени за конкретна площ, за която Групата притежава разрешение за проучване. Тези разходи включват и разходите за възнаграждение на персонала, материали и използвано гориво, снабдителни разходи и плащания направени към доставчици.

Разходите по проучване и оценка на минерални ресурси се капитализират и представят като нематериални активи до момента, до който не бъде доказана възможността или невъзможността за техническа изпълнимост и търговска приложимост на минералния ресурс. След доказване на техническа изпълнимост и търговска приложимост на открития минерален ресурс, разходите по проучване и оценка се трансформират към „Имоти, машини и съоръжения”.

Активите по проучване и оценка се преглеждат технически, финансово и на управленско ниво поне веднъж годишно с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности и извличане на ползи от направеното откритие, както и за наличие на индикации за обезценка. В случай, че Групата няма намерение да продължава проучвателните дейности или има индикации за обезценка, разходите се отписват.

Оценяването на активите по проучване и оценка на минерални ресурси при тяхното първоначално признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние е по себестойност. Елементите на себестойността включват операции по проучване и оценяване.

“Операции по проучване” – означава операциите с цел проучване на акумулация от петрол. Това включва, без да се ограничава до, геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи, изучавания и изследвания, както и сондиране, удълбочаване, напускане или обсаждане и перфориране, както и изпитване на търсещи сондажи за откриването на петрол, и покупката, наемането или

придобиването на такива суровини, материали, оборудване за тези дейности, каквито могат да бъдат включени в одобрените годишни работни проекти и бюджети.

“Операции по оценяване” – означава работите по оценяване (част от проучването) и работна програма за оценяване, изпълнявана след открития, с цел окупаторяване на природния резервоар, към който се отнася откритието по отношение на дебелина и латерално разпространение, и оценяване на извлекаемите количества в него, и следва да включва, без да се ограничава от геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи.

4.19. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.19.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход..

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на консолидирания финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изплати задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като Други разходи, включени в Разходи за нефинансова дейност.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чиито изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Групата е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които или са определени като финансови активи на разположение за продажба, или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и

чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови приходи”. Възстановяването на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на загубите от обезценка на дългови финансови инструменти, чието възстановяване се признава в печалбата или загубата, само ако то е обективно свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Обезценки за несъбираемост във връзка с банковата дейност на Групата

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; извършено е реструктуриране на дълга; изключване от фондовата борса на ценните книжа.

Финансовите активи на разположение за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преоценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя тяхната възстановима стойност. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

Финансовите активи, държани от Банките до настъпване на падеж се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Банките ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банките с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Банките кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

Банката е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити базирана на МСФО и в съответствие с изискванията на банковото законодателство в България. Банките класифицират кредитите в няколко групи. Извън групата на редовните кредити се прилагат проценти, надвишаващи минимално изискваните от регулациите, като с тези проценти се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. Други специфични изисквания на регулациите са свързани с условия за прекласифициране на нередовни кредити обратно в групата на редовните и признаване на ликвидни обезпечения за целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити.

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база предходен опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

4.19.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват задължения към депозанти, облигационни заеми, задължения за дивиденди по привилегирани акции, банкови и други заеми и овъдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”, „Приходи от лихви” или Други финансови приходи/(разходи).

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите и други заеми са взети с цел дългосрочно и краткосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в консолидирания отчет за всеобхватния доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.20. Деривативи

Деривативите се отчитат по справедлива стойност и се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на деривативите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Деривативите активи се представят като част от финансовите активи държани за търгуване, а деривативите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

4.21. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложені като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени, като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в консолидирания отчет за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

4.22. Провизии за кредитни ангажименти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажименти се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в консолидирания отчет за всеобхватния доход за съответния период.

4.23. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукция, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.24. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в

консолидираните финансови отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.38.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.25. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

4.26. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Групата възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в консолидирания отчет за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за

продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Групата. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Печалбите или загубите, възникнали от продажбата или преоценката на преустановени дейности, се представят, както е описано в пояснение 22.

4.27. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции на Дружеството-майка.

Когато дъщерни дружества на Групата купуват акции на дружеството-майка на Групата (изкупени собствени акции), платеното възнаграждение, включително всички присъщи такси, се намалява от собствения капитал на Групата, докато акциите не бъдат продадени извън Групата. В случай че такива акции се продадат извън Групата, полученото възнаграждение, нетно от необходимо присъщите такси, се включва в собствения капитал.

Другите резерви са формирани на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви.

Неразпределената печалба включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали периоди.

Всички транзакции със собствениците на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.28. Осигурителни и пенсионни договори

Пенсионноосигурителното дружество на Групата управлява и представлява три пенсионни фонда за допълнително пенсионно осигуряване – Доброволен, Професионален и Универсален.

Доброволен пенсионен фонд извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски.

Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодател и/или друг осигурител.

Отделните пенсионни схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;
- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодател;

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актюерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.

Професионален пенсионен фонд осигурява срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране. Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се получава до момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО.

Осигурените лица във Фонда имат право на :

- срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране за работещите при условията на I и II категория труд съобразно категорията труд;
- еднократно изплащане до 50% от средствата натрупани по индивидуална партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70.99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследници на починал осигурен или на пенсионер на фонда.

Размерът на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- срокът на получаване на пенсията;
- техническия лихвен процент, одобрен от зам. председателя на Комисията за финансов надзор.

При придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по дял Първи на КСО преди изтичане на срока, за който е отпусната професионалната пенсия, с последната пенсия на осигуреното лице се изплаща и остатъкът на средствата в индивидуалната осигурителна партида.

Осигурителният договор се прекратява при следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при изтегляне на всички натрупани средства по индивидуалната партида на осигуреното лице при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО, ако не е придобило право на професионална пенсия по условията на КСО;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, който е сключен след получаване съгласие от Дружеството за промяна на участието на осигуреното лице.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им се определя в Кодекса за социалното осигуряване като процент от осигурителния доход.

Универсален пенсионен фонд: Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Групата и осигурените лица за участие във фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществено от НАП.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от Универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от натрупаната по индивидуалната партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70,99%;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество,

който е сключен след получено съгласие от Дружеството за промяна на участието на осигуреното лице.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход.

4.29. Специализирани резерви за пенсионна дейност

Групата заделя пенсионни резерви за гарантиране на минимална доходност, свързана с дейността на фондовете по допълнително задължително пенсионно осигуряване, съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване (КСО). Пенсионните резерви, които са формирани до момента, представляват 1.00% от активите на фондовете. Натрупаните резерви се инвестират, съгласно изискванията на КСО.

4.30. Здравноосигурителни резерви

Групата заделя здравноосигурителни резерви съгласно Закона за здравното осигуряване и свързаните с него подзаконовни нормативни актове. Натрупаните резерви следва да се инвестират съгласно изискванията на Закона за здравното осигуряване и при осигуряване на сигурност, доходност и съответна на здравноосигурителните договори ликвидност.

4.31. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи във връзка с изискванията на Кодекса на труда съгласно, които при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, включваща корекциите за непризнати актюерски печалби или загуби и разходи за извършени услуги.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

Актюерските печалби или загуби не се признават за разходи, докато общата им непризната сума не надвишава 10% от по-голямата стойност на задължението или на активите по плана. Сумата, превишаваща този коридор от 10%, се отчита като печалба или загуба през периода на очаквания оставащ трудов стаж. Актюерските печалби и загуби в рамките на този 10%-ов коридор се оповестяват отделно.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за лихви”. Всички други

разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за нефинансова дейност” и „Административни разходи”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.32. Застрахователни операции

Групата прилага МСФО 4 – Застрахователни договори. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Групата е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.33. Застрахователни договори

Застрахователни договори са тези ангажменти, които към датата на тяхното действие прехвърлят съществени застрахователни рискове върху Групата. Приема се, че съществен застрахователен риск съществува тогава, когато има реална възможност Групата да изплати обезщетение в полза на застрахованото лице и/или трета страна по настъпили застрахователни събития, в размер надхвърлящ 10% от сумата, която би била изплатена, ако такова събитие не настъпи.

След първоначално признаване на застрахователните договори те продължават да се представят като такива за периода на тяхното действие, независимо че е възможно съществено намаляване на застрахователния риск за периода.

4.34. Презастрахователни договори

Групата отстъпва част от застрахователния риск, който носи по сключени застрахователни договори с презастрахователи. Очакваните ползи на Групата от презастрахователните договори по отношение на предстоящи плащания се признават като активи в консолидирания отчет за финансовото състояние в момента на тяхното възникване.

Групата периодично извършва преглед за обезценка на вземанията от презастрахователи. Ако са налице обстоятелства за такива обезценки, презастрахователните вземания се намаляват до размера на сумата, която се очаква да бъде събрана. Разликата се посочва като изменение в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания в техническия отчет за застрахователната дейност.

Групата извършва и активно презастраховане. Премиите и обезщетенията по активно презастраховане се отчитат заедно със записаните застрахователни премии и изплатените брутни обезщетения по преки застрахователни операции.

4.35. Застрахователни резерви

Застрахователните резерви се създават от застрахователя за покриване на настоящи и бъдещи задължения към застрахованите въз основа на застрахователните договори, и не са елемент на собствения капитал. Застрахователните резерви се изчисляват от актюера на Групата чрез актюерски методи, които са съвкупност от математически и статистически методи и правила. Застрахователните резерви се посочват в отчета за финансовото състояние на Групата в брутен размер, както и частта на презастрахователя. Когато застраховането се извършва в чуждестранна валута, в същата

валута се създават и резервите за него. Застрахователните резерви, заделени през предходния отчетен период, се посочват като приход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като разход за заделени резерви в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Застрахователните резерви, отнасящи се за частта на презастрахователя, заделени през предходния отчетен период, се посочват като разход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като приход от заделени резерви в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

4.36. Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Групата прави оценка дали общо формираните резерви, са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви трябва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи (в процентни съотношения, регламентирани в съответните нормативни актове).

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни.

4.37. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.38. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидираните финансови отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.39.

4.38.1. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг” ръководството класифицира лизинговите договори за самолети, автомобили, имоти и други активи като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.38.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случай, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.38.3. Инвестиции, държани до падеж

Ръководството е потвърдило намерението и възможността си да държи до настъпването на падежа им облигациите, които са класифицирани като инвестиции, държани до падеж. Това решение е съобразено с текущата ликвидност и капитала на Групата.

4.38.4. Липса на контрол над дъщерни дружества

Предприятието майка притежава 100 % от собствения капитал на дъщерното дружество Авиокомпания Хемус Ер ЕАД индиректно чрез дъщерни дружества. Дяловото участие не води до придобиване на контрол, съгласно договори за управление от 2009 г. за прехвърляне на правото на глас.

Поради тази причина инвестицията в Авиокомпания Хемус Ер ЕАД е прекласифицирана във финансов актив съгласно МСС 39.

4.38.5. Приходи от продажба на самолетни билети, чийто срок на валидност е изтекъл

Групата основно предоставя услуги по превоз на пътници, които се осъществяват при настъпването на периода, за който е издаден самолетния билет. Прихода от услугата по превоз на пътниците се признава, когато превоза реално бъде извършен. В случаите, когато клиентите са закупили билети, но периода на валидност на самолетните билети е изтекъл и те не могат да бъдат ползвани от клиента, Групата

отписва стойността на признатото задължение като друг приход. Съответната пропорционална част на летищните такси, припадащи се на стойността на продадените самолетни билети, за които превозът не е извършен поради изтичането на периода му на валидност, също се отписват от задълженията и се признават като други приходи. Отчитането на другите приходи от билети и летищни такси с изтекла валидност се базира на статистическа информация, извлечена от регистрите бази данни, поддържани от Групата. Ръководството смята, че изтичането на периода на валидност за всеки самолетен билет, когато той не е бил ползван дава основание за признаване на приходи. Това разбиране се основава на основния възприет принцип за признаване на приходи, а именно че те са базирани на фактически извършените услуги.

4.38.6. Приходи от продажба на самолетни билети в случаи на прекъсване на полета и/или премаршрутиране

Като член на Международната организация за въздушен транспорт (International Air Transport Association - IATA), Групата е обвързана със спазване на правила за въздушния транспорт, наложени от ИАТА. Съгласно ИАТА резолюции 735d и 735e, в случаите на недоброволно премаршрутиране и/или прекъсване на полета, авиокомпанията е задължена да издаде документа FIM (flight interruption manifest). FIM е валиден за определен полет на авиокомпанията-агент, която е различна от авиокомпанията, първоначално издала оригиналния билет за полета.

Съгласно правилата на глава A2, т. 2.6.1 от RAM (Revenue Accounting Manual) при наличието на издаден FIM, приемащата страна (авиокомпанията-агент) задължава издателя на FIM с приложимата пълна еднопосочна тарифа за съответните двойки градове, където е извършено пътуването. В един FIM могат да се включат много билети и задължението следва да бъде отчетено по тарифата, валидна за класата на пътуване на всеки пътник, приложима за датата на полета. След получаване на фактурата, приемащата авиокомпания (извършила полета) има право според правилата на глава A2, т. 2.6.2 и глава A10, т. 4.1. на RAM, в рамките на шест месеца от датата на издаване на фактурата да направи редибит на база прорейтната стойност. При получаване на редибитната фактура се закрива възникналия разчет. След изтичане на шестмесечния срок за възражения /редибити/, непредадените суми се признават като приход.

Отчитането на приходите се базира на предишен опит и Ръководството смята, че 90 % от стойността на всички издадени и непредадени FIM дава основание за признаване на приходи, базирани на фактически извършените услуги.

4.38.7. Приходи от продажба на самолетни билети при ползване на бонус точки по програми за лоялни клиенти

Групата има действащи програми за лоялни клиенти, при които клиентите могат да набират бонус точки (наградни кредити), които след това могат да заменят за безплатни билети за полетите на „България Ер“ АД, могат да получат право за безплатен превоз на допълнителен багаж, превоз в бизнес-класа при закупен билет за икономична класа, ваучери за бизнес-салона на летището и други подобни поощрения за лоялни клиенти.

Групата отчита наградните кредити като отделно разграничим компонент на сделката за продажба, в която поощренията са дадени. Справедливата стойност на полученото възнаграждение или вземането по отношение на първоначалната продажба се разпределя между бонус точките (наградните кредити) и другите компоненти на

продажбата. Възнаграждението, разпределено към бонус точките се оценява чрез позоваване на тяхната справедлива стойност, т.е. сумата, по която наградните кредити могат да се продадат отделно. Групата само предоставя поощренията за лоялните клиенти и признава възнаграждението, разпределено към поощренията като приход, когато тези поощрения под формата на бонус точки бъдат заменени и Дружеството изпълни задължението си за доставката им. Сумата на признатия приход се основава на броя на наградните кредити, които са заменени за награди, в съотношение с общия брой, който се очаква да бъде заменен.

4.39. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.39.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.16). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Групата е претърпяла загуби от обезценка на репутацията в размер на 701 хил.лв. през 2011 г. (2010 г.: 2 257 лв.), за да се намали балансовата стойност на репутацията до възстановимата им стойност (вж. пояснение 12).

4.39.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2011 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Балансовите стойности на активите са анализирани в пояснения 13 и 9. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.39.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси 51 118 хил. лв. (2010 г.: 41 677 хил. лв.; 2009 г.: 38 590 хил. лв.) се влияе от бъдещото предоставяне на услуги и пазарната реализация на материалните запаси.

4.39.4. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

4.39.5. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите в консолидирания финансов отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

4.39.6. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобитите дружества са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтови фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията. Информация относно придобитите активи и пасиви е представена в пояснение 6.

5. Ефект от промяна на счетоводната политика

На 1 януари 2011 г. Дружеството е променило своята счетоводна политика по отношение на последващото оценяване на инвестиционните имоти от модел на цена на придобиване към модел на справедливата стойност, отразяващ промените в справедливата стойност в печалбата и загубата. Ръководството на Групата счита, че последващото оценяване по метода на справедливата стойност осигурява по-уместна и надеждна информация за финансовото състояние на тези активи и подпомага ползвателите на финансовите отчети да оценят рисковете, свързани с тези активи.

Промяната в счетоводната политика е приложена ретроспективно и има следното влияние върху доход на акция (основен и с намалена стойност) за 2010 г. – намаление от 0.1640 лв. за основен доход на акция и 0.0855 лв. за доход на акция с намалена стойност. Следната таблица обобщава ефектите върху консолидирания отчет за финансовото състояние от прилагането на новата счетоводна политика:

Всички суми са в '000	Инвестиционни имоти	Отсрочени данъчни пасиви	Неразпределена печалба
Балансова стойност към 1 януари 2010 г. преди промяна на счетоводна политика	55 775	641	536 605
Ефект от преоценка към 1 януари 2010 г.	6 956	648	(22 409)
Преизчислена балансова стойност към 1 януари 2010 г.	62 731	1 289	514 196
Балансова стойност към 31 декември 2010 г. преди промяна на счетоводна политика	50 959	548	610 588
Ефект от преоценка за 2010 г.	5 321	(100)	(21 326)
Преизчислена балансова стойност към 31 декември 2010 г.	56 280	648	589 262

Ефектите върху консолидирания отчет за всеобхватния доход от промяната на счетоводната политика са както следва:

	2010 '000 лв.
Промяна на справедлива стойност на инвестиционен имот	(1 714)
Намаление на разходи за амортизация	(79)
Ефект върху финансовия резултат	(1 793)

6. База за консолидация

6.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2011 %	2010 %	2009 %
Химимпорт АД	България	Финансов сектор	71,96%	72,50%	76,64%
Централна Кооперативна Банка АД	България	Финансов сектор	55,53%	54,67%	57,94%
ЦКБ Македония АД	Македония	Финансов сектор	56,69%	45,12%	47,65%
Статер Банка АД	Македония	Финансов сектор	-	51,22%	-
ЦКБ Груп ЕАД	България	Финансов сектор	71,96%	72,50%	76,64%
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕООД	България	Финансов сектор	55,50%	72,50%	76,64%
ЗАД Армеец	България	Финансов сектор	67,37%	72,02%	75,51%
ЗАЕД ЦКБ Живот	България	Финансов сектор	71,96%	72,50%	76,64%
ЗОК ЦКБ Здраве ЕАД	България	Финансов сектор	71,96%	72,50%	76,64%
ПОАД ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	69,43%	63,71%	68,44%
ДПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	69,43%	63,71%	68,44%
УПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	69,43%	63,71%	68,44%
ППФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	69,43%	63,71%	68,44%
ПОД Лукойл Гарант България АД	България	Финансов сектор	-	-	84,60%
ДПФ Лукойл Гарант България АД	България	Финансов сектор	-	-	84,60%
УПФ Лукойл Гарант България АД	България	Финансов сектор	-	-	84,60%
ППФ Лукойл Гарант България АД	България	Финансов сектор	-	-	84,60%
Химимпорт Холандия Б.В.	Холандия	Финансов сектор	71,96%	72,50%	76,64%
Холдинг Асенова Крепост АД	България	Финансов сектор	86,69%	53,89%	53,89%
Кепитъл Инвест ЕАД	България	Финансов сектор	100,00%	100,00%	100,00%

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2011 %	2010 %	2009 %
Инвест Кепитъл ЕАД	България	Финансов сектор	100,00%	100,00%	100,00%
Проучване и добив на нефт и газ АД	България	Производство, търговия и услуги	38,77%	41,59%	41,51%
Зърнени Храни България АД	България	Производство, търговия и услуги	46,24%	49,12%	52,33%
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	37,33%	39,11%	41,51%
Слънчеви лъчи Провадия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	43,01%	43,55%	46,63%
Прайм Лега Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	50,37%	50,75%	53,65%
СК ХГХ Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	42,70%	43,02%	45,48%
Омега Финанс ООД	България	Производство, търговия и услуги	60,30%	60,76%	64,22%
Софгеопроучване ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	-	39,11%	41,51%
ПДНГ –Сервиз ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	37,33%	39,11%	41,51%
Издателство геология и минерални ресурси ООД	България	Производство, търговия и услуги	27,16%	27,37%	29,05%
Химимпорт Груп ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	71,96%	72,50%	76,64%
Булхимтрейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	43,18%	43,50%	45,98%
Химойл Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	43,18%	43,50%	45,98%
Рабър Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	43,18%	43,50%	45,98%
Оргахим Трейдинг 2008 ООД	България	Производство, търговия и услуги	43,18%	43,50%	45,98%
Химцелтекс ООД	България	Производство, търговия и услуги	43,18%	43,59%	46,08%
Фертилайзърс ТрейдООД	България	Производство, търговия и услуги	37,42%	37,70%	39,85%
Диализа България ООД	България	Производство, търговия и услуги	35,98%	36,25%	38,32%
Химимпорт Фарма АД	България	Производство, търговия и услуги	43,18%	43,50%	45,98%
Силико 07 ООД	България	Производство, търговия и услуги	35,98%	36,25%	38,32%
Медицински център Хелт Медика ООД	България	Производство, търговия и услуги	64,76%	65,25%	68,98%
Химснаб АД София	България	Производство, търговия и услуги	-	70,54%	71,53%
Бранд Нью Айдиъс ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	-	-	76,64%
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	71,96%	72,50%	76,64%

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2011 %	2010 %	2009 %
Арис 2003 ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	-	-	46,08%
Анитас 2003 ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	71,96%	72,50%	76,64%
Голяма Добруджанска Мелница ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	-	43,55%	46,63%
Химтранс ООД	България	Производство, търговия и услуги	43,18%	43,50%	45,98%
Химойл БГ ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	53,97%	39,11%	-
Пловдивска Стокова Борса АД	България	Производство, търговия и услуги	53,97%	-	-
Химснаб Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	50,00%	72,50%	76,64%
Ловико Сухиндол Груп АД	България	Производство, търговия и услуги	80,00%	80,00%	50,00%
Асенова Крепост АД	България	Производство, търговия и услуги	82,73%	65,36%	50,55%
Асела АД	България	Производство, търговия и услуги	44,51%	27,69%	27,69%
АК Пластик ООД	България	Производство, търговия и услуги	85,75%	53,35%	53,35%
М Кар ООД	България	Производство, търговия и услуги	85,00%	85,00%	-
М Кар - Стара Загора ООД	България	Производство, търговия и услуги	85,00%	85,00%	-
Виа интеркар ООД	България	Производство, търговия и услуги	80,00%	-	-
Виа интеркар 2007 ООД	България	Производство, търговия и услуги	80,00%	-	-
Италия ауто ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	100,00%	-	-
Експрес кар ООД	България	Производство, търговия и услуги	86,27%	-	-
Варна карс ООД	България	Производство, търговия и услуги	90,00%	-	-
Транс интеркар ЕООД	България	Морски и речен транспорт	71,96%	72,50%	76,64%
МАЯК КМ АД	България	Морски и речен транспорт	56,24%	56,14%	59,49%
Порт Балчик АД	България	Морски и речен транспорт	44,46%	45,00%	54,13%
Българска Корабна Компания ЕАД	България	Морски и речен транспорт	71,96%	72,50%	76,64%
Параходство Българско Речно Плаване АД	България	Морски и речен транспорт	58,97%	59,64%	63,16%
Блу сий хорайзън корп	Сейшел	Морски и речен транспорт	59,12%	59,57%	-
Интерлихтер ЕООД	Словакия	Морски и речен транспорт	58,94%	59,57%	63,12%

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2011 %	2010 %	2009 %
ВиТиСи АД	България	Морски и речен транспорт	30,94%	30,38%	32,19%
Пристанище Леспорт АД	България	Морски и речен транспорт	71,51%	72,24%	76,35%
Леспорт Проджект Мениджмънт ЕООД	България	Морски и речен транспорт	71,24%	71,78%	75,87%
Българска Логистична Компания ЕООД	България	Морски и речен транспорт	71,96%	72,50%	76,64%
Порт Пристис ООД	България	Морски и речен транспорт	32,82%	32,76%	-
Портстрой инвест ЕООД	България	Морски и речен транспорт	71,96%	-	-
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	България	Въздушен транспорт	71,96%	72,50%	76,64%
България Ер АД	България	Въздушен транспорт	71,95%	72,49%	76,63%
България Ер ООО, Русия	Русия	Въздушен транспорт	71,95%	-	-
Молет ЕАД	България	Въздушен транспорт	71,96%	72,50%	76,64%
Еърпорт Сървисиз ЕООД	България	Въздушен транспорт	71,96%	72,50%	76,64%
България ЕР Техник ЕООД	България	Въздушен транспорт	71,96%	72,49%	-
Голф Шабла АД	България	Недвижими имоти	26,18%	25,42%	26,98%
Спортен Комплекс Варна АД	България	Недвижими имоти	46,77%	47,13%	49,82%
Булхимекс ООД	Германия	Недвижими имоти	71,96%	72,50%	76,64%
Пампорово Пропърти ЕООД	България	Недвижими имоти	100,00%	100,00%	100,00%
Енергопроект АД	България	Строителен и инженерен сектор	59,87%	60,32%	63,76%
Триплан Архитектс ООД	България	Строителен и инженерен сектор	59,87%	60,32%	63,76%

6.2. Придобиване на Виа Интеркар 2007 ООД през 2011 г.

През 2011 г. Групата е придобила контрол над дружество Виа Интеркар 2007 ООД чрез покупка на 80.00 % участие в собствения му капитал и правата на глас.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 4 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Платена покупна цена	4
Общо възнаграждение	4

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Виа Интеркар 2007 ООД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
Имоти, машини и съоръжения	105
Вземания и други активи	263
Парични средства	59
Задължения	(473)
Нетна стойност на активите	(46)
Неконтролиращо участие	(9)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(37)

Неконтролиращото участие във Виа Интеркар 2007 ООД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 41 хил. лв.

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	4
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(37)
Репутация	41

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.3. Придобиване на Виа Интеркар ООД през 2011 г.

През 2011 г. Групата е придобила контрол над дружество Виа Интеркар ООД чрез покупка на 80.00 % участие в собствения му капитал и правата на глас.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 1 760 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Платена покупна цена	1 760
Общо възнаграждение	1 760

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Виа Интеркар ООД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
Имоти, машини и съоръжения	2 369
Други нематериални активи	8
Вземания и други активи	3 589
Парични средства	33
Задължения	(6 098)
Нетна стойност на активите	(99)
Неконтролиращо участие	(20)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(79)

Неконтролиращото участие във Виа Интеркар ЕООД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 1 839 хил. лв. Репутацията, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	1 760
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(79)
Репутация	1 839

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.4. Придобиване на Италия Ауто ЕООД през 2011 г.

През 2011 г. Групата е придобила контрол над дружество Италия Ауто ЕООД чрез покупка на 100.00 % участие в собствения му капитал и правата на глас.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 5 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Платена покупна цена	5
Общо възнаграждение	5

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Италия Ауто ЕООД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
Имоти, машини и съоръжения	1
Вземания и други активи	40
Парични средства	6
Задължения	(3)
Нетна стойност на активите	44
Неконтролиращо участие	-
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	44

В резултат на придобиването е призната печалба в размер на 39 хил. лв. Печалбата, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	5
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	44
Печалба	(39)

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.5. Придобиване на Експрес Кар ООД през 2011 г.

През 2011 г. Групата е придобила контрол над дружество Експрес Кар ООД чрез покупка на 86.27 % участие в собствения му капитал и правата на глас.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 574 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Платена покупна цена	574
Общо възнаграждение	574

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Експрес Кар ООД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
Имоти, машини и съоръжения	591
Финансови активи	67
Вземания и други активи	417
Парични средства	40
Задължения	(451)
Нетна стойност на активите	664
Неконтролиращо участие	91
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	573

Неконтролиращото участие в Експрес Кар ООД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 1 хил. лв. Репутацията, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	574
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	573
Репутация	1

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.6. Придобиване на Варна Карс ООД през 2011 г.

През 2011 г. Групата е придобила контрол над дружество Варна Карс ЕООД чрез покупка на 90.00 % участие в собствения му капитал и правата на глас.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 6 317 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Платена покупна цена	6 317
Общо възнаграждение	6 317

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Варна Карс ЕООД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
Имоти, машини и съоръжения	5 213
Други нематериални активи	2
Инвестиционни имоти	3 267
Финансови активи	6
Вземания и други активи	3 566
Парични средства	600
Задължения	(11 571)
Нетна стойност на активите	1 083
Неконтролиращо участие	108
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	975

Неконтролиращото участие в Варна Карс ЕООД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 5 342 хил. лв. Репутацията, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	6 317
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	975
Репутация	5 342

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.7. Придобиване на Пловдивска стокова борса АД през 2011 г.

През 2011 г. Групата е придобила контрол над дружество Пловдивска Стокова Борса АД чрез покупка на нови 48.17% участие в собствения му капитал и правата на глас на Пловдивска Стокова Борса АД. Преди придобиването Групата притежава 88 броя обикновени акции от капитала на дружеството. В резултат на това дялът на Групата в собствения капитал на Пловдивска Стокова Борса АД се е увеличил от 5.80% на 53.97%.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 1 723 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	1 723
Общо възнаграждение	1 723

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Пловдивска стокова борса АД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
Имоти, машини и съоръжения	56
Други нематериални активи	2
Финансови активи	273
Вземания и други активи	1 649
Парични средства	106
Задължения	(158)
Нетна стойност на активите	1 928
Неконтролиращо участие	(860)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	1 068

Неконтролиращото участие в Пловдивска стокова борса АД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 655 хил. лв. Репутацията, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	1 723
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(1 068)
Репутация	655

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.8. Придобиване на Статер банка АД през 2010 г. и вливане през 2011 в ЦКБ АД, Скопие

През 2010 г. Групата придобива 323 839 броя обикновени акции с право на глас от капитала на Статер банка АД със седалище в гр. Куманово, Република Македония. След това придобиване Групата притежава общо 70.65% от капитала на Статер банка АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Групата притежава 5 975 броя привилегирани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество.

Учредяването на Статер банка АД е осъществено с цел разширяване на банковия сектор на Групата в Македония и очаквано намаление на разходите за банкова дейност от икономии от мащаба.

Стойността на придобиване в размер на 8 539 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Общата справедлива стойност на придобитите нетни активи е в размер на 21 702 хил. лв. В резултат на придобиването е призната печалба в размер на 6 793 хил. лв., която е отразена в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от придобиване“.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 8 539 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	8 539
Общо възнаграждение	8 539

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Статер банка АД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване ‘000 лв.
Парични средства и парични салда в Централните банки	7 290
Предоставени кредити и аванси на клиенти	10 941
Други активи	298
Финансови активи на разположение за продажба	30 605
Дълготрайни материални активи	5 805
Нематериални активи	5 988
Запорирани активи	4 747
Задължения към други депозанти	(39 944)
Други задължения	(3 530)
Нетна стойност на активите	22 200
Нетен отсрочен данък	(498)
Нетна стойност на активите, нетно от отсрочен данък	21 702
Неконтролиращо участие	(6 370)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(15 332)
	‘000 лв.

Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	(11 336)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	11 068
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	(268)

Неконтролиращото участие (29.35%) в Статер банка АД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

Печалбата, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	8 539
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(15 332)
Печалба	6 793

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

На 3 януари 2011 г. е осъществено вливане на Статер банка АД, Куманово в Централна кооперативна банка АД, Скопие, като след тази дата цялото имущество на Статер банка АД, Куманово, като преобразуващо се дружество преминава към Централна кооперативна банка АД, Скопие, като приемащо дружество. След тази дата Статер банка АД, Куманово престава да съществува като юридическо лице. С резултат на вливането Групата притежава 483 121 броя обикновени акции с право на глас от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие (56.35%).

6.9. Придобиване на Портстрой Инвест ЕООД през 2011 г.

През 2011 г. Групата придоби контрол над дружество Портстрой Инвест ЕООД със седалище в гр. Варна, България чрез регистриране на дружеството, в резултат на което притежава 71.96% от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Учредяването на Портстрой Инвест ЕООД е осъществено с цел извършване на услуги с търговски характер, предоставяни в пристанища и други свързани услуги.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 5 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	5
Общо възнаграждение	5

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество Портстрой Инвест ЕООД е извършено през 2011 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	‘000 лв.
Пари и парични еквиваленти	5
Общо текущи активи	5
Нетни разграничими активи и пасиви	5
Неконтролиращо участие	-
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	5
	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	5
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	(5)
Нетен паричен поток при придобиването	-

Не е възникнала репутация или печалба в резултат на бизнес комбинацията.

6.10. Придобиване на България Ер ООО, Русия през 2011 г.

През 2011 г. Групата придоби контрол над дружество България Ер ООО, Русия със седалище в гр. Москва, Русия чрез регистриране на дружеството, в резултат на което притежава 71.95% от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Учредяването на България Ер ООО, Русия е осъществено с цел извършване на услуги с търговски характер, предоставяни във връзка с недвижими имоти и други свързани услуги.

Общата цена на придобиване за Групата е под 1 хил. лв., както и стойността на придобитите активи.

6.11. Придобиване на М-Кар ООД и М Кар – Стара Загора ЕООД през 2010 г.

През декември 2010 г. Групата придоби контрол над дружество М Кар ООД със седалище в гр. Пловдив, България и дъщерното му дружество М Кар – Стара Загора ЕООД със седалище в гр. Стара Загора, България чрез покупка на 85% от собствения капитал и правата на глас на М Кар ООД.

Придобиването на контрол над М Кар ООД е осъществено с цел търговия с леки, лекотоварни и товарни автомобили, както и резервни части за тях.

От датата на придобиването дружество М Кар ООД не е реализирало приходи и финансов резултат, които да бъдат включени в консолидирания финансов отчет. Ако дружеството М Кар ООД беше придобито на 1 януари 2010 г., приходите на Групата за периода щяха да се увеличат с 14 376 хил.лв., а печалбата за периода щеше да се намали със загубата на М Кар ООД и М Кар – Стара Загора ЕООД за 2010 г. в размер на 568 хил. лв.

Общата цена на придобиване възлиза на 5 578 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в парични средства	5 578
Общо възнаграждение	5 578

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество М Кар ООД е извършено през 2010 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	2 216
Нематериални активи	26
Репутация М Кар - Стара Загора ЕООД	234
Вземания по финансов лизинг	601
Общо нетекущи активи	3 077
Материални запаси	4 743
Търговски и други вземания	2 889
Вземания по финансов лизинг	1 451
Други вземания	13
Пари и парични еквиваленти	929
Общо текущи активи	10 025
Задължения по финансов лизинг	536
Други задължения	19
Общо нетекущи пасиви	555
Банкови заеми	2 358
Задължения по финансов лизинг	1 818
Търговски задължения	5 176
Други задължения	258
Общо текущи пасиви	9 610
Нетни разграничими активи и пасиви	2 937

	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в парични средства	5 578
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	(929)
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	4 649
Нетно парични средства, платени при придобиването	4 649

Неконтролиращото участие (15%) в дружествата М Кар ООД и М Кар – Стара Загора ЕООД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

М Кар ООД не е публично дружество и поради тази причина липсва пазарна информация. Справедливата стойност беше определена чрез прилагането на метода на дисконтираните парични потоци.

Репутацията, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	5 578
Неконтролиращо участие оценено пропорционално на дела в признатите стойности на активите и пасивите на придобиваното дружество	441
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(2 937)
Репутация М Кар ООД	3 082

	‘000 лв.
Стойност на инвестицията в дъщерно дружество	223
Неконтролиращо участие оценено пропорционално на дела в признатите стойности на активите и пасивите на придобиваното дружество	(1)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	11
Репутация М Кар – Стара Загора ЕООД	233

Репутацията за Групата в общ размер на 3 315 хил.лв. е свързана главно с очакванията за растеж и бъдеща рентабилност и със значителните умения и опит на персонала на придобитото дружество. Репутацията не се очаква да бъде приспадната за данъчни цели.

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.12. Придобиване на Статер банка АД през 2010 г.

През 2010 г. Групата придобива 323 839 броя обикновени акции с право на глас от капитала на Статер банка АД със седалище в гр. Куманово, Република Македония. След това придобиване Групата притежава общо 70.65% от капитала на Статер банка АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Групата притежава 5 975 броя привилегирани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество.

Учредяването на Статер банка АД е осъществено с цел разширяване на банковия сектор на Групата в Македония и очаквано намаление на разходите за банкова дейност от икономии от мащаба.

Стойността на придобиване в размер на 8 539 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Общата справедлива стойност на придобитите нетни активи е в размер на 21 702 хил. лв. В резултат на придобиването е призната печалба в размер на 6 793 хил. лв., която е отразена в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от придобиване“.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 8 539 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	8 539
Общо възнаграждение	8 539

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Статер банка АД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване ‘000 лв.
Парични средства и парични салда в Централните банки	7 290
Предоставени кредити и аванси на клиенти	10 941
Други активи	298
Финансови активи на разположение за продажба	30 605
Дълготрайни материални активи	5 805
Нематериални активи	5 988
Запорирани активи	4 747
Задължения към други депозанти	(39 944)
Други задължения	(3 530)
Нетна стойност на активите	22 200
Нетен отсрочен данък	(498)
Нетна стойност на активите, нетно от отсрочен данък	21 702
Неконтролиращо участие	(6 370)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(15 332)
	‘000 лв.

Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	(11 336)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	11 068
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	(268)

Неконтролиращото участие (29.35%) в Статер банка АД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

Печалбата, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	8 539
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	(15 332)
Печалба от придобиване	6 793

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

6.13. Придобиване на Порт Пристис ООД през 2010 г.

През 2010 г. Групата придоби контрол над дружество Порт Пристис ООД със седалище в гр.Русе, България чрез регистриране на дружеството, в резултат на което притежава индиректно 45.19% от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Учредяването на Порт Пристис ООД е осъществено с цел извършване на услуги с търговски характер, предоставяни в пристанища и други свързани услуги.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 35 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	35
Общо възнаграждение	35

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество Порт Пристис ООД е извършено през 2010 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	‘000 лв.
Пари и парични еквиваленти	100
Общо текущи активи	100
Нетни разграничими активи и пасиви	100
Неконтролиращо участие	(45)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	55
	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	55
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	(55)
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	-
Разходи по придобиването	-
Нетно парични средства, платени при придобиването	-

Не е възникнала репутация или печалба в резултат на бизнес комбинацията:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	55
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(55)
Репутация/(Печалба)	-

6.14. Придобиване на България Ер Техник ЕООД през 2010 г.

През 2010 г. Групата придоби контрол над дружество България Ер Техник ЕООД със седалище в гр. София, България чрез регистриране на дружеството, в резултат на което притежава 99.99 % от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Учредяването на България ер техник ЕООД е осъществено с цел извършване на ремонтна дейност на въздухоплавателни средства и други свързани услуги.

Общата цена на придобиване възлиза на 200 хил.лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	200
Общо възнаграждение	200

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество България ер техник ЕООД е извършено през 2010 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	‘000 лв.
Пари и парични еквиваленти	200
Общо текущи активи	200
Нетни разграничими активи и пасиви	200

	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	200
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	(200)
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	-
Разходи по придобиването	-
Нетно парични средства, платени при придобиването	-

Не е възникнала репутация или печалба в резултат на бизнес комбинацията:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	200
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(200)
Репутация/(Печалба)	-

6.15. Придобиване на Химойл БГ ЕООД през 2010 г.

На 12 август 2010 г. Групата придоби 53.94% от собствения капитал на дружество Химойл БГ ЕООД със седалище в гр. София, България.

Общата цена на придобиване възлиза на 3 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, която следва да бъде платена в брой	3
Общо цена на придобиване	3

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество Химойл БГ ЕООД е извършено през 2010 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване ‘000 лв.
Пари и парични еквиваленти	5
Общо текущи активи	5
Нетни разграничими активи и пасиви	5
Неконтролиращо участие	(2)
	3

	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	-
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	5
Нетен входящ паричен поток при придобиването	5

Към 31 декември 2010 г. покупната цена не е платена на предходния собственик.

6.16. Продажба на Бранд Ню Айдиъс ЕООД през 2010 г.

През 2010 г. Групата продаде дялово участие (100 %) в своето дъщерно дружество Бранд Ню Айдиъс ЕООД за парична сума в размер на 1 000 хил. лв.

Възнаграждението е получено през 2010 г. Балансовата стойност на нетните активи на Бранд Ню Айдиъс ЕООД, призната на датата на продажбата е както следва:

Стойността на нетните активи на дъщерното дружество Бранд Ню Айдиъс ЕООД, признати към датата на продажбата в консолидирания финансов отчет, възлиза на 737 хил. лв. Групата е признала печалба от продажбата в размер на 263 хил. лв.

	‘000 лв.
Общо нетни активи	(737)
Общо получена продажна цена	1 000
Печалба от продажбата	263

6.17. Намаление на контролиращо участие през 2010 г.

На 12 февруари 2010 г. в Агенцията по вписванията е вписано вливане при условията на универсално правоприменение на ПОД „Лукойл Гарант – България” АД в ПОАД „ЦКБ - Сила”. Преди вливането Групата е притежавала 84.60% в ПОД „Лукойл Гарант – България” АД и 89.31% в ПОАД „ЦКБ - Сила”. В резултат на вливането участието на Групата в правоприменника ПОАД „ЦКБ - Сила” е в размер на 74,21%, като по този начин дялът в нетните активи намалява с 531 хил.лв.

Балансовата стойност на нетните активи на правоприменника ПОАД „ЦКБ - Сила”, признати към датата на вливането, възлиза на 10 565 хил.лв. Групата е признала увеличение на неконтролиращото участие в размер на 531 хил. лв. и намаление на неразпределената печалба в размер на 531 хил. лв.

Промените в контролиращото участие на Групата в правоприменника ПОАД „ЦКБ - Сила” могат да бъдат представени, както следва:

	‘000 лв.
Контролиращо участие в началото на годината	10 565
Ефект от намалението на контролиращото участие	(531)
Контролиращо участие в края на годината	10 034

7. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

7.1. Инвестиции в асоциирани предприятия

Групата притежава акции или дялове от капитала на следните дружества:

Име	2011 Участие		2010 Участие		2009 Участие	
	‘000 лв.	%	‘000 лв.	%	‘000 лв.	%
Фрапорт ТСЕМ АД	87 313	40,00%	78 446	40,00%	75 242	40,00%
ЗАО ТАТ-Авиа	53 542	45,00%	-	-	-	-
ПОК Съгласие АД	17 736	49,43%	17 333	49,43%	17 317	49,43%
Амадеус България ООД	3 460	45,00%	3 301	45,00%	3 055	45,00%
Луфтханза Техник София ООД	3 838	24,90%	1 848	20,00%	79	20,00%
Добрички панаир АД	1 112	37,92%	1 039	37,92%	-	-
Каварна Газ ООД	557	35,00%	527	35,00%	481	35,00%
Холдинг Варна АД	-	-	-	-	16 582	12,18%
Холдинг Нов век АД	-	-	-	-	9 350	28,20%
	167 558		102 494		122 106	

Финансовата информация за асоциираните предприятия може да бъде обобщена, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Активи	506 599	344 930	212 612
Пасиви	266 862	253 318	76 655
Приходи	232 360	145 880	123 651
Печалба за периода	29 075	25 987	18 245
Дял от печалбата за периода, полагащ се на Групата	10 899	8 995	6 477

През 2011 г. Групата е инвестирала 53 524 хил.лв. в придобиване на 45% от капитала на ЗАО ТАТ-Авиа. Асоциираното предприятие е учредено в Татарстан, Русия с основна дейност управление на дружества в авиационния сектор.

През 2011 г. Групата е увеличила с 4,9% правата на глас и участието си в собствения капитал на асоциираното предприятие Луфтханза Техник София ООД с парична вноса в размер на 640 хил.лв.

През 2010 г. Групата е реализирала печалба от придобиване на Добрички панаир АД в размер на 147 хил.лв. Печалбата от придобиването е включена на ред „Печалба от придобиване” в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестициите в асоциирани предприятия са отразени в консолидирания финансов отчет на Групата по метода на собствения капитал. Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември.

7.2. Инвестиции в съвместни предприятия

Към 31 декември 2011 г. Групата притежава 50 % от правата на глас и собствения капитал на Варнафери ООД, което е учредено през 2011 г. от Параходство българско речно плаване АД и Параходство Български морски флот АД. Уставният капитал на Варнафери ООД е в размер на 100 хил. лв. Варнафери ООД е със седалище град Варна и основна дейност превози и услуги в сферата на морския транспорт. Към 31 декември 2011 г. инвестицията във Варнафери ООД в размер на 50 хил. лв. е изцяло обезценена.

Инвестицията в съвместното предприятие е отразено в консолидирания финансов отчет на Групата по метода на собствения капитал. Датата на финансовия отчет на съвместното предприятие е 31 декември. Финансовата информация за съвместното предприятие може да бъде обобщена, както следва:

	2011 ‘000 лв.
Активи	7 254
Пасиви	(7 268)
Приходи	159
Загуба	(114)
Дял от загубата, полагащ се на Групата непризнат в резултата в текущия отчетен период	(58)

8. Отчитане по сегменти

Ръководството, отговорно за вземане на оперативни решения, определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, основните продукти и услуги, които се осъществяват от Групата. Дейността на Групата се разглежда като съвкупност от единици – оперативни сегменти, които могат да варират в зависимост от естеството и развитието на конкретен сегмент, като се отчита влиянието на рискови фактори, парични потоци, продукти и пазарни изисквания.

Всеки от оперативните сегменти се управлява отделно, доколкото той изисква отделни технологии и ресурси, както и отделни маркетингови подходи. Прилагането на МСФО 8 не е повлияло при идентифициране на основните оперативни сегменти на Групата в сравнение с тези определени в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Съгласно МСФО 8 обявените печалби по сегменти, се основават на информацията, която се използва за нуждите на вътрешно управленско отчитане и която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Групата прилага същата политика на оценяване, както в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Основните оперативните сегменти на Групата са следните:

- Производство, търговия и услуги;
- Финансов сектор;
- Транспортен сектор;
- Недвижими имоти;
- Строителен и инженерен сектор.

Всички трансфери между сегментите се оценяват и признават по пазарни цени и условия.

Бизнес Сегменти 31.12.2011 г.	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финансов сектор '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителен и инженерен сектор '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	146 299	20 203	386 211	217	1 590	-	554 520
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	409	20 441	-	-	-	22 676	43 526
Печалба от продажба на нетекущи активи	18 380	12 652	329	-	622	(1 081)	30 902
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	31 844	4 712	4 691	-	1 907	(43 154)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	196 932	58 008	391 231	217	4 119	(21 559)	628 948
Резултат от нефинансова дейност	30 485	58 008	25 738	(264)	659	16 354	130 980
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	323 650	-	-	-	-	323 650
Междусегментни приходи от застраховане	-	5 671	-	-	-	(5 671)	-
Общо приходи от застраховане	-	329 321	-	-	-	(5 671)	323 650
Резултат от застраховане	-	27 669	-	-	-	(2 607)	25 062
Приходи от лихви	11 323	241 130	13 270	507	114	(57 266)	209 078
Разходи за лихви	(17 286)	(171 153)	(18 437)	(140)	(693)	54 817	(152 892)
Резултат от лихви	(5 963)	69 977	(5 167)	367	(579)	(2 449)	56 186
Положителни разлики от операции с финансови инструменти от външни клиенти	11 210	276 525	847	-	1	-	288 583
Междусегментни положителни разлики от операции с финансови инструменти	38	3 638	-	-	-	(3 676)	-
Общо положителни разлики от операции с финансови инструменти	11 248	280 163	847	-	1	(3 676)	288 583
Резултат от операции с финансови инструменти	8 843	32 693	796	-	1	566	42 899
Административни разходи	(17 040)	(173 088)	(13 408)	-	-	11 250	(192 286)
Печалба от придобивания	-	-	-	-	-	39	39
Приходи от дивиденди	737	51 758	1 224	-	-	(51 489)	2 230
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	103	403	10 393	-	-	-	10 899
Други финансови приходи / разходи	1 628	56 095	(4 141)	(419)	14	(8 525)	44 652
Приходи за разпределяне по осигурителни партии	-	(11 127)	-	-	-	-	(11 127)
Резултат за периода преди данъци	18 793	112 388	15 435	(316)	95	(36 861)	109 534
Разходи за данъци	(2 219)	(2 225)	(705)	62	(29)	971	(4 145)
Нетен резултат за периода	16 574	110 163	14 730	(254)	66	(35 890)	105 389

Бизнес Сегменти	Производство, търговия и услуги	Финансов сектор	Транспорт	Недвижим имоти	Строителен и инженерен сектор	Елиминации	Консолидирани
31.12.2011 г.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Активи на сегмента	969 840	6 426 479	771 520	63 738	16 375	(2 949 548)	5 298 404
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	4 667	17 133	64 240	-	2	81 516	167 558
Общо консолидирани активи	974 507	6 443 612	835 760	63 738	16 377	(2 868 032)	5 465 962
Специализирани резерви	-	138 486	-	-	-	-	138 486
Пасиви на сегмента	496 953	4 240 437	422 786	12 924	12 982	(1 178 170)	4 007 912
Общо консолидирани пасиви	496 953	4 240 437	422 786	12 924	12 982	(1 178 170)	4 007 912

Бизнес Сегменти 31.12.2010 г.	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финансов сектор '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителен и инженерен сектор '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	278 534	24 265	362 115	231	4 108	-	669 253
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	(1 714)	-	-	-	-	(1 714)
(Загуба)/, печалба от продажба на нетекущи активи	(2 782)	88	404	-	-	6	(2 284)
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	21 997	2 630	6 463	2 176	272	(33 538)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	297 749	25 269	368 982	2 407	4 380	(33 532)	665 255
Резултат от нефинансова дейност	27 489	25 269	21 848	(125)	487	(2 960)	72 008
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	289 963	-	-	-	-	289 963
Междусегментни приходи от застраховане	-	11 331	-	-	-	(11 331)	-
Общо приходи от застраховане	-	301 294	-	-	-	(11 331)	289 963
Резултат от застраховане	-	24 891	-	-	-	(10 900)	13 991
Приходи от лихви	8 815	222 920	9 120	510	117	(47 650)	193 832
Разходи за лихви	(14 887)	(136 469)	(14 132)	(31)	(431)	47 703	(118 247)
Резултат от лихви	(6 072)	86 451	(5 012)	479	(314)	53	75 585
Положителни разлики от операции с финансови инструменти от външни клиенти	4 755	297 544	3 500	-	-	(5 611)	300 188
Междусегментни положителни разлики от операции с финансови инструменти	27	-	1 084	-	-	(1 111)	-
Общо положителни разлики от операции с финансови инструменти	4 782	297 544	4 584	-	-	(6 722)	300 188
Резултат от операции с финансови инструменти	4 782	115 470	4 580	-	-	(3 731)	121 101
Административни разходи	(6 990)	(157 036)	(11 617)	(16)	(7)	8 309	(167 357)
Печалба от придобивания	-	-	-	-	-	6 940	6 940
Приходи от дивиденди	-	1 193	-	-	-	-	1 193
Резултат от инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал	90	16	8 542	-	-	347	8 995
Други финансови приходи / разходи	(1 044)	50 147	(4 059)	(3)	1	(16 187)	28 855
Приходи за разпределяне по осигурителни партии	-	(16 770)	-	-	-	-	(16 770)
Резултат за периода преди данъци	18 255	129 631	14 282	335	167	(18 129)	144 541
Разходи за данъци	(1 596)	(5 772)	(929)	(41)	(18)	33	(8 323)
Нетен резултат за периода	16 659	123 859	13 353	294	149	(18 096)	136 218

Бизнес Сегменти	Производство, търговия и услуги	Финансов сектор	Транспорт	Недвижими имоти	Строителен и инженерен сектор	Елиминации	Консолидиран
31.12.2010 г.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Активи на сегмента	955 535	5 321 545	644 486	52 133	11 927	(2 457 018)	4 528 608
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	4 667	17 133	10 076	-	111	70 507	102 494
Общо консолидирани активи	960 202	5 338 678	654 562	52 133	12 038	(2 386 511)	4 631 102
Специализирани резерви	-	119 967	-	-	-	-	119 967
Пасиви на сегмента	506 953	3 331 647	264 875	1 062	8 698	(825 171)	3 288 064
Общо консолидирани пасиви	506 953	3 331 647	264 875	1 062	8 698	(825 171)	3 288 064

9. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини и оборудване, транспортни средства, ремонт на наети активи, разходи за придобиване на нетекущи активи и други. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Оборудване	Транспортни средства	Ремонт на наети активи	Други	Разходи по придобиване на нетекущи активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Отчетна стойност									
Салдо към 1 януари 2011 г.	119 677	123 296	101 642	164 178	154 872	26 347	47 890	59 695	797 597
Новопридобити активи:									-
- от бизнес комбинации	1 292	5 339	1 341	297	773	-	898	906	10 846
- отделно придобити	610	2 612	3 542	1 760	7 570	743	2 850	22 044	41 731
Отписани активи									
- от бизнес комбинации	(1 358)	(14 589)	(6 063)	(316)	(1 870)	-	-	-	(24 196)
- активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	-	-	(70)	(70)
- отделно отписани	(37)	(10 771)	(1 545)	(1 133)	(12 592)	(237)	(650)	(9 642)	(36 607)
Салдо към 31 декември 2011 г.	120 184	105 887	98 917	164 786	148 753	26 853	50 988	72 933	789 301
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2011 г.	-	(27 706)	(65 213)	(26 926)	(60 769)	(15 549)	(25 417)	-	(221 580)
Новопридобити от бизнес комбинации	-	101	154	(71)	84	-	(109)	-	159
Отписана амортизация	-	2 300	1 030	974	6 804	124	117	-	11 349
Амортизация	-	(4 348)	(10 758)	(4 881)	(10 552)	(5 857)	(420)	-	(36 816)
Салдо към 31 декември 2011 г.	-	(29 653)	(74 787)	(30 904)	(64 433)	(21 282)	(25 829)	-	(246 888)
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	120 184	76 234	24 130	133 882	84 320	5 571	25 159	72 933	542 413

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Оборудване	Транспортни средства	Ремонт на наети активи	Други	Разходи по придобиване на нетекущи активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Отчетна стойност									
Салдо към 1 януари 2010 г.	124 644	130 946	117 218	115 188	132 532	28 296	48 998	89 648	787 470
Новопридобити активи:									
- от бизнес комбинации	217	6 980	3 805	23 757	4 548	-	269	-	39 576
- отделно придобити	579	1 295	8 090	27 988	18 759	1 858	1 475	15 593	75 637
Отписани активи									
- от бизнес комбинации	-	-	(23 541)	-	-	(2 200)	(701)	(109)	(26 551)
- активи, държани за продажба	(5 010)	(12 844)	(2 814)	(2 701)	(121)	-	(7)	(797)	(24 294)
- отделно отписани	(753)	(3 081)	(1 116)	(54)	(846)	(1 607)	(2 144)	(44 640)	(54 241)
Салдо към 31 декември 2010 г.	119 677	123 296	101 642	164 178	154 872	26 347	47 890	59 695	797 597
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2010 г.	-	(22 720)	(54 322)	(18 990)	(44 581)	(8 417)	(26 737)	-	(175 767)
Новопридобити от бизнес комбинации		(1 277)	(1 946)	(985)	(7 345)	(4)	(206)	-	(11 763)
Отписана амортизация - активи, държани за продажба	-	551	787	111	53	-	6	-	1 508
Отписана амортизация	-	216	1 759	18	2 440	93	2 119	-	6 645
Амортизация		(4 476)	(11 491)	(7 080)	(11 336)	(7 221)	(599)	-	(42 203)
Салдо към 31 декември 2010 г.	-	(27 706)	(65 213)	(26 926)	(60 769)	(15 549)	(25 417)	-	(221 580)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	119 677	95 590	36 429	137 252	94 103	10 798	22 473	59 695	576 017
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	124 644	108 226	62 896	96 198	87 951	19 879	22 261	89 648	611 703

Балансова стойност на заложените като обезпечение имоти, машини и съоръжения на Групата към 31.12.2011 г. е както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	20 161	44 831	61 642	18 832	2 247	147 713
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	20 378	50 597	63 940	26 563	653	162 131
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	18 212	33 384	28 616	32 562	86	112 860

10. Лизинг

10.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Групата участва в качеството си на лизингополучател по следните по-значителни договори за финансов лизинг:

- 2 договора за покупка на два леки автомобила Фолксваген Голф.
- Лек автомобил „Опел Корса Класик“, лизингодател: „ДСК Ауто Лизинг“ ЕООД и падеж на договора 01.07.2013 г.
- Програмен продукт за информационна система за управление дейността в застрахователното дружество, лизингодател : „еИНС“ ЕООД с падеж на договора 31.10.2013 г.
- Преносими компютри „DELL“, лизингодател „Мобилтел“ЕАД с падеж на договора 12.10.2013 г.
- 7 договора за финансов лизинг, сключени с Иморент България ЕООД за речни, сухотоварни, закрити, несамоходни секции тип Европа II, сондажни инструменти, стабилизатори за сондиране, 3-осно и 6-осно полуремарке GOLDHOFER, комплект аварийни инструменти, оборудване за ядрово сондиране, апаратура за сондиране - модел AC Ideal Ring System, приключващи през 2015 г, 2016 г. и 2017 г.
- 2 договора с Порше лизинг за покупка на автомобили с краен срок 16 октомври 2014 г.
- 2 договора с Уникредит лизинг АД за покупка на производствена машина и мотокар с газов двигател със срок на договорите до 2012 г.
- 11 договора за финансов лизинг, сключен с Интерлийз ЕАД за тестер за експресно определяне на количествени показатели на зърно и брашно, седлови влекачи и автобус съответно с падежи през 2014г, 2012 г. и 2013 г., и 2014 г.
- 4 договора с Интерлийз Ауто ЕАД, чийто предмет са 4 броя автомобили със срок на договорите до 2012 г.
- 77 договора с Интерлийз АД за покупка на МПС с краен срок 2012г
- 12 договора с Ай Еф Джи Ауто ЕАД за покупка на МПС с краен срок 2012г
- 17 договора с Ай Еф Джи Ауто ЕАД за покупка на МПС с краен срок 2013г
- 3 договора с Сожелиз България ЕООД, чийто предмет са 3 броя автомобили със срок на договорите до 2012 г
- 5 договора с Уни Кредит Лизинг АД, чийто предмет са 5 броя автомобили със срок на договорите до 2013 г
- 3 договора с ФАЙНЕНШЪЛ КОНСУЛТ ООД, чийто предмет са 3 броя автомобили със срок на договорите до 2012 г

- 2 договора с ПИРЕОС ЛИЗИНГ Б-Я ЕАД, чийто предмет са 2 броя автомобили със срок на договорите до 2012 г и до 2013
- 2 договора с Хипо Алпе- Адриа- Аутолизинг ЕООД, чийто предмет са 4 броя автомобили със срок на договорите до 2012 г.и 4 договора за 4 броя автомобили със срок на договорите 2013 г.

Нетната балансова стойност на активите, придобити по договори за финансов лизинг, възлиза на 40 915 хил.лв. (2010 г.: 31 673 хил.лв., 2009 г.: 58 142 хил.лв.). Активите се включени в консолидирания отчет за финансово състояние в „Имоти, машини и съоръжения” (вж. Пояснение 9).

Задълженията за финансов лизинг са обезпечени от съответните активи, придобити при условията на финансов лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва::

31 декември 2011 г.	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв
Лизингови плащания	8 836	22 796	100	31 732
Дисконтиране	(1 107)	(1 839)	(1)	(2 947)
Нетна настояща стойност	7 729	20 957	99	28 785

31 декември 2010 г.	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв
Лизингови плащания	12 944	27 743	2 837	43 524
Дисконтиране	(2 110)	(3 213)	(47)	(5 370)
Нетна настояща стойност	10 834	24 530	2 790	38 154

31 декември 2009 г.	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв
Лизингови плащания	12 344	33 253	6 793	52 390
Дисконтиране	(2 019)	(6 094)	(181)	(8 294)
Нетна настояща стойност	10 325	27 159	6 612	44 096

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в последната година от срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват разходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Групата.

10.2. Финансов лизинг като лизингодател

През 2011 г. Групата е предоставила по договор за финансов лизинг 57 броя леки автомобили със срокове не по-дълги от четири години.

Вземанията за финансов лизинг са обезпечени с активите, отдадени при условията на финансов лизинг. Вземанията са представени и в пояснения 14 и 17.

Бъдещите минимални лизингови постъпления в края на всеки от посочените отчетни периоди са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови вноски		
	До 1	От 1 до 5	Общо
	година ‘000 лв.	години ‘000 лв.	‘000 лв.
31 декември 2011 г.			
Лизингови постъпления	828	384	1 212
Дисконтиране	(103)	(28)	(131)
Нетна настояща стойност	725	356	1 081

	Дължими минимални лизингови вноски		
	До 1	От 1 до 5	Общо
	Година ‘000 лв.	години ‘000 лв.	‘000 лв.
31 декември 2010 г.			
Лизингови постъпления	1 692	700	2 392
Дисконтиране	(269)	(99)	(368)
Нетна настояща стойност	1 423	601	2 024

10.3. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по оперативния лизинг на Групата са както следва:

	До 1 година	От 1 до 5	Над 5	Общо
	‘000 лв	години ‘000 лв	години ‘000 лв	‘000 лв
Към 31 декември 2011 г.	44 396	152 342	70 087	266 825
Към 31 декември 2010 г.	48 155	123 004	10 327	181 486
Към 31 декември 2009 г.	48 258	170 840	3 749	222 847

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, са в размер на 55 091 хил.лв. (2010 г.: 51 714 хил.лв.).

За 2011 г. Групата има следните по-значими действащи договори за оперативен лизинг:

- Самолет Боинг 737-500 – 2 броя с наемодател Ansett. Сроктът на договора за LZ BOR е до 24.10.2013 г., а за LZ BOY - до 08.03.2013 г.;
- Самолет Боинг 737 - 400 - 1 брой с наемодател Aisling Airlease IE. Сроктът на договора за MSN 28702 с инициали BDB е до 03.06.2014 г.
- Самолет Ербъс 320 - 1 брой с наемодател, CIT Aerospace International . Сроктът на договора за LZ FBC е до 09.12.2014 г.

- Самолет Ербъс 320 - 1 брой с наемодател CIT Aerospace International. Сроктът на договора за LZ FBD е до 30.04.2015 г.
- Самолет Ербъс 320 - 1 брой с наемодател GECAS. Сроктът на договора за LZ FBE е до 28.01.2017 г.
- Самолет Ербъс 319 - 1 брой с наемодател GECAS. Сроктът на договора за LZ FBF е до 30.04.2015 г.
- Самолет Ербъс 319 – 2 броя с наемодател Авиокомпания Хемус Ер ЕАД. Сроктът на договора се предоговаря ежегодно.
- Самолет БАЕ 146-300 – 4 броя с наемодател Авиокомпания Хемус Ер ЕАД. Сроктът на договора се предоговаря ежегодно.
- Самолет Embraer 190AR – 4 броя с наемодател ALC Blarney със срок до 2020 г.

Групата е страна по договори за оперативен лизинг на една масивна административна сграда намираща се в идеалния център на гр.София, която ще се използва за централа на Банката. Правото за ползване върху сградата е учредено за срок до 2016 г. Групата е страна по договори за оперативен лизинг на четиринадесет масивни административни сгради, намиращи се в няколко големи градове на територията на страната, които ще се използват за клонове на банката.Правата за ползване върху сградите са учредени за срок до 2020 г.

Договорите за оперативен лизинг не съдържат клаузи за условни плащания или последващо закупуване.

10.4. Оперативен лизинг като лизингодател

През 2011г., 2010 г. и 2009 г. Групата предоставя самолети на други компании при условията на оперативен лизинг.

Реализираните приходи от отдаване на самолети под наем през 2011 г. са в размер на 36 121 хил.лв. (2010 г: 37 726 хил.лв.).

Самолет	Тип самолет	Дата на договора	Срок на договора	
VQBAP(BOT)	Boeing 737-300	17.08.2008 г.	17.08.2013 г.	Татарстан
VQBBN (BOY)	Boeing 737-500	09.12.2008 г.	09.03.2013 г.	Татарстан
VQBBO(BOR)	Boeing 737-500	16.02.2009 г.	16.11.2013 г.	Татарстан
VQBDC(BOO)	Boeing 737-300	29.06.2009 г.	29.06.2014 г.	Татарстан
MSN 28702	Boeing 737-400	26.05.2009 г.	26.05.2014 г.	Татарстан

През 2011г. 2010 г. и 2009 г. Групата отдава недвижими имоти от групата на имоти, машини, съоръжения, както и инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг.

Приходите от наеми за 2011 г., възлизащи на 4 350 хил. лв. (2010 г.: 3 379 хил. лв.).

Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Минимални лизингови постъпления			
	До 1	От 1 до 5	Над 5	Общо
	година	години	години	
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Към 31 декември 2011 г.	16 451	8 500	-	24 951
Към 31 декември 2010 г.	37 862	22 136	57	60 055
Към 31 декември 2009 г.	34 231	56 334	14	90 579

Към 31 декември 2011 г. Групата има следните сключени по-значими договори за наем като наемодател:

- Договор от 16 ноември 2010г. и Договор от 16 ноември 2009г. с Агроком ЕООД за наем на силози в гр. Добрич и наем на бази в гр. Бяла и гр. Русе със срок съответно до 16 март 2015 г. и 16 март 2016 г.
- Договор от 01 юли 2011 г. за наем с Клас олио ООД на складове в Зърнобаза Карапелит със срок на договора 01 юли 2012 г.;
- Договор от 01 април 2009 г. с Голяма Добруджанска Мелница ЕООД на техника със срок на договора 01 април 2012 г.;
- Договор от 01 юни 2010 г., 01 октомври 2009 г. и договор от 15 септември 2010 г. с ОЛИВА АД за наем съответно в бази кв. Лозово, Бургас; Стражица, В.Търново и Тервел със срок на договорите съответно 01 юни 2012 г., 01 октомври 2013 г. и 01 юли 2014 г.;
- Договор за наем с Мобилтел ЕАД от 1 септември 2005 г. за ползване на покривни пространства със срок 1 септември 2015 г.;
- Договор за наем с БТК Мобайл ЕООД от 17 май 2006 г. за ползване на покривни пространства със срок 17 май 2016 г., както и договор от 28 юни 2011 г. и срок 28 юни 2021 г.;
- Договори за наем с Интершипинг АД от 2010 г и 2011 г. за наем на плавателни съдове.

11. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земя и сгради, както и хангар и обслужващи пристройки, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти са представени в консолидираните финансови отчети на Групата, като е използван модел на справедливата стойност.

Промени в балансовите стойности, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат представени както следва:

	Земя '000 лв.	Сгради '000 лв.	Общо '000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2009 г.	13 675	15 911	29 586
Новопридобити активи			
- от бизнес комбинации и рекласификации	402	13 320	13 722
- чрез разходи за подобрения	-	3 032	3 032
- чрез покупка	-	15 150	15 150
Нетна печалба от промяна в справедливата стойност	-	6 475	6 475
Продадени инвестиционни имоти	(616)	(4 618)	(5 234)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	13 461	49 270	62 731
Балансова стойност към 1 януари 2010 г.	13 461	49 270	62 731
Новопридобити активи			
- чрез разходи за подобрения	10 973	1 470	12 443
Нетна загуба от промяна в справедливата стойност	-	(1 714)	(1 714)
Продадени инвестиционни имоти	-	(17 180)	(17 180)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	24 434	31 846	56 280
Балансова стойност към 1 януари 2011 г.	24 434	31 846	56 280
Новопридобити активи			
- чрез разходи за подобрения	-	48	48
- чрез покупка	553	8 309	8 862
Рекласификация на инвестиционни имоти	-	(11 993)	(11 993)
Нетна (загуба)/печалба от промяна в справедливата стойност	(851)	44 377	43 526
Продадени инвестиционни имоти	-	(902)	(902)
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	24 136	71 685	95 821

Групата е получила оценки от лицензирани оценители за инвестиционни имоти, както и е ползвана справедливата стойност на инвестиционни имоти съгласно актуалните пазарни нива.

Доходите от инвестиционни имоти за 2011 г. възлизат на 2 397 хил. лв. (2010 г.: 3 420 хил.лв.) и са включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Приходи от нефинансова дейност”. Условни наеми не се признават. Преките оперативни разходи в размер на 620 хил. лв. (2010 г.: 1 037 хил. лв.) са отчетени като „Разходи за нефинансова дейност”.

12. Репутация

Основните промени в балансовата стойност на репутацията произтичат от продажба на Голяма добруджанска мелница АД, признаване на обезценка на репутация от Зърнени храни България АД и придобиване на дъщерните дружества Пловдивска стокова борса АД, Варна Карс ООД и Виа Интеркар ООД.

Репутация ‘000 лв.

За 2010 г.

Начално салдо балансова стойност	54 493
Придобита репутация в резултат на бизнес комбинация	3 315
Призната загуба от обезценка	(2 257)
Крайно салдо балансова стойност	55 551

За 2011 г.

Начално салдо балансова стойност	55 551
Придобита репутация в резултат на бизнес комбинация	7 338
Отписана репутация при продажба на дъщерни дружества	(4 804)
Рекласифицирана репутация	(3)
Призната загуба от обезценка	(701)
Крайно салдо балансова стойност	57 381

В следствие на извършения годишен тест за обезценка за 2011 г. балансовата стойност на репутацията е разпределена по следните обекти, генериращи парични потоци:

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Зърнени Храни България АД	17 310	17 941	18 447
ЗАД Армеец	10 564	10 564	10 564
Централна Кооперативна Банка АД	6 980	6 980	6 980
Варна Карс ООД	5 342	-	-
ЦКБ Македония АД	5 336	5 399	7 140
ЦКБ Груп ЕАД	3 507	3 507	3 507
М Кар ООД	3 082	3 082	-
Виа Интеркар ООД	1 839	-	-
Асенова Крепост АД	766	1 311	1 311
Параходство Българско Речно Плаване АД	701	701	701
Пловдивска Стокова Борса АД	655	-	-
Проучване Добив Нефт и Газ АД	358	358	358
М Кар Стара Загора ЕООД	233	233	-
Булхимекс ООД	217	217	217
Пристанище Леспорт АД	202	202	202
Голяма Добруджанска Мелница АД	-	4 798	4 798
Други, под 100 хил.лв.	289	258	268
	57 381	55 551	54 493

Възстановимата стойност на единиците, генериращи парични потоци е определена на база изчисляване на стойността в употреба. При изчисленията са използвани прогнозни стойности на паричните потоци въз основа на финансови бюджети, одобрени от ръководството, които обхващат петгодишен период. Паричните потоци след петгодишния период са екстраполирани с помощта на постоянни проценти на нарастване, които са характерни за сектора, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци.

Използваните дисконтови проценти отразяват специфичните рискове, свързани със сектора, в който оперира всяка от единиците, генериращи парични потоци.

През 2011 г. е извършена обезценка на репутация, разпределена за Зърнени храни България АД, Централна Кооперативна Банка АД – Скопие и Слънчеви Лъчи Провадия ЕАД в размер на общо 701 хил. лв. През 2010 г. е призната обезценка на репутацията в размер на 2 257 хил. лв. Обезценката на репутацията е включена на ред „Разходи за нефинансова дейност” в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

За допълнителна информация по отношение на придобитите участия виж Пояснение 6.

13. Други нематериални активи

Нематериалните активи на Групата за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Учредени Вешни права	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Отчетна стойност									
Салдо към 1 януари 2011 г.	38 375	26 758	6 998	8 258	1 206	3 275	18 032	-	102 902
Новопридобити активи:									
- отделно придобити	6 510	786	409	-	-	7 939	25 599	3 716	44 959
Отписани активи									
- от бизнес комбинации и обезценка	-	-	-	(1 516)	-	-	-	-	(1 516)
- отделно отписани	-	(509)	(6)	-	-	(7 469)	-	(2 812)	(10 796)
Салдо към 31 декември 2011 г.	44 885	27 035	7 401	6 742	1 206	3 745	43 631	904	135 549
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2011 г.	(12 890)	(9 137)	(3 921)	(848)	(62)	-	(5 924)	-	(32 782)
Амортизация от бизнес комбинации	-	(1 881)	-	-	-	-	-	-	(1 881)
Отписани активи	-	2	6	-	-	-	-	-	8
Амортизация	(3 678)	(565)	(1 125)	(410)	-	-	(2 079)	(508)	(8 365)
Салдо към 31 декември 2011 г.	(16 568)	(11 581)	(5 040)	(1 258)	(62)	-	(8 003)	(508)	(43 020)
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	28 317	15 454	2 361	5 484	1 144	3 745	35 628	396	92 529

	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Учредени Вещни права	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Отчетна стойност								
Салдо към 1 януари 2010 г.	34 701	24 417	3 702	6 569	1 206	1 790	10 585	82 970
Новопридобити активи:								-
- от бизнес комбинации	-	1 308	2 423	3 615	-	-	-	7 346
- отделно придобити	3 674	1 033	1 189	-	-	4 737	7 447	18 080
Отписани активи	-	-	-	-	-	-	-	-
- от бизнес комбинации и обезценка	-	-	-	(1 926)	-	-	-	(1 926)
- отделно отписани	-	-	(316)	-	-	(3 252)	-	(3 568)
Салдо към 31 декември 2010 г.	38 375	26 758	6 998	8 258	1 206	3 275	18 032	102 902
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2010 г.	(9 652)	(6 986)	(2 348)	(520)	(53)	-	(2 453)	(22 012)
Амортизация от бизнес комбинации	-	(1 881)	(413)	-	-	-	-	(2 294)
Отписани активи	-	-	310	-	-	-	-	310
Амортизация	(3 238)	(270)	(1 470)	(328)	(9)	-	(3 471)	(8 786)
Салдо към 31 декември 2010 г.	(12 890)	(9 137)	(3 921)	(848)	(62)	-	(5 924)	(32 782)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	25 485	17 621	3 077	7 410	1 144	3 275	12 108	70 120
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	25 049	17 431	1 354	6 049	1 153	1 790	8 132	60 958

Учредени вещни права

Учредени вещни права за ползване на сгради се отнасят за двадесет и шест масивни административни сгради, намиращи се в няколко големи градове на територията на страната, които ще се използват за клонове на ЦКБ АД. Правата на ползване върху сградите са учредени през 2008 г., 2010 г. и 2011 г. за срокове до 2016 г., 2020 г. и 2022 г. за сума в общ размер на 43 631 хил. лв.

В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите.

Търговски марки

През 2011 г. Групата е придобила търговска марка, представляваща име на мултифункционална зала в гр. София, България – Зала Арена Армеец, на стойност 6 510 хил.лв. Нематериалният актив е с полезен живот 6 години.

Разходи по проучване и оценка

Разходите по проучване и оценка се състоят от предоставени права и капитализирани разходи по проучване и оценка.

Към 31.12.2011 год. са отчетени разходи за проучване и оценка в Блок 1-12 Кнежа, Блок 1-4 Каварна, Блок Шабла и Блок 1-17 Овча могила в размер на 3 745 хил.лв. (2010 г.: 3 275 хил.лв.; 2009 г.: 1 790 хил. лв.).

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Блок 1-12 Кнежа	2 467	1 873	-
Блок 1-4 Каварна	715	1 318	1 591
Блок Шабла	502	35	199
Блок 1-17 Овча могила	61	49	-
	3 745	3 275	1 790

Към края на отчетния период Ръководството е направило технически и финансов преглед на активите по проучване и оценка с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности. За някои от точките на проучване са установени индикации за обезценка. В резултат на това Разходи по проучване и оценка в размер на 7 469 хил. лв. са били обезценени (2010 г.: 3 252 хил. лв.). Същите са представени на ред „Разходи за нефинансова дейност” в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за нефинансова дейност”.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

14. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към следните категории дългосрочни финансови активи:

	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Кредити и вземания	14.1	920 983	884 375	804 928
Финансови активи, държани до падеж	14.2	130 919	138 540	106 252
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	14.3	4 193	2 355	99 413
Финансови активи на разположение за продажба	14.4	354 821	219 725	129 158
Вземания по финансов лизинг	10.2	356	601	-
		1 411 272	1 245 596	1 139 751

14.1.Кредити и вземания

Кредити и вземания	Пояснение	2011 ‘000 лв	2010 ‘000 лв	2009 ‘000 лв
Дългосрочни банкови кредити и аванси на клиенти	14.1.1	748 770	668 201	700 255
Намалени с обезценка		(12 191)	(12 211)	(13 410)
		736 579	655 990	686 845
Договори за други дългосрочни заеми	14.1.2	184 404	228 385	118 083
		920 983	884 375	804 928

14.1.1. Анализ на дългосрочни банкови кредити и аванси на клиенти

Анализ по видове клиенти:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Физически лица			
-в лева	141 612	236 136	198 226
-в чуждестранна валута	31 378	46 760	31 515
Предприятия			
-в лева	263 887	173 854	282 430
-в чуждестранна валута	311 893	211 451	188 084
	748 770	668 201	700 255
Обезценка за несъбираемост	(12 191)	(12 211)	(13 410)

Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	736 579	655 990	686 845
Анализ по икономически отрасли:			
	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Селско и горско стопанство	33 501	22 603	26 371
Промисленост	54 117	15 672	32 786
Строителство	48 048	56 076	79 881
Търговия и финанси	353 777	286 822	259 683
Транспорт и комуникации	35 469	41 688	38 007
Граждани	172 990	196 173	229 741
Други	50 868	49 167	33 786
	748 770	668 201	700 255
Обезценка за несъбираемост	(12 191)	(12 211)	(13 410)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	736 579	655 990	686 845

Лихвени проценти

Кредитите отпуснати в български лева и чуждестранна валута се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на базисен лихвен процент на Банката плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 3 до 7 процента, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява лихва, съответстваща на олихвяването на неразрешения овърдрафт, чийто размер е 35%.

14.1.2. Договори за други дългосрочни заеми

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Вземания по цесионни договори	67 985	29 411	19 130
Павлекс 97 ЕООД	50 617	46 258	44 611
Вземания за предоставени финансови инструменти	23 763	23 763	23 763
Ростинвест АД	17 057	14 874	10 352
Акин ЕООД	8 032	7 311	-
Франчайз Дивелопмънт ООД-	7 489	7 000	6 527
Армада Груп ЕООД	6 200	5 600	-
Холдинг Нов Век АД	2 437	8 488	-
Дженерал Сток Инвестмънт	-	15 229	-
АБАС ЕООД	-	36 256	-
Техноимпорт Експорт	-	6 513	-
Прима Хим ЕООД	-	5 313	5 313
НЕИ АД, Разград	-	2 981	3 415
Инвест Кепитал Консулт ЕООД	-	3 149	2 001
Арми Груп ЕООД	-	2 774	2 440
Други	824	13 465	531
	184 404	228 385	118 083

Вземането от Павлекс 97 ЕООД в размер на 50 617 хил. лв. включва главница в размер на 37 339 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 13 284 хил. лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 41 000 хил. лв. при лихва 12.5%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

Вземането от Ростинвест АД в размер на 17 057 хил. лв. включва главница в размер на 15 000 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 2 057 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ от 23.05.2008 г. за сума в размер на 15 000 хил. лв. при лихва 10%. Крайният срок за погасяване е 23.05.2014 г.

Вземането от Акин ЕООД в размер на 8 032 хил. лв. включва главница в размер на 5 155 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 2 877 хил. лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 6 200 хил. лв. при лихва 14%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

Вземането от Франчайз Дивелопмънт ООД в размер на 7 489 хил.лв. включва главница по предоставен заем в размер на 5 693 хил. лв. и вземане по лихви в размер на 1 796 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ от 15.08.2005 г. за сума в размер на 6 532 хил. лв. при лихва 8,50%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г

Вземането от Армада Груп ЕООД в размер на 6 200 хил. лв. включва главница по предоставен заем в размер на 5 000 хил. лв. и вземане по лихви в размер на 1 200 хил. лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сумата в размер на 5 000 хил. лв. при лихва 12%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

Вземането от Холдинг Нов век АД в размер на 2 437 хил. лв. включва остатък по главница в размер на 2 437 хил. лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 8 000 хил. лв. при лихва 10%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

14.2. Финансови активи, държани до падеж

Финансовите активи, държани до падеж, включват корпоративни облигации, облигации, издадени от българското правителство и чуждестранно търговско дружество, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както и придобити държавни ценни книжа, съгласно изискванията на Кодекса за застраховането за инвестиране на застрахователни резерви и собствени средства.

Балансовата стойност на финансовите активи, държани до падеж, които се отчитат по амортизирана стойност, са представени, както следва:

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Балансова стойност по амортизируема стойност			
Средносрочни български държавни облигации	88 302	111 241	80 823
Корпоративни облигации	20 903	21 144	19 263
Дългосрочни български държавни облигации	21 714	6 155	6 166
	130 919	138 540	106 252

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2011 г., 31 декември 2010 г. и 31 декември 2009 г. държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 94 569 хил.лв., 78 800 хил.лв. и 65 677 хил. лв. съответно са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

14.3. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Дългосрочните финансови активи на Групата представляват инвестиране на собствени средства и специализирани резерви съгласно Кодекса за социалното осигуряване за покриване на минималната доходност на допълнителните задължителни пенсионни фондове. Финансовите активи са представени по справедлива стойност в печалбата или загубата, определени като такива при първоначално признаване.

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Капиталови инвестиции с пазарна стойност	2 761	1 110	54 910
Дългосрочни български държавни облигации	-	-	35 702
Други	1 432	1 245	8 801
	4 193	2 355	99 413

Представените справедливи стойности на финансовите активи са определени на база публикувани пазарни цени на съответните ценни книжа на активен пазар или оценка на ценни книжа по експертна оценка, съгласно Правилата на Групата за оценка на активите и пасивите.

14.4. Финансови активи на разположение за продажба

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Български корпоративни облигации	131 473	62 232	14 905
Капиталови инвестиции с пазарна стойност	75 054	76 190	54 227
Дългосрочни български държавни облигации	64 869	29 899	-
Участие в Авиокомпания Хемус Ер ЕАД	38 505	38 505	38 505
Средносрочни български държавни облигации	19 262	6 303	19 368
Чуждестранни държавни облигации	16 179	4 443	-
Участие в ЗАО ТАТ - Аеро	9 479	-	-
Участие в Ер Бан ЕООД	-	2 153	2 153
	354 821	219 725	129 158

Финансовите активи на разположение за продажба са номинирани в български лева. Финансовите активи на разположение за продажба включват акции които не се търгуват и такива, които се търгуват на публична фондова борса в България и чужбина. Справедливата им стойност е определена въз основа на техните котирувани цени към датата на консолидирания финансов отчет.

Групата притежава 100% от капитала на Авиокомпания Хемус ЕР ЕАД. Инвестициите са рекласифицирани като нетекущи финансови активи, държани за продажба, през 2009 г. по силата на Договори за управление от 2009 г. за прехвърляне на правото на глас.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2011 г. държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 5 234 хил.лв. (2010 г.: 5 236 хил.лв., 2009 г.: 4 491 хил.лв.) са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

15. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на данъчни временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2011 г.	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в резултат на бизнес комбинация	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2011 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	14 650	-	-	(332)	14 318
Дългосрочни финансови активи	623	182	(178)	(17)	610
Инвестиционни имоти	648	-	-	2 016	2 664
Други	1 597	-	-	(612)	985
Текущи активи	-				
Търговски и други вземания	(506)	-	-	161	(345)
Краткосрочни финансови активи	5 189	-	-	(889)	4 300
Други	(216)	-	(141)	397	40
Нетекущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(158)	-	-	85	(73)
Други	(319)	-	(69)	68	(320)
Текущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(514)	-	-	(54)	(568)
Други провизии	(80)	-	-	-	(80)
Други	(3 483)	-	-	(1 421)	(4 904)
	17 431	182	(388)	(598)	16 627
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(5 276)				(6 290)
Отсрочени данъчни пасиви	22 707				22 917

Отсрочените данъци за сравнителния период 2010 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2010 г.	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в резултат на бизнес комбинация	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2010 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи					
Имоти, машини и съоръжения	14 826	-	(1)	(175)	14 650
Дългосрочни финансови активи	207	4 514	(4 919)	821	623
Инвестиционни имоти	1 289	-	-	(641)	648
Други	2 247	57	874	(1 581)	1 597
Текущи активи					
Търговски и други вземания	-	-	-	(506)	(506)
Краткосрочни финансови активи	1 971	-	-	3 218	5 189
Други	5	-	-	(221)	(216)
Нетекущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(686)	(112)	41	599	(158)
Други	(1 103)	-	-	784	(319)
Текущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(72)	-	-	(442)	(514)
Други провизии	(6)	(3)	-	(71)	(80)
Други	(2 907)	58	-	(634)	(3 483)
	15 771	4 514	(4 005)	1 151	17 431
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(4 774)				(5 276)
Отсрочени данъчни пасиви	20 545				22 707

Всички отсрочени данъчни активи са включени в отчета за финансовото състояние.

16. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Материали	21 496	21 249	20 442
Стоки	25 737	17 254	13 093
Продукция	2 520	1 699	3 033
Незавършено производство	922	1 606	2 022
Други	527	32	-
Обезценка	(84)	(163)	-
	51 118	41 677	38 590

През 2011 г. материални запаси на Групата в размер на 2 946 хил. лв. (2010 г.: 2 180 хил.лв., 2009 г.: 3 207 хил. лв.) са предоставени като обезпечение на задължения към УниКредит Булбанк АД и Юробанк и еф джи България АД, БНП Париба, ЦКБ АД, и Тексимбанк АД.

17. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции, които са държани за търгуване в краткосрочен период.

	Пояснение	2011	2010	2009
		‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Кредити и вземания	0	732 367	575 602	509 441
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	17.2	541 346	425 091	211 899
Финансови активи, държани до падеж	17.3	110 938	29 650	21 551
Финансови активи на разположение за продажба	17.4	32 858	67 709	18 178
Вземания по финансов лизинг	10.2	725	1 423	-
		1 418 234	1 099 475	761 069

17.1.Кредити и вземания

	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Банкови кредити и аванси на клиенти	17.1.1	468 678	416 042	313 317
Намалени с обезценка		(17 284)	(13 814)	(8 660)
		451 394	402 228	304 657
Договори за други краткосрочни заеми	17.1.2	280 973	173 374	204 784
		732 367	575 602	509 441

17.1.1. Краткосрочни банкови кредити и аванси на клиенти

Краткосрочните банкови кредити и аванси на клиенти представляват заеми и аванси към клиенти, възникнали във връзка с банковата дейност на Групата.

Анализ по видове клиенти:	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Физически лица			
-в лева	88 099	33 530	104 971
-в чуждестранна валута	22 470	3 249	16 689
Предприятия			
-в лева	162 143	230 316	91 434
-в чуждестранна валута	195 966	148 947	100 223
	468 678	416 042	313 317
Обезценка за несъбираемост	(17 284)	(13 814)	(8 660)
	451 394	402 228	304 657
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти			
Анализ по икономически отрасли:	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Селско и горско стопанство	20 841	14 230	13 965
Промисленост	33 667	9 866	17 503
Строителство	29 891	35 303	42 301
Търговия и финанси	219 999	178 548	79 563
Транспорт и комуникации	22 066	23 639	20 289
Граждани	110 569	123 503	121 660
Други	31 645	30 953	18 036
	468 678	416 042	313 317
Обезценка за несъбираемост	(17 284)	(13 814)	(8 660)
	451 394	402 228	304 657
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти			

17.1.2. Договори за други краткосрочни заеми

Краткосрочните заеми са предоставени при годишни лихвени равнища от 7% до 14% в зависимост от срочността на кредита.

Справедливата стойност на предоставените заеми не е определяна поотделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
АБАС ЕООД	64 260	23 255	56 527
Вземания по цесионни договори	54 760	20 500	12 485
Дженерал Сток Инвестмънт ЕООД	29 723	9 403	9 449
ПФК Черно море АД	17 104	14 803	7 814
Нефтена търговска компания	16 618	5 473	9 108
Нико Комерс ЕООД	11 874	-	10 132
Итал Комерс 75 ЕООД	11 170	-	-
Техноимпортекспорт АД	6 951	-	5 651
АК Татарстан	6 364	10 309	-
Акс 77 ЕООД	2 513	-	-
Нова индустриална Компания ЕООД	528	-	7 387
Летище Казан	-	16 387	3 931
Бългериан Милс	-	11 780	-
Нико Комерс ЕООД	-	10 796	-
Финанс Консултинг ЕАД	-	9 000	-
Ловешки мелници	-	8 322	-
Сила Холдинг АД	-	1 920	9 655
ИНО АД	-	-	12 989
Лориан ЕООД	-	-	8 625
АКИН ЕООД	-	-	7 025
Бизнес център Изгрев ЕООД	-	-	5 904
Андезит ЕООД	-	-	5 323
Други	59 108	31 426	32 779
	280 973	173 374	204 784

17.2. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи, класифицирани в тази категория отговарят на условията за финансови активи, държани за търгуване.

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Български корпоративни ценни книжа	384 469	278 863	120 095
Ценни Книжа от ЕС	56 311	23 011	-
Дългосрочни български държавни облигации	40 896	55 150	154
Краткосрочни български държавни облигации	13 066	16 123	12 228
Деривати държани за търгуване	9 462	8 412	13 538
Средносрочни български държавни облигации	7 947	7 024	28 414
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	-	-	757
Общински облигации	-	-	5 455
Корпоративни облигации	-	-	31 258
Други	29 195	36 508	-
	541 346	425 091	211 899

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2011 г. Групата притежава капиталови ценни книжа, издадени от общини, нефинансови и финансови предприятия на стойност 384 469 хил. лв. (2010 г.: 278 863 хил.лв., 2009 г.: 120 095 хил.лв.) Тези ценни книжа представляват част от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и чуждестранни фондови борси, представени по справедлива стойност, тъй като те са ликвидни на капиталовия пазар, както и ценни книжа на дружества, които не се търгуват на Българска фондова борса и справедливата им стойност е оценена от лицензирани оценители.

Дългосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2011 г. дългосрочните български ценни книжа са в размер на 40 896 хил.лв. (2010г.: 55 150 хил.лв. и 2009 г.: 154 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева.

Краткосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2011 г. краткосрочните облигации в размер на 13 066 хил.лв. (2010 г.: 16 123 хил. лв., 2009 г.: 12 228 хил.лв.) са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство. Падежът на краткосрочните държавни облигации е до 1 година.

Деривативи, държани за търгуване

Към 31 декември 2011 г. деривативите държани за търгуване в размер на 9 462 хил. лв. (2010 г.: 8 412 хил. лв., 2009 г.: 13 538 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и

включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Средносрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2011 г. средносрочните облигации в размер на 7 947 хил.лв. (2010 г.: 7 024 хил. лв., 2009 г.: 28 414 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

17.3. Финансови активи, държани до падеж

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Балансова стойност по амортизируема стойност			
Краткосрочни ЦК на Народна банка на Република Македония	51 270	19 996	11 465
Краткосрочни ЦК на правителството на Република Македония	38 231	4 684	1 279
Краткосрочни български държавни облигации	21 437	4 522	8 807
Други	-	448	-
	110 938	29 650	21 551

Краткосрочни държавни облигации на Република Македония

Краткосрочни облигации емитирани от правителството и от Народна банка на Република Македония нямат пазарна цена и тяхната справедлива стойност не може да бъде определена.

Краткосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2011 г. краткосрочните държавни облигации в размер на 21 437 хил.лв. (2010 г.: 4 522 хил. лв., 2009 г.: 8 807 хил. лв.) са държани до падеж и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

17.4. Финансови активи на разположение за продажба

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Вземания по споразумения за обратно изкупуване	31 159	26 187	-
Чуждестранни капиталови инвестиции	1 697	13 265	-
Краткосрочни облигации на Народна банка на Република Македония	-	28 252	-
Краткосрочни български държавни облигации	-	3	11 354
Други	2	2	6 824
	32 858	67 709	18 178

Вземания по споразумения за обратно изкупуване

Към 31 декември 2011 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 31 159 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 15 104 хил. лв. Групата е обезпечила със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност.

18. Търговски вземания

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	172 011	181 741	173 535
Обезценка	(4 140)	(6 623)	(7 957)
Търговски вземания	167 871	175 118	165 578

Търговските вземания към 31.12.2011 г. и сравнителните периоди 31.12.2010 г. и 31.12.2009г. са както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Аванси за придобиване на инвестиции	60 000	60 000	60 000
Нефтена Търговска Компания ЕООД	18 881	18 599	16 602
Жасмин Агро ЕООД	12 437	4 900	4 915
Финанс Консултинг ЕАД	7 019	3 725	-
РС Консулт ЕООД	6 708	6 708	6 708
РС Трейд ЕООД	6 707	6 707	6 707
Инпластрейд АД	5 712	-	-
Галакси Авиейшгън, Ирландия	3 658	-	-
Отторнио Инвестмънтс Лимитед	3 000	-	-
Татарстан Ерлайнс	2 953	1 476	5 876
ИАТА кл. България	2 679	1 399	1 457
Тим Клуб ЕООД	1 508	1 341	-
Inter Iberica SA	1 002	822	-
Лориян ЕООД	-	18 749	-
Жасмин ТК	-	4 265	4 265
Алма Тур флай ООД	-	2 315	685
Банкови клиенти	-	1 506	3 333
Пиеро 97 МА АД	-	295	1 353
Велграф Асет Мениджмънт ЕАД	-	-	4 453
Бългериан милс ЕООД	-	-	15 028
N. V. Desmet Ballestra Group S.A.	-	-	2 631
Павлекс 97 ЕООД	-	-	328
Други /под 1 000 хил. лв./	35 607	42 311	31 237
	167 871	175 118	165 578

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Групата са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски вземания са били отписани и съответната обезценка в размер на 4 140 хил. лв. (2010 г.: 6 623 хил. лв.; 2009 г.: 7 957 хил.лв.) е била призната в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Разходи за нефинансова дейност”. Отписаните вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

19. Данъчни вземания

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Вземания за ДДС	2 029	2 441	6 555
Вземания за акцизи	88	416	236
Вземания за корпоративен данък	2 453	757	391
Други	372	1 513	142
	4 942	5 127	7 324

20. Други вземания

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Съдебни и присъдени вземания	61 702	1 767	1 531
Вземания от застраховане и презастраховане	50 858	42 991	42 858
Авансови плащания	29 238	175 812	19 382
Предплатени разходи	15 496	11 954	4 611
Краткосрочни депозити и гаранции	11 379	12 339	14 819
Вземания по цесии	10 113	42 900	27 560
Чуждестранна дейност	10 030	9 773	9 189
Вземания от дялове	80	16 214	24 600
Рай Банк АД	-	5 955	5 955
Други	35 849	29 894	19 566
	224 745	349 599	170 071

Значимата част от присъдените и съдебни вземания в размер на 59 800 хил.лв. от общо 61 702 хил.лв. (2010 г.: 1 767 хил. лв.; 2009 г.: 1 531 хил. лв.) се отнасят до съдебно дело, заведено от България Ер АД срещу Алма Тур БГ АД – в несъстоятелност и Алма Тур Флай ООД във връзка с неизпълнени техни задължения по сключени договори за приоритетно чартиране в качеството им на чартър и поръчител.

Вземания от застраховане и презастраховане в размер на 50 858 хил.лв. (2010 г.: 42 991 хил.лв., 2009 г.: 42 858 хил.лв.) включват вземания по начислени премии по застрахователни договори, както и разчети по презастрахователни и съзастрахователни договори.

Значителната част от авансовите плащания в размер на 20 769 хил. лв. са връзка със сключени договори за покупка на зърнени култури и други стоки.

Значимата част от предплатените разходи в размер на 15 496 хил. лв. (2010 г.: 11 954 хил. лв.; 2009 г.: 4 611 хил.лв.) представляват предплатени от Централна Кооперативна Банка АД 9 184 хил.лв. разходи за реклама, наеми, застраховки и др.

Значимата част от краткосрочните депозити и гаранции представляват гаранции по лизингови договори в размер на 11 379 хил.лв. (2010 г.: 12 339 хил.лв. 2009 г.: 14 819 хил.лв.), които са платени гаранционни суми по сключените договори за оперативен лизинг на самолети, вземания по гаранции за обслужване на летища, гаранции за наем на помещения и други договори и гаранция за безмитно - валутна търговия към Митница София.

Значителна част от вземания по цесии към 31 декември 2011 г. в размер на 10 113 хил.лв. включват вземания по договор за цесия с Ловешки мелници 2005 ЕООД в размер на 9 007 хил. лв.

Посочените салда в Чуждестранна дейност в размер на 10 030 хил.лв. (2010 г.: 9 773 хил. лв, 2009 г.: 9 189 хил.лв) представляват вземания по вътрешни разчети от Геоком – сервиз Либия в резултат на изплатени от Проучване и добив на нефт и газ АД, София задължения на посоченото дружество към персонала.

21. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в брой и в банки:			
- български лева	385 477	497 992	313 482
- евро	608 860	164 688	135 087
- щатски долари	24 526	35 043	8 590
- други валути	9 383	8 493	15 889
	1 028 246	706 216	473 048

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Предоставени ресурси и аванси на банки и в брой	190 954	192 794	150 704
Парични средства в Централната Банка	369 880	404 120	236 930
Краткосрочни инвестиции	432 339	81 395	68 441
Блокирани Парични средства	3 161	3 445	3 015
Депозити съгласно Кодекса по застраховането	31 912	24 462	13 958
	1 028 246	706 216	473 048

Предоставените ресурси и аванси на банки и в брой, краткосрочните инвестиции и блокираните парични средства могат да бъдат представени както следва:

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в брой:	141 491	127 800	107 455
Срочни депозити в местни банки			
-в лева	96 585	32 454	50 531
-в чуждестранна валута	116 851	68 133	29 775
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	254 720	3 670	3 137
Блокирани сметки в местни банки			
-в лева	3 161	3 445	3 015
-в чуждестранна валута	-	-	-
Ностро сметки в местни банки			
-в лева	11	52	27
-в чуждестранна валута	1 678	1 355	204
Ностро сметки в чужди банки в - в чуждестранна валута	11 957	40 725	28 016
Общо предоставени ресурси и аванси на банки	626 454	277 634	222 160

22. Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба

Балансовата стойност на активите, предназначени за продажба, може да бъде представена, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	-	946	-
Имоти, машини и съоръжения	30 461	32 530	6 535
Текущи активи			
Вземания	97	-	-
Пари и парични еквиваленти	43	-	-
Активи, класифицирани като държани за продажба	30 601	33 476	6 535

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 20 552 хил.лв. (2010 г.: 23 346 хил. лв., 2009 г.: - хил.лв.) представляват зърнобази (сгради, машини и др.), които не се използват от Групата и са предприети действия за продажба.

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 9 909 хил.лв. (2010 г.: 9 184 хил. лв., 2009 г.: 6 535 хил.лв.) представляват недвижими имоти, придобити от Банките на Групата като ипотекарен кредитор по отпуснати и необслужвани кредити. Тези активи няма да бъдат използвани от Банката в дейността ѝ, поради което са предприети действия за тяхната продажба през 2011 година.

Текущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 140 хил.лв. (2010 г.: 0 лв., 2009 г.: 0 лв.) представляват пари и парични еквиваленти в размер на 43 хил. лв. и 97 хил.лв., представляващи търговски и данъчни вземания.

23. Собствен капитал

23.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Химимпорт Инвест АД към 31 декември 2011 г. се състои от 130 000 000 на брой (2010 г.: 130 000 000 бр. и 2009 г.: 130 000 000 бр.) обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Обикновените акции на Химимпорт Инвест АД са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на един глас и ликвидационен дял.

Брой акции	2011	2010	2009
Издадени и напълно платени акции:			
- в началото на периода	130 000 000	130 000 000	130 000 000
Акции, издадени и напълно платени към края на периода	130 000 000	130 000 000	130 000 000

Списъкът на основните акционери, притежаващи обикновени акции на Химимпорт Инвест АД, е представен както следва:

	2011 Брой обикновен и акции	2011 %	2010 Брой обикновени акции	2010 %	2009 Брой обикновени акции	2009 %
Химинвест Институт , Лихтенщайн	128 981 728	99.22%	128 981 728	99.22%	128 981 728	99.22%
Други юридически и физически лица	1 018 272	0.78%	1 018 272	0.78%	1 018 272	0.78%
	130 000 000	100.00%	130 000 000	100.00%	130 000 000	100.00%

Данъкът върху дивидентите за физически лица и чуждестранни юридически лица е в размер на 5% за 2010 г., 2011 г. и 2012 г., като данъкът се удържа от брутната сума на дивидентите.

23.2. Други резерви

Към 31.12.2011 г. другите резерви са в размер на 101 022 хил. лв. (2010 г.: 26 810 хил. лв.; 2009 г.: 22 865 хил.лв.) и съдържат резерви, формирани съгласно изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви, резерви от финансови активи, които са класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, и компонент инструмент на собствения капитал на конвертируем облигационен заем. Към 31.12.2009 г. компонентът инструмент на собствения капитал, в размер на 696 хил. лв., е възникнал в резултат на емитиране от Групата на конвертируем облигационен заем през 2009 г. и е намален с разходи от емисията в размер на 3 хил. лв.

24. Специализирани резерви

	Пояснение	2011 '000 лв.	2010 '000 лв.	2009 '000 лв.
Застрахователни резерви	24.1	134 732	116 894	105 582
Резерви от пенсионни фондове	24.2	3 754	3 073	2 537
		138 486	119 967	108 119

24.1. Застрахователни резерви

	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Пренос-премиен резерв	24.1.1	72 946	66 831	56 828
Дял на презастрахователите в пренос-премийния резерв		(9 294)	(6 930)	(6 848)
Резерв за предстоящи плащания	24.1.2	70 381	56 537	55 552
Дял на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания		(7 652)	(7 183)	(4 215)
Резерв за бонуси и отстъпки	24.1.3	1 370	1 240	-
Дял на презастрахователите в резерва за бонуси и отстъпки		(997)	(743)	-
Допълнителен резерв за предявени, но неизплатени претенции		1 649	2 322	-
Дял на презастрахователите в резерва за недостиг		(58)	(7)	-
Допълнителен резерв по застраховка гражданска отговорност на автомобилистите		5 822	4 469	-
Запасен фонд		315	315	311
Математически резерв	24.1.7	237	43	14
Резерв за неизтекъл риск		13	-	3 940
		134 732	116 894	105 582

Застрахователните резерви са заделени в хода на застрахователната дейност на Групата, извършвана чрез ЗАД Армеец, ЦКБ Живот ЕАД и ЗОК ЦКБ Здраве ЕАД.

Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви, намалени с отсрочените аквизационни разходи са достатъчни за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви трябва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни.

24.1.1. Пренос-премиен резерв

Пренос-премийният резерв към 31 декември 2011 г. е в размер на 72 946 хил.лв. (за 2010 г.: 66 831 хил. лв., за 2009 г.: 56 828 хил. лв.).

Групата формира пренос-премийния си резерв на база начислени застрахователни премии. Начисляват се всички дължими вноски по полици за целия срок на договора. За многогодишни застраховки с годишни премии се начислява дължимата годишна премия.

Приложен е метод с отчитане на точната дата. Пренос-премийният резерв за застраховки „Карго” и „Отговорност на превозвача” се изчислява за срок на застраховката един месец. База за изчисляване – за всяка полица поотделно. Пресмятанията се извършват от програма заложена в информационната система ИНСИС.

Частта на презастрахователите в пренос-премията е изчислена пропорционално на цедираната премия по всяка полица за сключените пропорционални договори и факултативи. За непропорционалните презастрахователни договори „excess of loss” и „stop loss” дял на презастрахователя не се заделя.

24.1.2. Резерв за предстоящи плащания

24.1.2.1. Резерв за възникнали и предявени претенции

Приложен е методът претенция по претенция. За предявените щети по съдебни искове по застраховки „Каско” и „Гражданска отговорност на автомобилиста” са приложени корекционни коефициенти съгл. 8, ал. 5 от НРМОТРЗЗР. Стойностите на тези коефициенти са 78% за застраховка „Каско”, 38% за неимуществени вреди и 55% за имуществени вреди по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста. По полицата на „Алма тур” за застраховка „Отговорност на туроператора” са предявени 1 181 хил.лв., но при заделяне на резервите, те са ограничени до лимита по полицата в размер на 200 хил.лв.

База за изчисляване – предварителна оценка и опис на щети. Пресмятанията се извършват на база данните въведени в информационната система - ИНСИС.

Частта на презастрахователите в резерва за възникнали и предявени претенции е изчислена съгласно клаузите на презастрахователния договор за полицата, по която е възникнала щетата.

Към 31 декември 2011 г., 31 декември 2010 г. и 31 декември 2009 г. резервът за последващи плащания е съответно в размер на 70 381 хил. лв., 56 537 хил. лв. и 55 552 хил.лв.

24.1.2.2. Резерв за възникнали, но непредявени претенции

Приложен метод е метод на верижно-стълбовиден метод. За изчисляването на резерва за възникналите, но непредявени щети е използван верижно-стълбовидния метод с акумулирани стойности на предявените претенции и средно претеглени собствени коефициенти на развитие за всички видове застраховки, които Групата предлага. Методът е приложен за периода 2000-2011 г. Изключение от приложениия метод прави само застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите.

За застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите резерва за възникнали, но непредявени щети е изчислен по верижно-стълбовидния метод на база акумулирани стойности на изплатени претенции поотделно за имуществени и неимуществени вреди, като са използвани собствени данни на дружеството за изплатени претенции и средно претеглени коефициенти на развитие на базата на пазарни данни. За резерва за възникнали, но непредявени неимуществени щети е използван верижно-стълбовидния метод на база акумулирани стойности на предявените претенции по неимуществени вреди, като са използвани собствени данни на дружеството за предявените претенции и средно претеглени коефициенти на развитие на базата на пазарни данни.

Периодът, взет като база за изчисление на резерва е единадесет годишен - 2001 – 2011 г. Така описания метод е в съответствие с Наредба №27 и е одобрен с Решение на КФН Н

102 от 10.02.2011 г. Резервът е изчислен заедно за задължителната застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста и застраховка „Гранична гражданска отговорност на автомобилиста” и за застраховка „Зелена карта”.

При формирането на резерва, данните за предявените щети до 2006 г. включват освен данните по застраховки „Гражданска отговорност” на автомобилиста и „Гранична ГО” и данните за застраховка „Зелена карта”.

Резервът за възникнали, но непредявени щети, е изчислен отделно за застраховка „Зелена карта” за периода 2007-2011 г., като е използван верижно-стълбовиден метод на база акумулирани стойности на предявените претенции, при използване на средно претеглени коефициенти за развитие, получени по собствени данни на дружеството отделно за имуществени и неимуществени вреди. Данните са за периода 2001-2011 г.

При изчисляване на резерва за възникнали, но непредявени щети за застраховка „Обща гражданска отговорност” предявените щети са намалени с 981 хил.лв., колкото е превишението на предявените щети над лимита по полицата за застраховка „Отговорност на туроператора” на фалиралата „Алма тур”.

За застраховки, по които Групата предлага и активно презастраховане и има статистика на щетите от минимум 3 години, резерва за възникнали, но непредявени щети се изчислява отделно за директните застраховки и активното презастраховане. При активното презастраховане предявяването на щетите се забавя значително във времето сравнено с предявяването им при директните застраховки и при наличието на достатъчно данни за прилагане на верижно-стълбовидния метод поотделно за двата вида бизнес е по-разумно да се смята разделено. За застраховки „Каско на летателни апарати” и „Пожар и природни бедствия” Групата изчислява резерва за възникнали, но непредявени щети отделно за директните застраховки и активното презастраховане.

Не се заделя резерв за възникнали, но непредявени щети за застраховки „Заболяване”, „Релсови превозни средства”, „Каско на плавателни съдове”, „Гражданска отговорност, свързана с плавателни съдове”, „Застраховка на гаранции”, „Разни финансови загуби” и застраховка „Правни разноски”, защото при използване на верижно-стълбовидния метод за изчисляване на резерва за възникнали, но непредявени щети по застраховки „Каско на плавателни съдове”, „Гражданска отговорност, свързана с летателни апарати”, „Разни финансови загуби” и „Застраховка на гаранции” се получава резултат със стойност 0, а по застраховки „Заболяване”, „Релсови превозни средства” и „Правни разноски” няма реализиран премиен приход.

База за изчисляване – Статистика на заведените претенции в информационната система INSIS за периода 2001-2011 година.

Частта на презастрахователите в резерва за възникнали, но непредявени претенции е изчислена съгласно действащите презастрахователни договори през съответната година на възникване на щетата – за квотните договори това е процента на цедиране, а при наличие основно на факултативни договори дела на презастрахователя в резерва за непредявени щети е изчислен пропорционално на дела на презастрахователя в сбора на платените и висящи суми по предявени щети.

24.1.3. Резерв за бонуси и отстъпки

Резервът за бонуси и отстъпки се формира за всички договори, при които е предвидено връщане на премия при реализиран положителен резултат след изтичането им или финално уравниване на премията на базата на реализираните рискове през срока на застраховката (например планирани и реализирани брой летателни часа при авиационните застраховки).

Приложен е следният метод:

- За всички действащи застраховки с такива клаузи, спечелената премия по тях е умножена с осреднен коефициент за връщане на премията, изчислен на базата на всички приключили такива договори през последните години.
- За всички изтекли договори с клауза за участие в резултата е заделена сума дадена като оценка от съответната дирекция обслужваща тези договори или заделената сума е получена като произведение на начислената сума по договорите и осреднения коефициент за връщане на премията, използван за изчисляване на резерва при действащи договори.

База за изчисляване – за всяка полица поотделно, по списък изготвен от ресорните застрахователни дирекции.

Частта на презастрахователите в резерва за бонуси и отстъпки е изчислена пропорционално на цедираната премия на презастрахователи през текущата година.

24.1.4. Допълнителен резерв за предявени, но неизплатени претенции

Допълнителният резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба №27 се формира за тези видове застраховки, за които е установен недостиг на резерва за предявени щети към края на предходната година, съгласно ал.2 на чл.8а.

Приложен е метод на висящата сума по всички щети, предявени преди началото на 2011 и висящи към края на 2011 г. се умножава с коефициента на достатъчност на резерва за предявени, неизплатени претенции, определен съгласно Приложение № 5 на Наредба №27, намален с единица. Коефициентът за достатъчност се изчислява по видове застраховки.

За застраховки „Каско” и „Пожар и природни бедствия” коефициентът за достатъчност на резерва е формиран на базата на данните за 2011 г., тъй като по тези застраховки има по-голям брой щети и можем да приемем коефициента за достоверен. За останалите застраховки е констатирана недостатъчност на резерва за предявени, но неизплатени щети - „Злополука”, „Каско на летателни апарати”, „Каско на плавателни съдове”, „ГО на плавателни съдове”, „Кредити” и „Помощ при пътуване” - коефициентът на достатъчност е формиран като осреднена стойност на коефициентите за последните 3 години, тъй като тези застраховки са с малък брой щети.

База за изчисляване – данните щета по щета за платените и висящи щети за последните три години, извлечени от ИНСИС в края на всяка от тези години.

Частта на презастрахователите в допълнителния резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба №27 е изчислена пропорционално на частта на

презастрахователя в сбора на изплатените през годината щети и висящите суми по предявени щети към края на годината.

24.1.5. Допълнителен резерв по застраховка гражданска отговорност на автомобилистите

Резервът по чл. 11а от Наредба №27 се образува по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите, в случай, че размерът на пренос-премийния резерв за всяко застраховано МПС към края на годината е по-нисък от минимално необходима сума за покритие на риска за едно застраховано МПС, съгласно Заповед на КФН и очакваните разходи след края на отчетния период.

Приложен е методът на допълнителния резерв по чл. 11а на Наредба №27, който се формира съгласно Приложение №8 на Наредба №27, като разлика между необходимия резерв за покритие на риска и разходите по видове МПС, определен със Заповед на зам.председателя на КФН и заделения пренос-премийен резерв.

Изчислените административни разходи за една годишна полица по застраховка „ГО на автомобилиста” през 2011 г., използвани при формиране на допълнителния резерв по чл. 11а възлизат на 17.36 лв.

База за изчисляване – данните за сключените полици по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста след 15.11.2010 г. вкл., извлечени от ИНСИС.

Частта на презастрахователите в допълнителния резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл.8а от Наредба №27 е изчислена пропорционално на частта на презастрахователя в пренос-премийния резерв.

24.1.6. Запасен фонд

Запасен фонд се заделя само по застраховка „Кредити” в съответствие с чл.6 ал.6 от Наредба N27 за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и на здравноосигурителните резерви. Приложен е метод N1 от Приложение N1 на наредбата.

Общата стойност на запасния фонд на Групата е в размер на 315 хил.лв. (2010 г.: 315 хил. лв., 2009 г.: 311 хил. лв.)

24.1.7. Математически резерв

Математически резерв за действащите към 31 декември 2011 г. индивидуални спестовни полици - 68 на брой (2010 г.: 85 на брой, 2009 г.: 47 на брой) е заделен по проспективния метод съгласно чл. 13 от Наредба № 27. Приложена е Цилмерова поправка, която отразява настоящата стойност на непогасените аквизиционни разноси (чл. 13 ал. 8 от Наредба № 27). Размерът на математическия резерв е 237 хил. лв. (2010 г.: 43 хил.лв., 2009 г.: 14 хил.лв.).

24.2. Резерви от пенсионни фондове

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Резерв за гарантиране на минимална доходност УПФ	3 218	2 539	2 030
Резерв за гарантиране на минимална доходност ППФ	529	526	499
Пожизнен пенсионен резерв УПФ	7	8	8
	3 754	3 073	2 537

Резервите от пенсионни фондове са заделени за пенсионно-осигурителната дейност на Групата, извършвана чрез ПОАД Сила и управляваните от него пенсионни фондове.

25. Финансови задължения

Пояснение	Текущи			Нетекущи			
	2011	2010	2009	2011	2010	2009	
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:							
Задължения към депозанти	25.1	2 035 229	1 342 391	985 618	503 190	534 999	430 792
Задължения за дивиденди	25.2	2 505	2 513	1 352	8 402	9 781	10 972
Облигационни заеми	25.3	135 653	2 256	130 060	147 171	267 195	133 003
Банкови заеми	25.4	48 950	41 236	54 210	164 151	106 952	103 372
Други заеми	25.5	96 776	80 321	63 399	11 331	22 300	17 730
Задължения по договори за застраховане	25.6	18 846	14 515	13 015	-	-	-
Деривативи, държани за търгуване	25.7	6 098	6 916	12 107	-	-	-
Депозити от банки	25.8	50 233	11 564	4 276	-	-	-
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	25.9	29 170	22 748	3 825	-	-	-
Общо балансова стойност		2 423 460	1 524 460	1 267 862	834 245	941 227	695 869

25.1. Задължения към депозанти, нетекущи и текущи

Анализ по срокност и вид валута:

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Безсрочни депозити			
В лева	384 933	351 315	315 710
В чуждестранна валута	137 410	112 474	80 789
	522 343	463 789	396 499
Срочни депозити			
В лева	938 001	514 819	345 376
В чуждестранна валута	963 195	795 248	596 462
	1 901 196	1 310 067	941 838
Спестовни влогове			
В лева	65 625	50 153	32 698
В чуждестранна валута	36 902	35 918	33 966
	102 527	86 071	66 664
Други депозити			
В лева	7 119	11 982	7 968
В чуждестранна валута	5 234	5 481	3 441
	12 353	17 463	11 409
Общо задължения към други депозанти	2 538 419	1 877 390	1 416 410

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Депозити на граждани			
В български лева	954 963	552 578	376 990
В чуждестранна валута	798 491	652 562	501 430
	1 753 454	1 205 140	878 420
Депозити на предприятия			
В български лева	431 695	363 709	308 821
В чуждестранна валута	339 288	290 012	219 074
	770 983	653 721	527 895
Депозити на други институции			
В български лева	7 499	11 982	5 575
В чуждестранна валута	6 483	6 547	4 520
	13 982	18 529	10 095
Общо задължения към други депозанти	2 538 419	1 877 390	1 416 410

25.2. Задължение за дивиденди

Към 31 декември 2011 г. задълженията за дивиденди по привилегированите акции на Химимпорт АД са както следва:

	Текущи			Нетекущи		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Задължение за дивиденди	2 505	2 513	1 352	8 402	9 781	10 972
	2 505	2 513	1 352	8 402	9 781	10 972

През 2011 г. и 2010 г. Групата разпредели на акционерите си, притежатели на привилегировани акции съответно към 28 юли 2011 г. и 19 юли 2010 г., гарантиран дивидент съответно в размер на 2 661 хил. лв. и 1 454 хил. лв. или по 0.1998 лв. и 0.1077 лв. за една привилегирована акция.

Задълженията за дивиденди на Дружеството са възникнали във връзка с емитираните през 2009 г. задължително конвертируеми привилегировани акции с 9% гарантиран фиксиран годишен дивидент. Всяка привилегирована акция в обръщение дава право на своя притежател на кумулативен гарантиран дивидент в размер 9% от емисионната стойност. Поради това, че дивидентът по привилегированите акции е гарантиран, същият е дължим от Групата, независимо от това дали през съответната година Общото събрание е взело решение за разпределение на дивидент. Поради това, че е кумулативен, гарантираният дивидент е дължим и независимо от това дали Групата е формирало разпределяема печалба за съответната година.

При конвертиране притежателите на привилегировани акции се считат за притежатели на обикновени акции от датата, на която Централният депозитар ги регистрира като такива.

25.3. Облигационни заеми

	Текущи			Нетекущи		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Облигационен заем на Химимпорт Холандия Б.В.	135 115	-	125 962	-	128 884	-
Облигационен заем на Химимпорт Инвест АД	-	-	1 125	135 436	126 576	118 295
Облигационен заем на Асенова Крепост АД	538	-	-	11 735	11 735	11 735
Облигационен заем на Зърнени храни България АД		2 256	2 973	-	-	2 973
	135 653	2 256	130 060	147 171	267 195	133 003

Химимпорт Холандия Б.В. – облигационен заем

На 22 август 2008 г. Групата чрез дъщерното си дружество Химимпорт Холандия Б.В. е пласирало емисия обезпечени заменяеми облигации на обща стойност 65 милиона евро със 7-годишен срок до падежа. Облигациите са с купон с фиксирана годишна лихва в размер на 7%, като купоновите плащания се извършват два пъти годишно съответно на 22 февруари и 22 август на всяка година. Първото плащане е дължимо на 22 февруари 2009 г. По силата на договор за кол опция, подписан с Химимпорт Инвест АД, облигациите могат да бъдат заменени с обикновени акции на Химимпорт АД с номинална стойност 1,00 лв. Обратното изкупуване на облигациите ще се осъществи на 22 август 2015 г. на цена на обратно изкупуване в размер на 118,9%. Увеличението на главницата в размер на 12 785 хил. евро ще бъде капитализирана към главницата в рамките на 7-годишния срок до падежа. Справедливата стойност на облигациите към датата на издаване е 65 000 хил. евро. Разходите, които директно могат да бъдат отнесени към издаването на облигациите – в размер на 2 737 хил. евро, са приспаднати от стойността на главницата на облигациите. Тези разходи също се амортизират в рамките на 7-годишния срок до падежа, започващ на 22 септември 2008 г. Стойността на обратното изкупуване и разходите, свързани с облигациите са осчетоводени на база ефективен лихвен процент - 9.787968312%, приложен към главницата в размер на 65 000 хил. евро. Пазарната стойност на Облигациите и ефективният лихвен процент са изчислени по метода на дисконтираните парични потоци. Облигациите се оценяват по амортизирана стойност. В полза на облигационерите е учреден залог върху 11.6 милиона съществуващи обикновени акции на Химимпорт, притежавани от мажоритарния акционер Химимпорт Инвест АД.

Съгласно Условие 8 (с) от Условието (Terms and Conditions) на облигационния заем, всеки облигационер има възможност да предяви за изкупуване на емитента Химимпорт Холандия Б.В., всички или част от притежаваните от съответния облигационер облигации, като правото е можело да се упражни на 22 август 2010 г. На 22 август 2010 г. нито един облигационер не е упражнил правото да предяви облигациите за изкупуване. Следващата дата за упражняване на правото за предявяване за изкупуване е на 22 август 2012 г. Задължението на Групата към 31 декември 2011 г. към облигационерите в размер на 135 115 хил. лв. включва главница в размер на 131 921 хил. лв. и задължение по лихви в размер на 3 194 хил. лв.

Химимпорт Инвест АД - конвертируем облигационен заем

Групата е емитирала конвертируем облигационен заем на 19 ноември 2009 г. с номинална стойност на облигациите от 100 000 евро за една облигация и годишен лихвен процент от 7%. Облигационният заем е с падеж на 19 ноември 2013 г. Притежателите на облигациите имат право да поискат погасяване на заема на 19 ноември 2010 г., 19 ноември 2011 г. и 19 ноември 2012 г. Стойността на компонентите на съставния финансов инструмент е определена към датата на издаването му.

Притежателите на облигациите имат право да ги конвертират в обикновени акции в рамките на целия период на заема, като за една облигация с номинал от 100 000 евро ще получат 185 716 акции.

Справедливата стойност на компонента финансов пасив е определена, като е използван пазарен лихвен процент за неконвертируеми заеми. Стойността на разликата между справедливата стойност и финансовия пасив е включена в Други резерви като част от собствения капитал на групата.

Облигационният заем е признат както следва:

	‘000 лв.
Номинална стойност на заема	117 350
Разходи по емисията за финансов пасив	(1 750)
Стойност, призната в други резерви	(696)
Финансов пасив на 19 ноември 2009 г.	114 904
Разход за лихви	3 391
Финансов пасив на 31 декември 2009 г.	118 295
Разход за лихви	8 281
Финансов пасив на 31 декември 2010 г.	126 576
Разход за лихви	8 860
Финансов пасив на 31 декември 2011 г.	135 436

Асенова Крепост АД – облигационен заем

На 02 февруари 2009 г. Групата е обявила съобщение за сключен облигационен заем в размер на 11 735 хил.лв. (6 000 хил.евро) за 6 000 броя облигации с номинална стойност 1 000 евро всяка една. Облигационния заем започва от дата 30 януари 2009 г. и е със срок до 30 януари 2015 г. Датите на лихвените плащания са всяка година на 30 януари и 30 юли. Плащанията по облигационния заем се обслужват от Централен Депозитар АД. Първата дата на падеж на плащане по главницата е 30 януари 2015 г.

За обезпечение на вземанията по облигационния заем Групата е сключила застраховка ”Финансов риск” със ЗАД Армеец. Застраховката е направена в полза на Банката довереник Юробанк и ЕФ Джи България. Рисковата експозиция в размер на 9 960 хил. евро, включваща единична рискова експозиция за купонна шестмесечна лихва в размер на 330 хил. евро за всеки падеж на лихвено плащане и единична експозиция на главница при падеж на Облигационна емисия на 30 януари 2015 г. в размер на 6 000 хил. евро.

Зърнени храни България АД – облигационен заем

Облигационният заем е сключен на 10 ноември 2005 г. с Централна Кооперативна Банка АД, като облигационери по заема са и физически и юридически лица, които не са в Групата на Химимпорт АД. Към 31 декември 2011 г. облигационният заем е изцяло изплатен.

25.4. Банкови заеми

		Текущи					Нетекущи		
Пояснение		2011	2010	2009	Пояснение	2011	2010	2009	
		‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.			‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Банкови заеми	25.4.2	48 950	41 236	54 210	25.4.1	164 151	106 952	103 372	

25.4.1. Нетекущи банкови заеми

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Корпоративна Търговска Банка АД	58 675	-	-
Българска банка за развитие АД	40 062	40 062	40 068
Уникредит Булбанк АД - револвиращ кредит	17 995	17 995	17 995
Алфа Банк, клон България – револвиращ кредит	13 088	14 911	5 867
Ланденсбанк Баден-Вюртенберг - инвестиционни кредити	8 551	13 053	13 576
Банка ДСК ЕАД – инвестиционен кредит, дългосрочна част	7 736	5 000	5 000
Пиреос банк АД	4 619	-	-
Уникредит Булбанк АД -	4 540	-	-
Обединена Българска Банка АД - инвестиционен кредит	3 402	4 843	6 149
Юробанк И Еф Джи България АД – инвестиционни кредити	1 575	-	-
Тексим банк АД	1 526	-	-
Юробанк И Еф Джи България АД – дългосрочна част на инвестиционен кредит	911	-	-
Банка ДСК ЕАД - револвиращ кредит	-	10 001	12 266
Хипоферйзенбанк АД	-	862	1 455
Други / под 1 000 хил.лв./	1 471	225	996
	164 151	106 952	103 372

Корпоративна Търговска Банка АД

През 2011 г. Групата е получила два банкови заема от Корпоративна Търговска Банка АД, както следва:

- Дългосрочен заем по договор, сключен на 4 юли 2011 г. за сума в размер на 19 558 хил. лв. с краен срок на погасяване 25 юни 2017 г. и лихвен процент в размер на 7.375%. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Групата следва да прави годишни погасителни вноски, както следва: 25 юни 2013 г. - 1 370 хил. лв.; 25 юни 2014 г. - 3 323 хил. лв.; 25 юни 2015 г. - 4 499 хил. лв.; 25 юни 2016 г. - 4 499 хил. лв. и 25 юни 2017 г. - 5 867 хил. лв. Заемът е необезпечен като при влошаване на финансовото състояние на Групата, тя следва да предостави допълнително приемливо за банката обезпечение в определен от нея срок. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е 19 558 хил. лв. (10 000 хил. евро.)
- Дългосрочен заем по договор, сключен на 4 юли 2011 г. за сума в размер на 39 117 хил. лв., с краен срок на погасяване 25 юни 2017 г. и шест месечен лихвен процент в размер на 7.375%. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Групата следва да направи 5 погасителни вноски първата, от които е на 25 юни 2013 г. Кредитът е обезпечен с първи по ред особен залог на всички настоящи и бъдещи вземания по договори за разплащателни сметки, сключени с

Корпоративна Търговска Банка АД. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е 39 117 хил. лв. (20 000 хил. евро).

Българска банка за развитие АД

Към 31 декември 2011 г. Групата е получила кредити от Българска банка за развитие АД, както следва:

- по програма за целево рефинансиране на търговски банки в размер на 35 000 хил. лв., като средствата по кредита се предоставят на Групата за средносрочно и дългосрочно инвестиционно кредитиране и проектно финансиране, предназначено за техническо обновление, усвояване на нови технологии, ноу-хау, увеличение на конкурентноспособността и експортния потенциал, проекти по структурните фондове на ЕС и краткосрочно предекспортно финансиране на малки и средни предприятия, регистрирани по Търговския закон. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 декември 2018 г. като погасяването се извършва еднократно. Групата дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.
- по програма за предоставяне на целеви кредитни линии на търговските банки, предназначени за финансиране на селскостопански производители в размер на 5 062 хил.лв., в т.ч. задължения по лихви. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 март 2014 г., като погасяването се извършва еднократно. Групата дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.

Уникредит Булбанк АД – револвиращ кредит

През 2007 г. Групата е сключила 2 договора за банкови револвиращи кредити, които са в сила до 20 септември 2013 г., за сума в общ размер на 18 195 хил. лв. при лихвени проценти както следва – 1 месечен SOFIBOR плус 3 пункта надбавка и 1 месечен SOFIBOR плус 3,5 пункта надбавка. Плащанията и по двата кредита се осъществяват в български лев. Кредитите са обезпечени с ипотеките на недвижими имоти, машини и съоръжения по реда на Закона за особените залози, както и залог върху материални запаси и бъдещи вземания. Остатъкът по кредитите към 31 декември 2011 г. е 18 195 хил. лева (9 303 хил. евро), от които дългосрочен – 17 995 хил. лева и краткосрочен - 200 хил. лева.

Алфа Банк клон България – револвиращ кредит

Групата е страна по договор за банков револвиращ кредит, сключен на 16 март 2011 г. с Алфа Банк клон България, с падеж на 31 декември 2015 г. при лихвен процент – 12 месечен EURIBOR плус 7 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията, е евро. Погашението на кредита се извършва на 9 равни вноски по 1 117 хил. евро всяка. Заемът е обезпечен с ипотеките на недвижими имоти, залог върху машини, съоръжения и оборудване, собственост на дъщерно предприятие. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е в размер на 19 721 хил. лв. (10 083 хил. евро), от които дългосрочна част – 13 088 хил. лв. и краткосрочна част – 6 633 хил. лв.

Ланденсбанк Баден-Вюртенберг – Инвестиционни кредити

Групата е сключила три договора за банкови револвиращи кредити с Ланденсбанк Баден-Вюртенберг съответно на 10 ноември 2006 г., 16 ноември 2006 г. и 29 август 2008 г. с падежи съответно 30 април 2015 г., 28 август 2017 г. и 28 август 2017 г. Лихвеният процент по трите кредити е 6 месечен EURIBOR плус 0,875 пункта надбавка. Плащанията се осъществяват в евро. Остатъкът по кредитите към 31 декември 2011 г. е в размер на 10 827

хил. лева (5 536 хил. евро), от които дългосрочната част - 8 551 хил. лева и краткосрочна част – 2 276 хил. лева.

Банка ДСК ЕАД – револвиращ кредит/инвестиционен кредит

Групата е получила заем от Банка ДСК ЕАД по Договор за кредит 114, сключен на 06 юни 2006 г. с падеж: 25 април 2016 г. Лихвата е в размер на тримесечен EURIBOR плус 4.50%. Обезпеченията по заема са Недвижим имот – „Дом на Геолога” – гр. Варна, к.к. Св. Св. Константин и Елена на стойност 6 293 хил. лева – собственост на Парк Билд ООД. Валутата, в която се извършват плащанията, е евро. Съгласно погасителен план Групата погасява кредита с месечни вноски в размер на 97 хил.евро. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е в размер на 10 001 хил. лева (5 114 хил. евро), от които дългосрочната част - 7 736 хил. лева и краткосрочна част - 2 265 хил. лева.

Приреос банк АД – банкови кредити

Към 31 декември 2011 г. Групата е получила банкови кредити от Приреос Банк АД с падежи съответно на 30.11.2017 г. и 31.07.2018 г. Плащанията се извършват в щатски евро, а лихвата по кредита е в размер на тримесечен EURIBOR плус 7.5 допълнителни пункта. Заемът е обезпечен със ипотеките на сгради. Задълженията по кредитите към 31 декември 2011 са в размер на 795 хил.лв.(406 хил.евро.) и в размер на 4 693 хил.лв (2 399 хил. евро) , от които дългосрочна част – 661 хил.лв. и 3 958 хил.лв.и краткосрочна част – 134 хил.лв и 735 хил.лв.

Уникредит Булбанк АД – кредитна линия

Към 31 декември 2011 г. Групата е страна до сключен договор за кредитна линия Уникредит Булбанк АД с падеж на 01 юли 2013 г. на стойност 2 650 хил.евро. Плащанията се извършват в евро, а лихвата по кредита е в размер на тримесечен EURIBOR плус от 4.2 до 5.2 допълнителни пункта. Заемът е обезпечен с автомобилите, финансирани от кредитната линия. Към 31 декември 2011 задължението е в размер на 4 540 хил.лв.(2 321 хил.евро.) - изцяло дългосрочна част.

Обединена Българска Банка АД – инвестиционен кредит

Към 31 декември 2011 г. Групата е получила инвестиционен кредит от Обединена Българска Банка АД с падеж на 18 февруари 2015 г. Плащанията се извършват в щатски долари, а лихвата по кредита е в размер на тримесечен LIBOR плус 3.5 допълнителни пункта. Заемът е обезпечен със самолет BOING 737 – 300. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 е в размер на 4 980 хил.лв.(3 294 хил.щ.д.), от които дългосрочна част – 3 402 хил.лв. и краткосрочна част – 1 578 хил.лв.

Тексим банк АД – банков кредит за оборотни средства

През 2011 г. Групата е сключила договор за банков кредит за оборотни средства, който е в сила до 25 октомври 2013 г., за сума в размер до 800 хил. евро при лихва - 8.10%. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Кредитът е обезпечен с договор за залог на търговско предприятие и договор за поръчителство от Химимпорт АД. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е 1 565 хил. лв. (800 хил. евро), от които дългосрочна част – 1 565 хил.лв.

Юробанк И Еф Ажи България АД – инвестиционни кредити

През 2011 г. Групата е страна по три договора за банкови кредити, които са в сила до съответно до 21.12.2014 г., 22.02.2016г. и 08.06.2017 г. ., за суми съответно в размер до 270 хил. евро, до 197 хил.евро и до 586 хил. евро при лихвен процент 7.10 %.. Плащанията по

кредитите се осъществяват в евро. Кредитът е обезпечен с ипотечи на имоти и договор за поръчителство от Химимпорт АД. Задълженията по кредитите към 31 декември 2011 г. са изцяло дългосрочни и са в общ размер на 1 575 хил. лв. (805 хил. евро).

Юробанк И Еф Джи България АД – инвестиционен кредит

През 2011 г. Групата е сключила договор за банков инвестиционен кредит, който е в сила до 31 декември 2015 г., за сума в размер до 1 437 хил. лв. при лихвен процент 3 месечен EUR Libor плюс 4 пункта надбавка. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Кредитът е обезпечен с ипотека върху втори и трети етаж на административна сграда, находяща се на ул. Кораб планина, и договор за поръчителство от Химимпорт АД. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е 1 211 хил. лв. (619 хил. евро), от които дългосрочна част – 911 хил.лв. и краткосрочна част - 300 хил.лв.

25.4.2. Краткосрочни банкови заеми

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Банка ДСК ЕАД	15 265	9 530	10 185
Българска банка за развитие АД – овъдрафт	10 884	9 588	9 198
Алфа Банк клон България - краткосрочна част и краткосрочен револвиращ кредит	6 633	8 830	20 390
Юробанк И Еф Джи България АД - банкови кредити	3 316	2 338	-
Юробанк И Еф Джи България АД - револвиращ банков кредит	2 493	2 420	2 497
Ланденсбанк Баден-Вюртенберг - краткосрочна част	2 276	3 233	3 583
Обербанк Австрия	1 956	-	-
Юробанк И Еф Джи България АД - краткосрочна част на инвестиционен кредит	1 824	653	-
Обединена Българска Банка АД - краткосрочна част	1 578	1 546	1 193
Пиреос Банк АД - краткосрочна част	869	-	-
БНП Париба – кредитна линия	-	2 054	-
Юробанк И Еф Джи България АД - банков кредит	-	-	3 287
Други	1 856	1 044	3 877
	48 950	41 236	54 210

Банка ДСК ЕАД

Задължението на Групата към 31 декември 2011 г. включва следните задължения по банкови заеми:

- **банков кредит** - Групата е получила заем в размер на 3 000 хил. лева от Банка ДСК ЕАД по договор, сключен на 05 октомври 2011 г., с падеж на 05 октомври 2012 г. Лихвата е в размер на едномесечен SOFIBOR плус 4.00%, като лихвата не може да бъде по-ниска от 8.5% и по-висока от 10%. Валутата, в която се извършват плащанията, е български лев. Заемът е обезпечен с недвижим имот – хотелски комплекс „Геолог” в к.к. Св. Св. Константин и Елена, собственост на Парк Билд ООД;
- **револвиращ кредит** - Групата е получила заем в размер на 10 000 хил.лв. от Банка ДСК ЕАД по договор, сключен на 28 януари 2008 г. с падеж на 25 март 2012 г. Лихвата е в размер на 1 месечен SOFIBOR плус 6 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията е, български лев. Обезпечение по договора са ипотеките на недвижими имоти, залог на машини, съоръжения и оборудване, по реда на Закона за особените залози залог върху дълготрайни материални активи.
- **краткосрочна част на инвестиционен кредит** - Задължението в размер на 2 265 хил.лв. към 31 декември 2011 г. представлява краткосрочна част на инвестиционен кредит, представен в пояснение 25.4.1.

Българска банка за развитие АД - овърдрафт

На 12 май 2009 г. Групата е сключила договор с Българска Банка за Развитие АД за предоставяне на овърдрафт в размер на 6 135 хил.евро. Крайният срок за връщане е удължен до 30 септември 2012 г. В рамките на този срок Дружеството може да получава суми по овърдрафта, но само ако преди това са погасени задълженията. Лихвеният процент по договора е тримесечен EURIBOR плус 7 пункта, но не по-малко от 8.51%. Договорът е обезпечен с активи на Групата – хангар, залог на вземане по договор за наем сключен с Луфтханза Техник София ООД, залог на активи на свързано лице – Авиокомпания Хемус Ер ЕАД и поръчителство от свързано лице – Бългериан Еървейз Груп ЕАД. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е в размер на 10 884 хил. лева (5 565 хил. евро).

Алфа Банк АД, клон България – банков револвиращ кредит

Договорът по банков револвиращ кредит сключен на 20 август 2008 г. с Алфа Банк клон България е с падеж 11 август 2013 г. при лихвен процент – 12 месечен EURIBOR плус 7,5 пункта надбавка. Валута, в която се извършват плащанията е евро (EUR). Заемът е обезпечен с ипотеките на недвижими имоти. Месечните погасителни вноски са в размер на 94 хил.евро. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е в размер на 6 633 хил. лева (3 391 хил. евро).

Юробанк И Еф Джи България АД – кредитна линия

През 2011 г. Групата е сключила три договора за кредитни линии, които са в сила съответно до 31 декември 2015 г., за суми в размер на 1 200 хил.евро и съотв. за 500 хил.евро при лихвен процент годишен сбор на действащия Корпор.Бенчмарк(CBRR) + дог.лихвена надбавка 1.00%. Плащанията по кредита се осъществяват в евро. Кредитът е обезпечен с ипотека върху ипотека на имот и сгради находящи се в с. Труд и автомобили, финансирани от кредитните линии. Остатъкът по кредитите към 31 декември 2011 г. са съответно 970 хил. лв. (1 200 хил. евро), и 2 346 хил. лв. (495 хил. евро), изцяло дългосрочни.

Юробанк И Еф Джи България АД – револвиращ кредит

Групата е получила заем от Юробанк и еф джи България АД по договор, сключен на 10 август 2006 г., с падеж, който е удължен до 31 август 2012 г. Лихвата е в размер на 3 месечен SOFIBOR плюс 5 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията, е български лев. Обезпеченията по кредита са ипотечи на недвижими имоти, залог върху дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози. Остатъкът по кредита към 31 декември 2011 г. е в размер на 2 493 хил. лв.

Обербанк Австрия – банков кредит

Към 31 декември 2011 г. Групата е получила краткосрочно финансиране под формата на кредит от Обербанк Австрия в размер на 1 956 хил. лв. с падеж 30 ноември 2012 г.

25.5. Други заеми

		Текущи					Нетекущи		
Пояснение		2011	2010	2009	Пояснение	2011	2010	2009	
		'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.			'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Други заеми	25.5.2	96 776	80 321	63 399	25.5.1	11 331	22 300	17 730	

25.5.1. Други дългосрочни заеми

	2011	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Нико Комерс ЕООД	7 961	10 033	-
Дар Трейд ЕООД	1 296	1 320	-
Билдо ЕООД	149	1 238	-
Българинан Милс ЕООД	-	2 989	-
Финансирания от ДФ “Земеделие”	-	634	1 252
Сила Холдинг АД	-	512	-
Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	-	-	10 999
Рентапарк ЕООД	-	-	3 482
Нефтена Търговска Компания ЕООД	-	-	1 569
Други	1 925	5 574	428
	11 331	22 300	17 730

Други дългосрочни заеми са получени при годишни лихвени равнища от 8% до 12% в зависимост от срочността на кредита.

Задължението на Групата към 31 декември 2011 г. към Нико Комерс ЕООД в размер на 7 961 хил. лв. включва главница в размер на 6 813 хил. лв. и задължение по лихви в размер на 1 147 хил. лв. Задължението е възникнало по рамков договор за временна финансова

помощ сключен на 3 октомври 2008 г. за сума в размер на 11 000 хил. лв. при лихва 8%. Крайният срок за погасяване е 31 декември 2014 г..

25.5.2. Други краткосрочни заеми

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Лориан ЕООД	13 006	-	-
Химснаб България АД	11 803	-	-
Холдинг Варна АД	11 149	17 237	-
Велграф Асетс Мениджмънт АД	9 573	-	-
Кепитъл мениджмънт АДСИЦ	8 431	7 431	1 678
Нефтена Търговска Компания ЕООД	7 359	9 756	4 120
Бългериан Милс АД	4 346	18 344	15 590
Нова Индустириална Компания ЕООД	4 406		
Дениз 2001 ООД	2 996	2 996	-
Павлекс 97 ЕООД	2 931	2 931	-
Еъркрафт Лийз ЕООД	2 563	5 200	-
Спарг ЕООД	1 211	1 244	1 430
Финанс Консултинг ЕАД	853	22	12 113
Камчия АД	65	3 894	3 591
Рентапарк ЕООД	-	3 657	-
Пловдивска стокова борса АД	-	1 463	1 375
Нико Комерс ЕООД	-	-	8 364
Билдко ЕООД	-	-	1 274
Итал Комерс 75 ЕООД	-	-	4 630
Интернешенал Асетс Банк АД - РЕПО Сделка	-	-	4 308
Други	16 084	6 146	4 926
	96 776	80 321	63 399

Краткосрочните заеми са получени при годишни лихвени равнища от 8% до 12% в зависимост от срочността на кредита. Срокът на погасяване е при поискване от Групата. Заемите са без обезпечения. Справедливата стойност на получените заеми не е определяна по отделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

25.6. Задължения по договори за застраховане

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Задължения по застраховане	6 890	6 540	6 136
Задължения по презастраховане	10 662	6 804	6 412
Разчети с Гаранционен фонд	1 294	1 171	467
	18 846	14 515	13 015

25.7. Деривативи, държани за търгуване

Към 31 декември 2011 г. деривативите, държани за търгуване в размер на 6 098 хил.лв., (2010 г.: 6 916 хил. лв., 2009 г.: 12 107 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

25.8. Депозити от банки

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Безсрочни депозити - местни банки			
-В български лева	4 116	339	84
-В чуждестранна валута	3 296	286	118
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	915	6 041	33
Срочни депозити от местни банки в български лева	4 040	4 898	4 041
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	37 866	-	-
	50 233	11 564	4 276

25.9. Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

Към 31 декември 2011 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 29 170 хил. лв. (2010 г.: 22 748 хил. лв., 2009 г. 3 825 хил. лв.), в това число задължения по лихви. Групата е обезпечила това задължение със залог на български държавни ценни книжа. Падежът на тези споразумения е между януари – март 2012 г..

26. Задължения към осигурени лица

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Привлечени средства на доброволен пенсионен фонд	48 894	46 400	46 129
Привлечени средства на професионален пенсионен фонд	53 033	52 708	45 953
Привлечени средства на универсален пенсионен фонд	322 539	254 690	189 500
	424 466	353 798	281 582

Чистата стойност на активите на фондовете, управлявани от ПОАД “ЦКБ-Сила” АД към 31.12.2011 год. е 424 466 хил.лева. Увеличението е в размер на 70 688 хил.лв. основно в резултат на постъпления от осигурителни вноски и положителен доход от инвестирането на средствата на осигурените лица, реализиран през 2011 г.

27. Търговски задължения

Пояснение	Текущи			Пояснение	Нетекущи		
	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.		2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Търговски задължения	27.2 90 429	244 271	111 807	27.1	26 493	34 382	24 317

27.1. Нетекущи търговски задължения

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Летище София АД (публични задължения, дължими на ГД ГВА)	21 289	19 171	17 728
Кепитал Мениджмънт АДСИЦ	4 175	11 204	-
S.I.T. Leasing Corporation	1 029	3 833	5 946
Други		174	643
	26 493	34 382	24 317

Нетната балансова стойност на търговските задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Летище София АД

Дългосрочните търговски задължения в размер на 21 289 хил. лв. (2010 г.: 19 171 хил. лв., 2009 г.: 17 728 хил.лв.) представляват балансовата стойност на задължение за летищни такси и други подобни публични задължения, дължими към Летище София АД (ГД ГВА), изчислена посредством метода на ефективната лихва. Съгласно споразумение от 21 юли 2009 г. задълженията на Групата са разсрочени до 20 юли 2017 г. и съответно отсрочени за първите 3 години. Главницата по задължението е в размер на 17 998 хил.лв.

Ефективния годишен лихвен процент е определен на 10,44%, като са взети предвид условията на сключеното споразумение и други фактори, които биха могли да оказват влияние. Валутата, в която ще се извършват плащанията е лева.

Кепитал Мениджмънт АДСИЦ

Търговските заеми – дългосрочна част в размер на 4 175 хил.лв. за 2011 г. (11 204 хил.лв. за 2010 г.) представляват:

- прехвърлени задълженията по банкови заеми от ТБ “Инвестбанк” АД съгласно договор за цесия от 27 септември 2007 г. с Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ и споразумение от 01 февруари 2008 г. на обща стойност 2 831 хил.лв. Задълженията са платими до края на 2013 г. с 8% годишна лихва.
- прехвърлени задълженията по банкови заеми от Юробанк И ЕФ Джи България АД, съгласно договор за цесия от 16 януари 2008 г. с Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ и споразумение от 01 февруари 2008 г. на обща стойност 1 344 хил.лв., с 8 % годишна лихва със срок на погасяване до 31 декември 2013 г.
- прехвърлени задължения по договор за финансов лизинг с Иморент България, съгласно договор за цесия от 11 юни 2009 г. с Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ на обща стойност 1 142 хил.лв., с 8% годишна лихва със срок на погасяване до 31 декември 2013 г.

C.I.T. Leasing Corporation

Договор със C.I.T. Leasing Corporation сключен на 05.12.2008 г. за покупка на самолет тип Боинг 737. Сумата на заема е в размер на 7 600 хил. щ.д., платима на 53 равни месечни вноски съгласно погасителен план. Лихвеният процент е определен на 9.097%. Месечната вноска е в размер на 173 401 щ.д. дължими на 10-то число на всеки месец. Обезпечение по договора за търговския заем е самолет Боинг 737-300 с регистрационен знак LZ BOO. Към 31.12.2011 г. общата сума на заема е в размер на 3 934 хил.лв. от които 1 029 хил.лв. дългосрочна част, а 2 905 хил.лв. краткосрочна част.

27.2. Текущи търговски задължения

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Летище София (ГД-ГВА)	8 385	7 153	7 657
Лукойл Авиейшън България ЕООД	6 079	2 938	2 339
Летище София АД	4 524	5 468	5 276
Cit Leasing	2 905	-	-
Евроконтрол	2 442	3 126	2 536
ЛКС ООД	2 196	1 776	906
Cosmos Energy LTD	2 053	-	1 055
ЗЕМ ИНВЕСТ	1 912	-	-
Неохимики България ЕАД	1 527	2 128	2 297
Prodex LTD	1 471	-	-
CIT Aerospace International, Ирландия	1 432	1 114	620
Зърнени храни Фарин АД	992	-	-
Cye Petrol Ticaret LTD. STI.	664	1 156	-
Уникредит лизинг АД	333	2 451	-
Техноимпорт Експорт ЕООД	164	-	1 308
Пловдивска стокова борса АД	-	136 861	-
Болкан енд сий пропъртис АДСИЦ	-	15 418	-
Казанлъшка мелница ЕООД	-	13 416	13 416
Задължения по аванси	-	11 345	16 135
Община Самоков	-	3 661	3 661
Galaxy Aviation	-	2 906	2 339
Други	53 350	33 354	52 262
	90 429	244 271	111 807

Не са представени справедливи стойности на търговските и други задължения, тъй като ръководството на Групата счита, че стойностите, по които те са представени в консолидирания отчет за финансово състояние, отразяват тяхната справедлива стойност поради краткосрочния им характер.

Най-значимите задължения към Летище София (ГД ГВА) в размер на 8 385 хил. лв. (2010 г.: 7 153 хил. лв.; 2009 г.: 7 657 хил.лв.) и Летище София ЕАД в размер на 4 524 хил. лв. (2010 г.: 5 486 хил. лв.; 2009 г.: 5 276 хил.лв.) представляват дължими такси за обслужване при извършване на полетите на авиокомпанията от Групата.

Задължението към Лукойл Авиейшън България ЕООД в размер на 6 079 хил. лв. (2010 г.: 2 938 хил.лв.; 2009 г.: 2 339 хил.лв.) е свързано с доставката на авиационно гориво за самолети.

Задължението към Евроконтрол в размер на 2 442 хил. лв.(2010 г: 3 126 хил.лв.; 2009 г.: 2 536 хил.лв.) е свързано с дължими такси прелитане при осъществяване на полетите.

ЛКС ООД е доставчик на кетърингови услуги и формираните към него задължения в размер на 2 196 хил.лв. (2010 г.: 1 776 хил.лв.; 2009 г.: 906 хил.лв.) са свързани с доставката на храна и напитки на борда на самолетите.

Към 31 декември 2010 г. търговските задължения в размер на 136 861 хил. лв. към Пловдивска стокова борса АД са във връзка с направени заявки за закупуване на зърно реколта 2011 г. През 2011 г. Групата придобива контрол над Пловдивска стокова борса АД и задълженията са рекласифицирани като задължения към свързани лица (виж пояснение 47).

28. Възнаграждения на персонала

28.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала се състоят от текущи заплати и възнаграждения, разходи за социални осигуровки, неизползвани отпуски и провизии за пенсии, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(89 533)	(83 738)
Разходи за социални осигуровки	(15 517)	(14 315)
Разходи за персонала	(105 050)	(98 053)

28.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Нетекущи:			
Провизии за пенсии	2 728	2 573	2 701
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	2 728	2 573	2 701
Текущи:			
Провизии за пенсии	916	1 008	458
Задължения към персонала	9 967	9 514	10 742
Задължения към осигурителни институции	2 742	2 784	3 044
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	13 625	13 306	14 244

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2012 г.

При определяне на пенсионните задължения са използвани актюерски допускания. Ръководството на Групата е направило предположения след консултации с независими актюери, които са използвани при определянето на размера на задълженията за

изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството. Действителните резултати обаче могат да се различават от направените предположения.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	3 581	3 159	2 269
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет години	498	964	546
Увеличение в резултат на бизнес комбинации	-	-	626
Дисконтиране	(61)	(3)	(74)
Увеличение/(намаление) на провизиите в резултат на промени в сконтовия процент	2	(13)	3
Увеличение/(намаление) на провизиите в резултат на промени в brutната заплата на персонала	11	(7)	49
Изплатени обезщетения на персонала	(387)	(519)	(260)
Провизии за пенсиониране в края на годината	3 644	3 581	3 159

29. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Корпоративен данък	2 536	3 926	6 691
Акциз за внасяне	50	2 646	2 622
Други данъци	7 488	7 977	4 601
	10 074	14 549	13 914

30. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

Пояснение	Текущи			Пояснение	Нетекущи			
	2011	2010	2009		2011	2010	2009	
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.		‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	
Други задължения	30.2	107 833	67 937	45 978	30.1	1 210	5 188	3 172

30.1. Други нетекущи задължения

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Финансиране Трансевропейски транспортни мрежи	1 173	1 173	1 173
Финанс Консултинг – цесия	-	2 862	-
РАИ Банка	-	851	851
Други	37	302	1 148
	1 210	5 188	3 172

Към 31 декември 2011 г. Групата е бенефициент по Решение за отпускане на финансова помощ от Комисията на европейските общности за проекти от общ интерес „Проучвания във връзка с проект за разширяване на пристанищен терминал Леспорт като част от пристанище Варна по отношение на прилагането на европейските стандарти в България” 2008-BG-90300-S в областта на трансевропейските транспортни мрежи (TEN-T), издадено на 10 юни 2009 г.

Групата има задължение за учредяване на банкова гаранция в размер на 600 хил. евро (1 173 хил. лв.) съгласно договор № 80800ББГ-А-0191 от 24 юли 2009 г. с цел ограничаване на финансовия риск, свързан с изплащането на предварителното финансиране. Обезпеченията по гаранцията са следните:

- Първи по ред залог върху мобилен кран, собственост на Групата;
- Втори по ред залог върху мобилен кран, собственост на Групата.

30.2. Други текущи задължения

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Задължения за цесии	26 552	-	2 613
Получени аванси	21 458	25 462	2 426
Продадени билети	20 465	16 551	23 240
Гаранции	13 819	5 377	3 315
Задължения по концесионни възнаграждения	1 755	1 423	1 420
Гаранции от агенти за продажба на самолетни билети	-	-	536
"Свети Свети Константин и Елена Холдинг" АД	-	-	1 916
Задължения към НЕК ЕАД	-	-	1 800
Задължение към ДЗИ за покупката на ЕР Бан	-	-	485
Други	23 784	19 124	8 763
	107 833	67 937	45 978

Задълженията по продадени билети в размер на 20 465 хил. лв. (2010 г.: 16 551 хил. лв., 2009 г.: 23 240 хил.лв.) представляват извършени продажби на самолетни билети, за които към датата на консолидирания финансов отчет не е настъпил момента на фактическо предоставяне на услугата т.е. извършване на превоза.

Значителна част от гаранциите в размер на 8 156 хил. лв. (2010 г.: 0 лв.; 2009 г.: 0 лв.) представлява задължения по получен гаранционен депозит формирани по договор за покупко-продажба на дълготрайни материални активи с Цетисиме трейд ЕООД.

Друга значителна част от гаранциите в размер на 3 673 хил.лв. (2010 г.: 4 491 хил. лв., 2009 г.: 3 315 хил.лв.) са гаранции по лизинг на самолети възникнали в резултат на сключени договори между Групата и Татарстан Ерлайнс за отдадените под наем самолети.

31. Приходи от нефинансова дейност

Приходите от нефинансова дейност на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от извършени самолетни полети	224 696	228 585
Приходи от продажба на стоки	82 341	209 477
Приходи от услуги	95 586	109 236
Приходи от продажба на продукция	57 937	54 647
Други	93 960	67 308
	554 520	669 253

32. Разходи за нефинансова дейност

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Отчетна стойност на продадените стоки и продукция	(71 173)	(191 109)
Разходи за материали	(155 113)	(128 508)
Разходи за външни услуги	(180 030)	(178 340)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи	(35 207)	(40 647)
Разходи за персонала	(42 457)	(37 883)
Други	(13 988)	(16 760)
	(497 968)	(593 247)

33. Печалба/(Загуба) от промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Печалба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	44 377	-
Загуба от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	(851)	(1 714)
Печалба/(загуба) от промяна на справедливата стойност на инвестиционни имоти	43 526	(1 714)

34. Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от продажба на нетекущи активи	42 734	8 762
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	(11 832)	(11 046)
Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи	30 902	(2 284)

35. Приходи от застраховане

	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от застрахователни премии	35.1	157 891	146 233
Приходи от освободени застрахователни резерви		132 771	116 126
Приходи от презастраховане		20 648	20 081
Приходи от регресии		6 626	7 236
Други приходи от застраховане		5 714	287
		323 650	289 963

35.1. Приходи от застрахователни премии

	2011	2011	2010	2010
	‘000 лв.	%	‘000 лв.	%
Каско	73 519	46,56%	73 386	50,18%
Отговорности МПС	49 773	31,52%	38 121	26,07%
Пожар и природни бедствия	9 428	5,97%	9 571	6,55%
Каско на летателни апарати	5 374	3,40%	4 448	3,04%
ГО, свързана с летателни апарати	4 888	3,10%	5 007	3,42%
Злополука	2 828	1,79%	3 059	2,09%
Помощ при пътуване	2 606	1,65%	1 924	1,32%
Обща гражданска отговорност	2 475	1,57%	2 360	1,61%
Щети на имущество	1 703	1,08%	1 336	0,91%
Допълнителна застраховка	901	0,57%	1 400	0,96%
Разни финансови загуби	878	0,55%	2 654	1,81%
Товари по време на превоз	730	0,46%	497	0,34%
Кредити и лизинг	675	0,43%	1 064	0,73%
Застраховка на гаранции	636	0,40%	399	0,27%
Каско на плавателни съдове	540	0,34%	407	0,28%
Живот и рента	514	0,33%	342	0,23%
Болнична помощ	93	0,06%	82	0,06%
Подобряване на здравето и предпазване от заболяване	79	0,05%	45	0,03%
ГО, свързана с плавателни съдове	70	0,04%	30	0,02%
Извънболнична медицинска помощ	60	0,04%	47	0,03%
Възстановяване на разходи	57	0,04%	28	0,02%
Дентална помощ	40	0,03%	25	0,02%
Допълнителни услуги, свързани с битови увреждания	24	0,02%	1	0,00%
	157 891	100,00%	146 233	100,00%

36. Разходи от застраховане

	Пояснение	2011	2010
		‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за заделени застрахователни резерви		(153 746)	(131 283)
Изплатени застрахователни суми и обезщетения	36.1	(68 365)	(70 871)
Разходи по презастраховане		(33 804)	(11 358)
Аквизиционни разходи		(29 947)	(33 502)
Разходи за ликвидация на щети		(2 356)	(2 396)
Други застрахователни разходи		(10 370)	(26 562)
		(298 588)	(275 972)

36.1. Изплатени застрахователни суми и обезщетения

През 2011 г. и 2010 г. са изплатени следните обезщетения по групи застраховки:

	2011	2011	2010	2010
	изплатени	относителен	изплатени	относителен
	обезщетения	дъл	обезщетения	дъл
	‘000 лв.	%	‘000 лв.	%
Каско	48 270	70,61%	48 244	68,07%
Отговорности МПС	13 874	20,28%	11 647	16,43%
Кредити и лизинг	1 472	2,15%	4 000	5,64%
Пожар и природни бедствия	989	1,45%	1 768	2,49%
Помощ при пътуване	886	1,30%	1 329	1,88%
Злополука	866	1,27%	704	0,99%
Обща гражданска отговорност	685	1,00%	1 135	1,60%
Щети на имущество	541	0,79%	406	0,57%
Каско на плавателни съдове	275	0,40%	928	1,31%
Каско на летателни апарати	135	0,20%	140	0,20%
Товари по време на превоз	101	0,15%	215	0,30%
ГО свързана с плавателни съдове	100	0,15%	73	0,10%
Разни финансови загуби	72	0,11%	-	0,00%
ГО свързана с летателни апарати	57	0,08%	7	0,01%
Животозастраховане	37	0,05%	261	0,37%
Здравноосигурителна дейност	5	0,01%	14	0,02%
	68 365	100,00%	70 871	100,00%

37. Приходи от лихви

	2011	2010
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от лихви по видове източници:		
Предприятия	139 056	126 462
ДЦК	25 216	21 812
Банки	7 285	717
Граждани	36 125	42 096
Други	1 396	2 745
	209 078	193 832

38. Разходи за лихви

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Разходи за лихви по видове:		
Предприятия	(61 714)	(50 095)
Граждани	(74 779)	(52 136)
Банки	(15 106)	(14 254)
Други	(1 293)	(1 762)
	(152 892)	(118 247)

39. Положителни разлики от операции с финансови инструменти

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Преоценка на финансови инструменти	235 035	204 477
Положителни разлики от операции с ценни книжа и дялови участия	52 284	95 062
Други	1 264	649
	288 583	300 188

40. Отрицателни разлики от операции с финансови инструменти

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Преоценка на финансови инструменти	(214 578)	(154 349)
Отрицателни разлики от операции с ценни книжа	(29 174)	(24 214)
Други	(1 932)	(524)
	(245 684)	(179 087)

41. Административни разходи

	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Разходи за материали		(6 213)	(5 730)
Разходи за външни услуги		(59 972)	(51 257)
Разходи за амортизация		(35 249)	(12 709)
Разходи за персонала	28.1	(62 593)	(60 170)
Други		(28 259)	(37 491)
		(192 286)	(167 357)

42. Печалба от придобивания

	Печалба от придобивания 2011 ‘000 лв.	Печалба от придобивания 2010 ‘000 лв.
Италия Ауто ЕООД	39	-
Статер Банка АД	-	6 793
Добрички панаир АД	-	147
	39	6 940

43. Други финансови приходи

	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от такси и комисионни, нетно	43.1, 43.2	21 771	22 169
Нетен резултат от промяна на валутни курсове		4 086	2 845
Приходи от цесии		2 232	-
Други		16 563	3 841
		44 652	28 855

43.1. Приходи от такси и комисионни

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Отпускане и погасяване на кредити	2 194	2 681
Обслужване задбалансови ангажменти	1 163	1 299
Обслужване на сметки	2 507	3 187
Банкови преводи в страната и чужбина	17 596	9 709
Други приходи	5 197	6 939
Други приходи от такси и комисионни, различни от банкови	134	5 004
Общо приходи от такси и комисионни	28 791	28 819

43.2. Разходи от такси и комисионни

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Обслужване на сметки	(167)	(180)
Банкови преводи в страната и чужбина	(3 175)	(2 546)
Сделки с ценни книжа	(70)	(134)
Освобождаване на ценни пратки	(242)	(125)
Други разходи	(242)	(357)
Други разходи за такси и комисионни, различни от банкови	(3 124)	(3 308)
Общо разходи за такси и комисионни	(7 020)	(6 650)

44. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 % (2010 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Печалба за периода преди данъци	109 534	144 541
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(10 953)	(14 454)
Нетен ефект от намаления/(увеличения) на финансовия резултат	6 210	7 282
Текущ разход за данък	(4 743)	(7 172)
Данъчна ставка	10%	10%
Отсрочен данъчен приход, в резултат от:		
-начисление и обратно проявление на данъчни временни разлики	598	(1 151)
Разходи за данъци	(4 145)	(8 323)
Отсрочени данъчни приходи, признати директно в другия всеобхватен доход	182	4 514

Пояснение 15 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

45. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен като за числител е използвана величината – нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции.

Среднопретегленият брой обикновени акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	31 декември 2011	31 декември 2010
Нетна печалба, подлежаща на разпределение в лева	62 401 000	84 577 000
Среднопретеглен брой акции	130 000 000	130 000 000
Основен доход на акция (лева за акция)	0,4800	0,6506

Среднопретегленият брой общо акции/ обикновени и привилегировани/, използван за изчисляването на намаления доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	31 декември 2011	31 декември 2010
Нетна печалба, подлежаща на разпределение в лева, коригирана с разходи за дивиденди	70 375 000	92 029 900
Среднопретеглен брой акции	257 578 719	249 299 672
Доход на акция с намалена стойност (лева за акция)	0,2732	0,3693

46. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собствениците, дъщерни и асоциирани предприятия и ключов управленски персонал.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път и в брой.

46.1. Сделки със собственици

Сделки със собствениците	2011	2010
	‘000 лв.	‘000 лв.

Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи

- *приходи от лихви*

Химинвест Институт	-	1 771
--------------------	---	-------

Покупки на услуги

- *разходи за лихви*

Химинвест Институт	-	(876)
--------------------	---	-------

46.2. Сделки с асоциирани и други предприятия извън група

Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи	2011	2010
	‘000 лв.	‘000 лв.

- *продажба на продукция*

Каварна Газ ООД	1 379	1 316
Фрапорт ТСЕМ АД	181	972
Преслава ЕООД	-	11
Други	-	3

- *продажба на стоки*

Фрапорт ТСЕМ АД	1 012	
Химснаб Трейд ООД	22	

- *продажба на услуги*

Луфтханза Техник София ООД	411	-
Авиокомпания Хемус Ер ЕАД	191	1 426
Консорциум Шлегел – Енергопроект	71	1 649
Фрапорт ТСЕМ АД	48	6
ЦКБ Лидер ДФ	-	443
ЦКБ Актив ДФ	-	335
ЦКБ Гарант ДФ	-	11
Други	945	5

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
<i>- приходи от лихви</i>		
Авиокомпания Хемус ЕР ЕАД	7 351	5 207
ОАО Летище Казан	255	
Фрапорт ТСЕМ АД	181	187
Конор – Швейцария	86	
Луфтханза Техник София ООД	23	
Парк Билд ЕООД	-	5
Други	1 397	682
<i>- други приходи</i>		
Авиокомпания Хемус ЕР ЕАД	2 997	-
Луфтханза Техник София ООД	1 643	-
Други	25	-

Покупки на услуги и разходи за лихви

<i>- покупки на услуги</i>		
Авиокомпания Хемус ЕР ЕАД	(16 678)	(7 994)
Фрапорт ТСЕМ АД	(3 393)	(6 200)
Луфтханза Техник София ООД	(3 002)	-
ОАО Летище Казан	(37)	-
Други	(8)	-
<i>- разходи за лихви</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	(480)	(443)
ПОК Съгласие АД	(75)	(1)
Добрички панаир АД	(32)	-
Амадеус България ООД	(29)	(17)
Други	(327)	(5)

46.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	618	-
Общо възнаграждения	618	-

47. Разчети със свързани лица в края на годината

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Дългосрочни вземания от:			
- <i>асоциирани предприятия</i>			
Фрапорт ТСЕМ АД	1 347	2 738	5 867
Луфтханза Техник София ООД	94	673	-
	<u>1 441</u>	<u>3 411</u>	<u>5 867</u>
- <i>свързани лица извън групата</i>			
Хемус Ер ЕАД	96	-	5 459
Други	-	136	28
	<u>96</u>	<u>136</u>	<u>5 487</u>
Общо дългосрочни вземания от свързани лица извън групата:	1 537	3 547	11 354
	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Краткосрочни Вземания от:			
- <i>собственици</i>			
Химинвест Институт АД	48 453	37 087	-
	<u>48 453</u>	<u>37 087</u>	<u>-</u>
- <i>асоциирани предприятия</i>			
Конор ГмбХ	9 422	-	-
Фрапорт ТСМ	5 974	3 129	-
Луфтханза техник София ООД	726	1 256	2 151
ПОК Съгласие АД	649	739	739
Каварна Газ ООД	531	389	518
Холдинг Нов век АД	-	-	9 605
Други	35	3 702	2 366
	<u>17 337</u>	<u>9 215</u>	<u>15 379</u>
- <i>други предприятия извън групата</i>			
Хемус ЕР ЕАД	86 555	58 876	36 577
ОАО Летище Казан	10 571	-	-
Консорциум Енергопроект - Роял Хаскоинг	2 471	-	-
ЕР БАН ЕООД	-	-	8 405
Други	17	355	-
	<u>99 614</u>	<u>59 231</u>	<u>44 982</u>
Общо краткосрочни вземания от свързани лица	165 404	105 533	60 361

	2011 ‘000 ЛВ.	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Дългосрочни Задължения към:			
<i>- собственици</i>			
Химинвест Институт	-	-	179
			179
<i>-асоциирани дружества</i>			
Фрапорт ТСЕМ АД	1 430	496	-
ПОК Съгласие АД	88	-	-
Луфтханза Техник София ООД	43	-	-
Каварна газ ООД	22	-	-
Амадеус България	130	-	-
<i>-други свързани лица</i>			
Други свързани лица под общ контрол	243	475	1 158
	1 956	475	1 158
Общо дългосрочни задължения към свързани лица извън групата:	1 956	971	1 337
Краткосрочни задължения към:			
<i>- собственици</i>			
Химинвест Институт	-	-	945
	-	-	945
<i>-асоциирани дружества</i>			
ПОК Съгласие АД	9 046	-	-
Фрапорт ТСЕМ АД	2 773	22 793	3 263
Луфтханза Техник София ООД	1 766	-	-
Добрички панаир АД	897	-	-
Амадеус България ООД	395	-	-
Каварна газ ООД	62	-	-
Холдинг Нов век АД	-	-	334
Холдинг Варна АД	-	-	17 000
Други	611	1 172	-
	15 550	23 965	20 597
<i>- други предприятия извън групата</i>			
Консорциум Енергопроект – Роял Хасконинг	2 797	-	-
Летище Казан ОАО	237	-	-
Хемус ЕР ЕАД	39	189	514
Други	672	-	5 528
	3 745	189	6 042
Общо краткосрочни задължения към свързани лица извън групата:	19 295	24 154	27 584

48. Условни активи и условни пасиви

Към 31 декември 2011 г. Групата има следните съществени условни активи и пасиви:

Към 31 декември 2011 г. и 2010 г. Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 88 295 хил. лв. и 71 012 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

Във връзка със застрахователната си дейност през 2011 г. Групата е предявила 7 097 броя регресии на обща стойност 10 085 хил.лв., включващи регресии, предявени за доброволно изпълнение и такива, по които има заведени съдебни дела. Регресиите предявени към Групата към 31.12.2011 г. са 521 броя на обща стойност 1 172 хил.лв., включващи регресии, предявени за доброволно изпълнение и такива, по които има заведени съдебни дела. Съгласно изискванията на Наредба N27/29 март 2006 г. Дружеството заделя резерв за предявени и непредявени искиове, който покрива многократно сумата на предявените към застрахователните дружества на Групата искиове.

Групата е страна по издадени банкови гаранции по договор от 02.10.2006 г. с Банка ДСК ЕАД, с обезпечение ипотека върху сграда Дом на геолога в к.к. Св. Св. Константин и Елена, собственост на Парк Билд ЕООД:

- Банкова гаранция в полза на Иморент България в размер на 114 хил. евро
- Банкова гаранция от името на ПДНГ АД в полза на НАП на стойност 299 хил. лв.
- Банкова гаранция в полза на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма в размер до 113 хил. лв.

Групата е страна по издадени банкови гаранции от Уникредит Булбанк АД на обща стойност 427 хил. лв. Банковите гаранции са със срок на валидност 30.11.2030 г.

На 27.10.2011 г., във връзка с изтичане срока на валидност на издадената на 06.08.2010 г. банкова гаранция, от Банка ДСК ЕАД, гр. София е издадена нова банкова гаранция за сумата 50 000 евро, обезпечаваща изпълнението на дейностите по опазване на околната среда и рекултивация на нарушените в резултат на геологопроучвателните дейности терени в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша. Банковата гаранция е със срок на валидност до 30.06.2015 г.

На 19.07.2010 г. от Банка ДСК ЕАД, гр. София е издадена банкова гаранция за сумата 32 хил.евро, обезпечаваща изпълнението на работната програма от Групата за първата година по Договора за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

С решение №1 от 27.05.2004 г. на Софийски градски съд по партидата на “Българска петролна рафинерия” ЕООД се вписва договор за особен залог върху търговското предприятие – “Българска петролна рафинерия” ЕООД, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, в това число и върху описаните активи съгласно Приложения №1 към него, сключен между “Българска пощенска банка” АД и “Българска петролна рафинерия” ЕООД във връзка с договор за банков кредит № 532-1464/30.09.2003 г., сключен с “Българска пощенска банка” АД в размер на 4 807 хил. евро. Кредитът е изплатен изцяло в края на септември 2008 г., като залогът все още не е заличен.

49. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Финансови активи, държани до падеж:				
- нетекущи	14.2	130 919	138 540	106 252
- текущи	17.3	110 938	29 650	21 551
Финансови активи на разположение за продажба:				
- нетекущи	14.4	354 821	219 725	129 158
- текущи	17.4	32 858	67 709	18 178
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):				
- нетекущи	14.3	4 193	2 355	99 413
- текущи	17.2	541 346	425 091	211 899
Кредити и вземания:				
- нетекущи	14.1, 47	922 520	887 922	816 282
- текущи	0, 47	897 771	681 135	569 802
- търговски и други вземания	18,20	302 003	291 329	276 946
-вземания по финансов лизинг	10.2	1 081	2 024	-
Пари и парични еквиваленти	21	1 028 246	706 216	473 048
		4 326 696	3 451 696	2 722 529

Финансови пасиви	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Нетекущи пасиви:				
- задължения към депозанти	25.1	503 190	534 999	430 792
- задължения за дивиденди	25.2	8 402	9 781	10 972
- заеми	25.5.1	322 653	396 447	254 105
- задължения по финансов лизинг	10.1	21 056	27 320	33 771
- търговски и други задължения	27, 30, 47	29 569	40 541	28 826
Текущи пасиви:				
- задължения към други депозанти	25.1	2 035 229	1 342 391	985 618
- задължения за дивиденди	25.2	2505	2513	1352
- заеми	25.5.2	281 379	123 813	247 669
- задължения по договори за застраховане	25.6	18 846	14 515	13 015
- деривати, държани за търгуване	25.7	6 098	6 916	12 107
- депозити от банки	25.8	50 233	11 564	4 276
- задължения по споразумения за обратно изкупуване	25.9	29 170	22 748	3 825
- задължения по финансов лизинг	10.1	7 729	10 834	10 325
- търговски и други задължения	27, 30, 47	217 557	336 362	185 369
		3 533 706	2 880 744	2 222 022

Вижте пояснение 4.19 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 50.

50. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата и в резултат на оперативната си и инвестиционна дейност, Групата е изложена на различни видове рискове – застрахователен риск, пазарен риск, риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени. Управлението на риска на Групата се осъществява от управителния съвет на Групата. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на риск. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории

на Групата вижте Пояснение 49. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са изброени по-долу.

50.1. Застрахователен риск

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Основните рискове, на които Групата е изложена са:

- Смъртност – риск от загуба в резултат увеличаване смъртността на застрахованите лица над очакваното;
- Заболеваемост – риск от загуба в резултат увеличаване заболяемостта на застрахованите лица над очакваното ;
- Доживяване – риск от загуба в резултат доживяване на застрахованите лица с рентни застраховки над очакваното;
- Риск, свързан с възвръщаемост от направените инвестиции - риск от загуба когато възвръщаемостта на инвестициите се различава от очакваното.
- Риск, свързан с разходите – риск от загуба когато разходите се различават от очакваното;
- Риск от загуба при грешки свързани със застрахованите лица - когато лицата прекратят застрахователните си договори.

Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол Ръководител на отдел Вътрешен контрол извършва регулярно оценка на риска и наблюдава акумулацията на застрахователни суми по група клиенти и региони. Управлението на риска се осъществява от Дирекция Вътрешен контрол в сътрудничество с актюерите и ръководството на Групата.

Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на Групата от застрахователна дейност са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Следващата таблица показва чувствителността на Групата в собствения капитал, текущата печалба преди данъци, границата на платежоспособност и коефициент на покритие на границата на платежоспособност (изискуем капитал) със собствен капитал.

Симулации към 31.12.2011 г.	Печалба преди данъци	Собствен капитал	Граница на платежо- способност	Коефициент на покритие	Δ на коефициента на покритие
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	%	%
Текуща капиталова позиция	899	40 517	25 750	157%	
Доход от инвестиции (+2%)	3 431	43 049	25 750	167%	10%
Доход от инвестиции (- 1,5%)	255	39 873	25 750	155%	-3%
Увеличение на квотата на разходите (+10%)	-2 309	37 309	25 750	145%	-12%
Увеличение на квотата на щетимост (+10%)	-3 002	36 616	25 750	142%	-15%
Симулации към 31.12.2010 г.	Печалба преди данъци	Собствен капитал	Граница на платежо- способност	Коефициент на покритие	Δ на коефициента на покритие
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	%	%
Текуща капиталова позиция	6 572	41 706	25 254	165%	-
Възвръщаемост на инвестициите (+2%)	8 345	43 479	25 254	172%	7%
Възвръщаемост на инвестициите (- 1.5%)	5 242	40 376	25 254	160%	-5%
Увеличение на квотата на разходите (+10%)	3 324	38 458	25 254	152%	-13%
Увеличение на щетимостта (+10%)	3 232	38 366	25 254	152%	-13%

При симулирано увеличение на дохода от инвестиции с 2% и запазване размера на квотата на щетимост и квотата на разходите се наблюдава нарастване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие, а границата на платежоспособността остава непроменена, защото няма промяна в премийния приход.

При симулирано намаление на дохода от инвестиции с 1.5% и отново запазване размера на квотата на щетимост и квотата на разходите се наблюдава намаляване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена, защото няма промяна в премийния приход или щетите.

При симулирано увеличение на щетимостта с 10% се наблюдава намаляване на печалбата, собствения капитал, и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена, защото няма промяна в премийния приход, на чиято база се изчислява границата на платежоспособност.

При симулирано увеличение на нетната квота на разходите с 10% се получава намаляване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена.

Посочения анализ на чувствителността показва добро ниво на капитализация на Групата.

50.1.1. Презастрахователна стратегия

Групата презастрахова част от рисковете си с цел да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Всички договори за факултативно презастраховане са предварително одобрени от страна на ръководството. Преди да се сключи презастрахователен договор Групата анализира кредитния рейтинг на съответните презастрахователи. Избират се презастрахователи с висок кредитен рейтинг. Групата анализира периодично текущото финансово състояние на презастрахователите, с които има сключени презастрахователни ангажменти.

Групата сключва презастрахователни ангажменти с различни презастрахователи с висок кредитен рейтинг, за да контролира излагането на загуби в резултат на едно застрахователно събитие.

50.1.2. Процес на уреждане на щети

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответния процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Видове застраховки	2011 бруто квота на щетимост %	2011 нето квота на щетимост %	2010 бруто квота на щетимост %	2010 нето квота на щетимост %
Злополука, в т.ч.	45%	43%	53%	53%
- Злополука на пътниците в общ. транспорт	0%	0%	0%	0%
Заболяване	0%	0%	0%	0%
Каско	59%	59%	55%	56%
Релсови превозни средства	0%	0%	0%	0%
Каско на летателни апарати	45%	73%	39%	47%
Каско на плавателни съдове	39%	41%	30%	50%
Товари по време на превоз	1%	1%	12%	13%
Пожар и природни бедствия	15%	11%	13%	0%
Щети на имущество	-23%	-26%	136%	150%
Отговорности МПС в т.ч.	59%	55%	19%	13%
- ГО на автомобилиста	60%	55%	17%	12%
- ГО за чужбина - Зелена карта	26%	32%	39%	46%
- Гранична ГО	4%	4%	40%	40%
- Отговорност на превозвача при превоз на товари по шосе	52%	54%	94%	97%
ГО свързана с летателни апарати	0%	44%	1%	9%
ГО свързана с плавателни съдове	263%	56%	107%	45%
Обща гражданска отговорност	72%	61%	175%	198%
Кредити и лизинг	76%	76%	601%	601%

Видове застраховки	2011 бруто квота на щетимост %	2011 нето квота на щетимост %	2010 бруто квота на щетимост %	2010 нето квота на щетимост %
Застраховка на гаранции	0%	0%	0%	0%
Разни финансови загуби	-1%	-1%	-2%	-2%
Правни разноси	0%	0%	0%	0%
Помощ при пътуване	35%	35%	46%	46%
Общо:	52%	53%	48%	49%

Следващата таблица показва средния размер на платените щети по видове застраховки:

Видове застраховки	сума лв.	брой	средна щета 2011	средна щета 2010	средна щета 2009
Злополука, в т.ч.	667 927	1 286	519	967	512
- Злополука на пътниците	-	-	-	-	794
Заболяване	-	-	-	-	-
Каско	48 269 606	63 471	760	735	804
Релсови превозни средства	-	-	-	-	-
Каско на летателни апарати	2 431 697	15	162 113	14 077	97 693
Каско на плавателни съдове	200 221	13	15 402	12 199	20 002
Товари по време на превоз	57 110	48	1 190	414	1 724
Пожар и природни бедствия	1 033 945	1 072	965	1 476	1 179
Щети на имущество	460 415	54	8 526	9 433	3 008
Отговорности МПС, т.ч.	14 064 823	6 451	2 180	2 291	2 154
- имуществени ГО на автомобилиста	6 298 291	6 238	1 010	1 378	1 508
- неимуществени ГО на автомобилиста	7 590 387	189	40 161	27 827	24 449
- отговорност на превозвача	176 146	24	7 339	6 297	1 160
ГО свързана с летателни апарати	5 222	1	5 222	-	-
ГО свързана с плавателни съдове	72 541	2	36 270	14 200	20 292
Обща гражданска отговорност	597 843	46	12 997	14 572	1 287
Кредити и лизинг	1 660 957	41	40 511	78 899	21 405
Застраховка на гаранции	161	1	161	-	7 270
Разни финансови загуби	36 751	5	7 350	13 152	5 801
Правни разноси	-	-	-	-	-
Помощ при пътуване	865 632	881	983	836	858
Общо:	70 424 851	73 387	960	935	964

Представената по-долу таблица служи да оцени развитието на резерва за висящи плащания през предходни периоди и да се сравни с оповестения резерв в текущия консолидиран финансов отчет. Посочено е и равнение на резервите за предстоящи плащания, включени в отчета за финансовото състояние и оценка на общите рискове.

	Година на възникване на събитието						Общо
	2011	2010	2009	2008	2007	2006	
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
в края на периода	42 859	47 162	42 582	34 214	19 627	11 693	198 137
1 година по-късно	-	19 442	16 905	20 187	13 057	7 046	76 637
2 години по-късно	-	-	3 701	2 503	2 239	1 056	9 499
3 години по-късно	-	-	-	2 113	2 037	1 093	5 243
4 години по-късно	-	-	-	-	1 745	325	2 070
5 години по-късно	-	-	-	-	-	126	126
Обща оценка на Обезщетенията	42 859	66 604	63 188	59 017	38 705	21 339	291 712
Към 31 декември							
Плащания:							
Оценка	30 983	10 228	5 742	2 475	230	-	49 658
Реални резерви	33 266	10 791	11 171	7 270	5 548	1 306	69 351

Представената таблица посочва, че резервите за висящи плащания са адекватни към края на 2011 г.

50.1.3. Граница на платежоспособност

Към края на 2011 г. определената граница на платежоспособност е в съответствие с нормативните изисквания:

	2011 ‘000 лв.
Собствени средства, намалени с нематериални активи	33 856
Записан акционерен капитал	15 019
Резерви и фондове	45 000
Преоценъчни резерви	(19 503)
Намаления	
Балансовата стойност на участията по чл.5, ал.2, т.5 от Наредба № 21	(410)
Нематериални активи	(6 250)
Граница на платежоспособност	25 750
Превишение	8 106
	2010 ‘000 лв.
Собствени средства, намалени с нематериални активи	33 679
Записан акционерен капитал	15 019
Резерви и фондове	38 282
Преоценъчни резерви	(18 888)
Намаления	
Участия в дъщерни дружества	
Нематериални активи	(410)
	(324)
Граница на платежоспособност	
Превишение / дефицит	24 530
	2009 ‘000 лв.
Собствени средства, намалени с нематериални активи	31 789
Записан акционерен капитал	15 019
Резерви и фондове	35 307
Преоценъчни резерви	(18 142)
Намаления	
Участия в дъщерни дружества	(50)
Нематериални активи	(345)
Граница на платежоспособност	23 763
Превишение / дефицит	8 029

50.2. Валутен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Групата, деноминирани в щатски долари, излагат Групата на валутен риск. Групата има дългосрочни търговски задължения и краткосрочни задължения по финансов лизинг в щатски долари, по-значителната част от които са свързани със закупуването на самолети. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност. Групата има краткосрочни и дългосрочни заеми в щатски долари. Тези вземания са класифицирани като кредити и вземания.

Чуждестранните транзакции на Групата, деноминирани в евро, не излагат Групата на валутен риск, тъй като курсът на българският лев е фиксиран към еврото по силата на Закон за валутен борд.

За да намали валутния риск, Групата следи паричните потоци, които не са в български лева. Групата има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните (над 6 месеца) парични потоци в чуждестранна валута.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутен борд. Дългата позиция на Банката-майка в евро не носи риск за Групата.

Валутни позиции в други валути включват основно активи и пасиви на дъщерното дружество, деноминирани в македонски денари, което е функционалната валута на дъщерното дружество. Поради това, тези позиции не носят валутен риск за Групата.

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2011 г. е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	11	369 050	17 977	18 747	405 785
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	32 444	-	-	-	32 444
Финансови активи държани за търгуване	57 885	4 396	5 931	3 565	71 777
Предоставени кредити и аванси на клиенти нетно	754 936	520 942	149 004	24 887	1 449 769
Финансови активи на разположение за продажба	79 772	178 395	48	3 614	261 829
Финансови активи държани до падеж	71 099	77 147	-	89 501	237 747
ОБЩО АКТИВИ	996 147	1 149 930	172 960	140 314	2 459 351
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	8 156	10 178	1 884	309	20 527
Кредити от банки	40 062	1 956	-	1 342	43 360
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	3 008	16 874	-	-	19 882
Задължения към други депозанти	1 469 179	989 157	128 205	81 456	2 667 997
Други привлечени средства	762	-	-	-	762
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1 521 167	1 018 165	130 089	83 107	2 752 528
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(525 020)	131 765	42 871	57 207	(293 177)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2010 г. е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	2 052	57 716	31 484	2 398	93 650
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	27 813	-	13 208	-	41 021
Финансови активи държани за търгуване	28 022	12 693	6 356	2 056	49 127
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	749 452	401 887	42 835	25 606	1 219 780
Финансови активи за продажба	32 493	96 326	47	4 121	132 987
Финансови активи до падеж	59 996	78 973	-	52 933	191 902
ОБЩО АКТИВИ	899 828	647 595	93 930	87 114	1 728 467
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	6 292	5 221	44	1	11 558
Кредити от банки	40 062	-	-	297	40 359
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	3 010	19 739	-	-	22 749
Задължения към други депозанти	1 055 122	758 719	120 758	69 643	2 004 242
Други привлечени средства	1 017	-	-	2 198	3 215
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1 105 503	783 679	120 802	72 139	2 082 123
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(205 675)	(136 084)	(26 872)	14 975	(353 656)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2009 е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	27	29 169	32 108	2 991	64 295
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	11 528	-	-	-	11 528
Ценни книжа за търгуване	6 123	7 310	12 358	1 181	26 972
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	778 990	328 206	40 777	8 946	1 156 919
Финансови активи за продажба	40 399	14 938	43	221	55 601
Финансови активи до падеж	36 816	54 904	-	12 744	104 464
ОБЩО АКТИВИ	873 883	434 527	85 286	26 083	1 419 779
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	4 125	118	19	30	4 292
Задължения към други депозанти	40 068	-	-	284	40 352
Други привлечени средства	3 001	824	-	-	3 825
Краткосрочни заемни средства	729 483	687 592	104 863	22 661	1 544 599
Други привлечени средства	2 005				2 005
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	778 682	688 534	104 882	22 975	1 595 073
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	95 201	(254 007)	(19 596)	3 108	(175 294)

50.3. Лихвен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при краткосрочното финансиране. Към 31 декември 2011 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по краткосрочните банкови заеми, които са с променлив лихвен процент.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2011 г. е отрицателен и е в размер на 367 721 хил. лв. GAP коефициентът като израз на този дисбаланс съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 12. 53%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	402 173	530	-	3 082	-	405 785
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	6 033	14 379	12 032	-	-	32 444
Финансови активи държани за търгуване	872	-	-	25 471	138	26 481
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	122 414	77 653	481 586	501 279	266 837	1 449 769
Финансови активи на разположение за продажба	741	-	-	95 741	136 099	232 581
Финансови активи държани до падеж	52 223	37 278	21 437	109 205	17 604	237 747
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	584 456	129 840	515 055	734 778	420 678	2 384 807
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	16 487	4 040	-	-	-	20 527
Кредити от банки	190	106	2 273	5 633	35 158	43 360
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	18 017	1 865	-	-	-	19 882
Задължения към други депозанти	891 637	393 752	867 300	508 857	6 451	2 667 997
Други привлечени средства	139	45	241	337	-	762
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	926 470	399 808	869 814	514 827	41 609	2 752 528
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(342 014)	(269 968)	(354 759)	219 951	379 069	(367 721)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2011 г., върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% (2010: 2%, 2009: 2%) покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година е спадане на нетния лихвен доход с 984 хил. лв. (2010 г.: 1 920 хил.лв., 2009 г.: 576 хил. лв.)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2010 г. е отрицателен и е в размер на 403 833 хил. лв. GAP коефициентът като израз на този дисбаланс съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 18.14%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	77 808	-	12 908	-	2 934	93 650
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	22 008	19 013	-	-	-	41 021
Финансови активи държани за търгуване	-	-	4 157	7 002	5 798	16 957
Предоставени кредити и аванси на клиенти нетно	67 626	168 250	280 798	469 649	233 457	1 219 780
Финансови активи на разположение за продажба	1 162	-	12 053	22 969	78 746	114 930
Финансови активи държани до падеж	52 770	-	4 684	132 385	2 063	191 902
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	221 374	187 263	314 600	632 005	322 998	1 678 240
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	7 558	-	4 000	-	-	11 558
Кредити от банки	-	-	-	5 293	35 066	40 359
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	20 884	1 865	-	-	-	22 749
Задължения към други депозанти	803 530	231 616	426 873	542 219	4	2 004 242
Други привлечени средства	1996	63	360	634	162	3 215
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	833 968	233 544	431 233	548 146	35 232	2 082 123
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ НЕТНО	(612 594)	(46 281)	(116 633)	83 859	287 766	(403 883)

50.4. Друг ценови риск

Заплаха за Групата представлява намалението на пазарните цени на притежаваните от нея капиталови инструменти, държани за търгуване, което ще доведе до спадане на нетната печалба. Групата не притежава съществени експозиции в дериватни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси.

50.5. Кредитен риск

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Кредитният риск представлява вероятността от загуба поради невъзможност на контрагента да посрещне задълженията си в срок. Групата структурира кредитния риск като определя лимити за кредитния риск като максимална експозиция към един длъжник, към група свързани лица, по географски райони и съответни бизнес сектори. За намаляване на кредитния риск, съгласно приетите Вътрешни кредитни правила, се изискват съответни обезпечения и гаранции.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 475 545 хил. лв. (2010 г.: 497 530 хил. лв.) не носят кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността на Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки с отчетна стойност 405 785 хил. лв. (2010 г.: 93 785 хил. лв.) представляват преди всичко депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. По принцип тези финансови активи носят известен кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение е двадесет процента и в абсолютна сума в размер на 81 751 хил. лв. (2010 г.: 25 340 хил. лв.) Към 31 декември 2011 г. размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на предоставени ресурси и аванси на банки е в размер на 135 хил. лв. (2010 г.: 135 хил. лв.).

Вземанията по споразумение за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 16 389 хил. лв. (2010 г.: 41 021 хил. лв.) не носят кредитен риск за Групата поради обезпечаването им с гарантирани от Република България държавни ценни книжа.

Финансовите активи държани за търгуване в размер на 71 777 хил. лв. (2010 г.: 49 127 хил. лв.) носят основно пазарен риск за Групата, който е разгледан в оповестяванията свързани с пазарния риск.

Капиталовите ценни книжа държани за продажба с отчетна стойност 30 226 хил. лв. (2010 г.: 18 299 хил. лв.) представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 30 226 хил. лв. (2010 г.: 18 299 хил. лв.) в абсолютна сума. Към 31 декември 2011 г. размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на капиталови ценни книжа държани за продажба е в размер на 237 хил. лв. (2010 г.: 241 хил. лв.)

Държавните дългове ценни книжа в размер на 101 047 хил. лв. (2010 г.: 40 645 хил. лв.) излагат банката на кредитен риск на съответната държава емитент.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 130 793 хил. лв. (2010 г.: 74 284 хил. лв.), носят кредитен

риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 130 793 хил. лв. (2010 г.: 74,284 хил. лв.) в абсолютна сума.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република България в размер на 127 343 хил. лв. (2010 г.: 117 865 хил. лв.) не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Българската държава. Дълговите ценни книжа до падеж и емитирани от Народната банка на Република Македония в размер на 51 270 хил. лв. (2010 г.: 48 249 хил.лв.) не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Народната банка на Република Македония. Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република Македония в размер на 38 231 хил. лв. (2010 г.: 4 684 хил. лв.) не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Македонската държава.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от чуждестранно търговско дружество в размер на 20 903 хил. лв. (2010 г.: 21 104 хил.лв.) носят кредитен риск на Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 20 903 хил. лв. (2010 г.: 21 104 хил.лв.)

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 1 479 831 хил. лв. (2010 г.: 1 246 949 хил. лв.) носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложиени в банковото законодателство на Република България и Република Македония. Съобразно тези критерии и извършения анализ максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 1 153 075 хил. лв. (2010 г.: 967 894 хил. лв.) С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, видовете обезпечения приемливи за Групата, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност. Групата е приела и следи за спазването на лимити за кредитна експозиция по региони и отрасли. Горните лимити целят ограничаване концентрацията на кредитния портфейл в един или друг регион и отрасъл, което би довело до завишен кредитен риск. Групата е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити и аванси на клиенти на база на изискванията на банковото законодателство съответно в Република България и Република Македония, които не се различават съществено. Към 31 декември 2011 г. размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на кредити и аванси е в размер на 30 062 хил.лв. (2010 г.: 27 169 хил. лв.)

Класификационни групи към 31 декември 2011 г.:

Дълг	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции		
	Размер '000 лв.	ДЯЛ В %	Провизии '000 лв.		Размер '000 лв.	Размер '000 лв.	ДЯЛ В %
Група							Провизии '000 лв.
Редовни	1 370 424	92.61	3 154	89 097	71 985	100	84
Под наблюдение	33 275	2.25	1 370	525	-	-	-
Нередовни	28 771	1.94	3 152	129	-	-	-
Необслужвани	47 361	3.20	22 386	529	-	-	-
Общо	1 479 831	100.00	30 062	90 280	71 985	100	84

Класификационни групи към 31 декември 2010 г.:

Дълг	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции		
Група	Размер ‘000 лв.	ДЯЛ В %	Провизии ‘000 лв.	Размер ‘000 лв.	Размер ‘000 лв.	ДЯЛ В %	Провизии ‘000 лв.
Редовни	1 122 180	89.99	2 036	72 978	65 290	100	137
Под наблюдение	65 293	5.24	1 504	527	-	-	-
Нередовни	20 254	1.62	2 763	109	-	-	-
Необслужвани	39 222	3.15	20 866	107	-	-	-
Общо	1 246 949	100	27 169	73 721	65 290	100	137

Класификационни групи към 31 декември 2009 г.:

Дълг	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции		
Група	Размер ‘000 лв.	ДЯЛ В %	Провизии ‘000 лв.	Размер ‘000 лв.	Размер ‘000 лв.	ДЯЛ В %	Провизии ‘000 лв.
Редовни	1 079 542	91.56	2 269	89 381	103 345	100	8
Под наблюдение	49 047	4.16	1 511	814	-	-	-
Нередовни	25 914	2.20	3 661	387	-	-	-
Необслужвани	24 486	2.08	14 629	131	-	-	-
Общо	1 178 989	100	22 070	90 713	103 345	100	8

Предоставените от Групата кредити могат да се обобщят в следната таблица:

Наименование на групите	31.12.2011			31.12.2010		
	Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване		Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване	
	‘000 лв.	%		‘000 лв.	%	
Непросрочени и необезценени	941 880	63.65	32 444	848 995	68.08	41 021
Просрочени но необезценени	465 503	31.46	-	329 832	26.45	-
Обезценени на индивидуална основа	72 448	4.89	-	68 122	5.47	-
Общо	1 479 831	100	32 444	1 246 949	100	41 021
Заделени провизии	30 062		-	27 169		-
Нетни кредити	1 449 769		32 444	1 219 780		41 021

Към 31 декември 2011 г. и 2010 г. преобладаващата част от кредитите представени като просрочени, но необезценени, представляват кредити, по които са допуснати просрочия в рамките до 30 дни. Групата счита, че подобни инцидентни просрочия не са индикация за обезценка на тези кредити.

Кредити и аванси, които не са нито просрочени, нито обезценени, са представени в следната таблица:

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010	Към 31.12.2009
Физически лица			
Кредитни карти и овъдрафти	21 188	22 854	21 789
Потребителски кредити	104 473	131 869	157 769
Ипотечни кредити	50 723	61 446	74 602
Корпоративни клиенти	765 355	632 826	550 510
Общо	941 880	848 995	804 670

Стойността на кредитите, които са просрочени, но не са обезценени е представена в таблицата по-долу. Тези кредити не са обезценени поради това, че са допуснали инцидентни просрочия до 30 дни, което не води до необходимостта от тяхното обезценяване.

	Към 31.12.2011	Към 31.12.2010	Към 31.12.2009
Физически лица			
Кредитни карти и овъдрафти	7 579	9 329	9 770
Потребителски кредити	24 385	29 353	32 032
Ипотечни кредити	24 392	24 493	22 631
Корпоративни клиенти	409 147	266 657	269 696
Общо	465 503	329 832	334 129

Отчетната стойност на кредитите, за които има начислена провизия на индивидуална основа към 31 декември 2011г., 2010 г. и 2009 г. е 72 448 хил. лв. 68 122 хил. лв. и 40 190 хил. лв. Тези суми не включват паричните потоци от усвояване на обезпечение по тези кредити.

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
2011	Група II '000 лв.	Група III '000 лв.	Група IV '000 лв.	'000 лв.
Кредитни карти и овъдрафти	3 061	1 888	5 369	-
Потребителски кредити	11 912	4 587	15 315	5 016
Ипотечни кредити	39	224	2 342	3 502
Корпоративни клиенти	3 218	4 470	20 023	11 132
Общо	18 230	11 169	43 049	19 650

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
2010	Група II	Група III	Група IV	
Кредитни карти и овърдрафти	2 826	1 230	3 730	
Потребителски кредити	10 889	4 423	10 168	4 323
Ипотечни кредити	91	194	704	1 094
Корпоративни клиенти	1 678	872	9 521	7 680
Общо	15 484	6 719	24 123	13 097

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
2009	Група II	Група III	Група IV	
	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв
Кредитни карти и овърдрафти	2 393	1 200	2 644	-
Потребителски кредити	11 022	5 370	8 674	1 514
Ипотечни кредити	49	154	882	1 662
Корпоративни клиенти	1 714	1 437	3 166	1 208
Общо	15 178	8 161	15 366	4 384

В следната таблица е представен портфейлът на Групата по вид обезпечение:

	2011	2010	2009
Обезпечени с парични средства и ДЦК	142 651	94 953	108 545
Обезпечени с ипотека	510 301	516 115	484 835
Други обезпечения	702 108	510 635	512 638
Необезпечени	124 771	125 246	72 971
Разходи за формиране на провизии за загуба от обезценка	(30 062)	(27 169)	(22 070)
Общо	1 449 769	1 219 780	1 156 919

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2011 г.:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по		Съдебни Вземания	Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва			
Дребно	редовни	75 233	219 836	359	275	-	3 088	33 416
	под наблюдение	4 670	23 682	780	435	-	1 241	399
	необслужвани	2 024	13 047	1 097	573	-	2 692	112
	Загуба	7 311	22 417	3 865	1 508	8 451	15 583	125
Общо		89 238	278 982	6 101	2 791	8 451	22 604	34 052
Корпоративно	редовни	1 543	1 101 984	28 788	3 249	-	66	54 304
	под наблюдение	183	9 593	278	153	-	129	126
	необслужвани	58	15 724	6 799	730	-	460	17
	Загуба	296	24 944	3 864	870	12 914	6 803	404
Общо		2 080	1 152 245	39 729	5 002	12 914	7 458	54 851
Бюджет	редовни	9	48 604	-	630	-	-	1 377
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	Загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		9	48 604	-	630	-	-	1 377
	Общо портфейл	91 327	1 479 831	45 830	8 423	21 365	30 062	90 280

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2010 г.:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по		Съдебни вземания	Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва			
Дребно	редовни	81 553	263 387	585	328	-	1 977	35 426
	под наблюдение	5 255	26 171	806	496	-	1 382	428
	необслужвани	2 166	12 108	988	557	-	2 532	79
	Загуба	7 533	17 754	3 071	811	8 898	12 974	99
Общо		96 507	319 420	5 450	2 192	8 898	18 865	36 032
Корпоративно	редовни	1 696	842 530	5 428	2 507	-	-	37 370
	под наблюдение	167	39 122	1 168	580	-	122	99
	необслужвани	97	8 146	738	392	-	231	30
	Загуба	301	21 468	5 205	1 049	5 997	7 951	8
Общо		2 261	911 266	12 539	4 528	5 997	8 304	37 507
Бюджет	редовни	8	16 263	-	-	-	-	51
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	Загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		8	16 263	-	-	-	-	51
	Общо портфейл	98 776	1 246 949	17 989	6 720	14 895	27 169	73 590

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2009 г.:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по		Съдебни вземания	Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва			
Дребно	Редовни	90 711	294 746	725	281	-	2 264	42 217
	под наблюдение	6 608	28 134	794	464	-	1 347	657
	необслужвани	3 016	13 553	945	595	-	3 222	358
	Загуба	6 446	14 968	1 881	762	6 833	11 341	98
Общо		106 781	351 401	4 345	2 102	6 833	18 174	43 330
Корпоративно	Редовни	1 820	774 539	2 425	1 115	-	6	44 672
	под наблюдение	202	20 915	630	280	-	164	157
	необслужвани	92	12 361	1 099	537	-	439	29
	Загуба	129	9 520	1 034	364	3 161	3 287	33
Общо		2 243	817 335	5 188	2 296	3 161	3 896	44 891
Бюджет	Редовни	6	10 253	-	-	-	-	2 492
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		6	10 253	-	-	-	-	2 492
	Общо портфейл	109 030	1 178 989	9 533	4 398	9 994	22 070	90 713

Политика на Групата извън банковата дейност

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:			
Нетекущи активи			
Дългосрочни финансови активи	1 411 272	1 245 596	1 139 751
Дългосрочни вземания от свързани лица	1 537	3 547	11 354
Краткосрочни финансови активи	1 418 234	1 099 475	761 069
Вземания от свързани лица	165 404	105 533	60 361
Пари и парични еквиваленти	1 028 246	706 216	473 048
Търговски и други вземания	302 003	291 329	276 946
Балансова стойност	4 326 696	3 451 696	2 722 529

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за

контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

50.6. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи парични наличности, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2011 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2011 г.	Краткосрочни	Дългосрочни	
	До 12 месеца	От 2 до 5 години	Над 5 години
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Задължения за дивиденди	2 505	8 402	-
Облигационни, банкови и други заеми	281 379	299 472	23 181
Задължения към депозанти	2 035 229	503 190	-
Задължения към свързани лица	19 295	1 956	-
Задължения по финансов лизинг	8 836	22 796	100
Търговски и други задължения	198 262	27 703	-
Общо	2 545 506	863 519	23 281

Към 31 декември 2010 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2010 г.	Краткосрочни	Дългосрочни	
	До 12 месеца	От 2 до 5 години	Над 5 години
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Задължения за дивиденди	363	4 180	2 569
Облигационни, банкови и други заеми	121 557	365 705	20 621
Задължения към депозанти	1 342 391	534 999	-
Задължения към свързани лица	25 182	971	-
Задължения по финансов лизинг	10 834	24 530	2 790
Търговски и други задължения	346 439	33 411	-
Общо	1 846 766	963 796	25 980

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2009 г.	Краткосрочни	Дългосрочни	
	До 12 месеца	От 2 до 5 години	Над 5 години
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Задължения за дивиденди	898	5 658	2 263
Облигационни, банкови и други заеми	363 699	114 653	21 157
Задължения към депозанти	985 618	430 792	-
Задължения към свързани лица	23 376	3 602	-
Задължения по финансов лизинг	10 325	27 159	6 612
Търговски и други задължения	56 427	143 020	-
Общо	1 440 343	724 884	30 032

Към 31.12.2009 г. във връзка със сключен договор за облигационен заем от дружество от Групата на Химимпорт АД, е имало възможност съгласно Условие 8 (с) от Условиата (Terms and Conditions) на издадените на 22 август 2008 г. облигации от холандското дружество Химимпорт Холандия Б.В. (с едноличен собственик на капитала „Химимпорт” АД) в размер на 65 000 000 евро, 7% лихва и заменими за обикновени акции на „Химимпорт” АД (наричани „Облигациите”), всеки облигационер да предяви за изкупуване на емитента Химимпорт Холандия Б.В., всички или част от притежаваните от съответния облигационер Облигации, като правото е можело да се упражни на 22 август 2010 г. На 22 август 2010 г. нито един облигационер не е упражнил правото да предяви облигациите за изкупуване. Следващата дата за упражняване на правото за предявяване за изкупуване е на 22 август 2012 г.

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата. Годишните лихвени плащания са в размер на 19 861 хил.лв.(2010 г.: 29 951 хил. лв., 2009 г.: 17 221 хил. лв.)

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски и други вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до 1 година.

51. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг. Групата определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представени в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитал към нетен дълг в граници, които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Собствен капитал	1 319 564	1 223 071	1 086 936
Капитал	1 319 564	1 223 071	1 086 936
Дълг	4 007 903	3 288 064	2 555 391
- Пари и парични еквиваленти	(1 028 246)	(706 216)	(473 048)
Нетен дълг	2 979 657	2 581 848	2 082 343
Съотношение на капитал към нетен дълг	2.26	2.11	1.92

Увеличението на съотношението през 2011 г. се дължи главно на увеличаването на нетния дълг на Групата във връзка с банковата и други дейности.

Групата е спазила условията във връзка със своите договорни задължения, включително поддържането на определени капиталови съотношения.

52. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване, с изключение на следните:

- На 06.01.2012 г. наименованието на Българскиан Авиейшгън груп ЕАД е променено на Българскиан Еървейз Груп ЕАД. На 29.02.2012 г. наименованието на Молет ЕАД е променено на Еърпорт Сървисиз – България ЕАД и е извършено вливане на дъщерното дружество Еърпорт Сървисиз ЕООД в едноличния си собственик Молет ЕАД.

- Към 31.03.2012 г. дружествата Фертилайзерс Трейд ООД, Химтранс ООД са ликвидирани.
- На 10 януари 2012 г. между Параходство Българско речно плаване АД и Конструктус ЕООД е сключен Договор за продажба на 1 100 броя обикновени поименни акции от капитала на Ви Ти Си АД, с което дяловото участие на Дружеството във Ви Ти Си АД намалява до 41 %.
- На 12.03.2012 г. е извършена регистрация на „Порт Пристис“ ООД като пристанище за обществен транспорт с регионално значение „Пристис“.

53. Одобрение на финансовия отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2011 г. (включително сравнителната информация за 2010 г. и 2009 г.) е одобрен и приет от управителния съвет на 25 юни 2012 г.